

RAPORT MONITORIMI JANAR – QERSHOR 2021

STRATEGJIA E DREJTËSISË PËR TË MITUR

www.drejtesia.gov.al

Tabela e Përmbajtjes

I. Informacion Përmbledhës mbi Strategjinë e Drejtësisë për të Mitur 2018-2021 dhe Planit të Veprimit	4
1.1 Hyrje	4
1.2 Metodologjia e monitorimit	8
II. Progresi i Strategjisë së Drejtësisë Për të Mitur.....	15
2.1 Reforma të implementuara me sukses në vitin përkatës	15
2.2 Impakti i implementimit të strategjisë në përputhje me agjendën e Integritimit Evropian	20
2.3 Komponentët që kanë nevojë për adresimin me qëllim përmirësimin e implementimit.....	21
2.4 Ekzekutimi i përgjithshëm i buxhetit.....	23
III. Progresi i lidhur me objektivat strategjike dhe aktivitetet	24
3.1 Objektivi 1: Garantimi i aksesit të të miturve në drejtësi.	24
3.2 Objektivi 2: Garantimi i procesit të rregullt ligjor për të miturit.	28
3.3 Objektivi 3: Parandalimi i ri-përfshirjes të të miturve/të rinjve në krime.....	307
3.4 Objektivi 4: Rishoqërimi, riintegrimi dhe rehabilitimi i të miturve në kontakt ose konflikt me ligjin.	32
3.5 Objektivi 5: Forcimi i bashkëpunimit të institucioneve të sistemit të drejtësisë për të mitur.	34
IV. Risqet/Risku dhe hapat për tu adresuar	38
4.1 Vlerësimi i riskut duke përdorur dhe treguesit.....	58
4.2 Hapat e radhës.....	58

LISTA E SHKURTIMEVE

ASHDMF	Agjencia Shtetërore për të Drejtat dhe Mbrojtjen e Fëmijës
AS	Akademia e Sigurisë
DAP	Departamenti i Administratës Publike
DPB	Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve
DPPSH	Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit
DPSHP	Drejtoria e Përgjithshme e Shërbimit të Provës
KLGI	Këshilli i Lartë Gjyqësor
KLP	Këshilli i Lartë i Prokurorisë
KDIMDHP	Komisioneri për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale
KKD	Komisioneri kundër Diskriminimit
KM	Këshilli i Ministrave
KSHB	Komiteti Shqiptar i Birësimeve
MD	Ministria e Drejtësisë
MB	Ministria e Brendshme
MSHMS	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale
MASR	Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë
MFE	Ministria e Financave dhe Ekonomisë
RSH	Republika e Shqipërisë
SHM	Shkolla e Magjistraturës
PBA	Programi Buxhetor Afatmesëm
PP	Prokuroria e Përgjithshme
UP	Urdhri i Psikologut
VKM	Vendim i Këshillit të Ministrave

I. INFORMACION PËRMBLEDHËS MBI STRATEGJINË E DREJTËSISË PËR TË MITUR 2018-2021 DHE PLANIT TË VEPRIMIT.

1.1 Hyrje

Garantimi i të drejtave të të miturve është një ndër prioritetet kyçe të Ministrisë së Drejtësisë, e jetësuar në Programin e Qeverisë Shqiptare nën objektivin madhor: *“Zbatimi i reformimit të sistemit të drejtësisë për të miturit në konflikt me ligjin, duke forcuar sistemin e drejtësisë restauruese dhe mbrojtjen efektive procedurale”*.

Ministria e Drejtësisë, mbështetur në kuadrin ligjor vendas dhe ndërkombëtar që rregullon fushën e të drejtave të fëmijëve vlerëson se interesi më i lartë i fëmijës është një parim i rëndësishëm i cili duhet të gjejë zbatim së pari; në të drejtën penale, por edhe atë administrative dhe civile. Ky vlerësim gjen konkretizim në angazhimin për hartimin dhe finalizimin e një dokumenti të nevojshëm politikash për të miturit në konflikt me ligjin, të shoqëruar me një plan veprimi me prioritete, objektiva, masa dhe indikatorë gjithëpërfshirës, të matshëm dhe që kanë impakt të plotë në përmirësimin e të gjithë sistemit të drejtësisë që trajton çështjet e të miturve.

Mbrojtja e të drejtave të të miturve nëpërmjet garantimit të ofrimit të shërbimeve në sistemin gjyqësor ka qenë një nga rregullimet bazë të paketës më të fundit ligjore të normimit të sistemit të drejtësisë, në kuadër të reformës në drejtësi. Konkretisht, të miturit në sistemin e drejtësisë penale përbëjnë një kategori vulnerabël dhe garantimi i procedurave ligjore të shpejta, efektive dhe cilësore ka qenë synimi më i rëndësishëm i reformës në sistemin e drejtësisë penale, e konkretizuar kjo me miratimin e Kodit të Drejtësisë Penale për të Mitur dhe Ligjin për të Drejtat dhe Mbrojtjen e Fëmijëve, si edhe një sërë normash të tjera materiale e procedurale.

Kjo paketë ligjore, lidhur me të drejtat e të miturve ka pasur në fokus përmirësimin e mëtejshëm të përmbajtjes dhe formës në mënyrën e trajtimit të të miturve në sistemin gjyqësor, si dhe trajtimin e specializuar që u ofrohet të miturve në komunitet duke i ofruar mbështetje nga njëra anë subjektit të veprës penale që në këtë rast është i mitur dhe nga ana tjetër viktimës dhe dëshmitarit të mitur. Ndër të tjera, fasha e mbrojtjes ligjore është zgjeruar duke përfshirë në këto rregulla edhe të rinjtë deri në moshën 21 vjeç.

Për sa më sipër, si dhe në vazhdim të detyrimit institucional për garantimin e të drejtave të të miturve prezantohet për herë të parë dokumenti politik *“Strategjia e Drejtësisë për të Mitur”*, i shoqëruar me planin e veprimit për periudhën afatgjatë 2018–2021. Strategjia e Drejtësisë për të

Mitur është hartuar në përputhje me Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015–2020, Strategjinë Ndërsektoriale të Drejtësisë 2017–2020, si dhe Agjendën Kombëtare për të Drejtat e Fëmijëve 2017–2020. Miratimi i Dokumentit të Strategjisë dhe i Planit të Veprimit ka qenë një ndër masat e parashikuara në udhërrëfyesin e prioritetit nr. 5, “*Të drejtat e njeriut*”, masa 4.8.1, “*Përfshirja e veprimeve në fushën e drejtësisë për të miturit në strategjitë dhe planet e veprimit që trajtojnë të drejtat e fëmijëve*”, të miratuar me vendimin nr. 330, datë 28.5.2014, të Këshillit të Ministrave “*Për miratimin e udhërrëfyesit për 5 prioritetet e rekomanduara nga Komisioni Evropian, 2013*”, si dhe në dokumentin e Planit të Masave Afatshkurtra të planifikuara për përmbushjen e 5 Prioriteteve të Komisionit Evropian për Shqipërinë, e përfshirë në prioritetin nr. 5, “*Të drejtat e njeriut*”, rekomandimi nr.3, “*Legjislacioni mbi drejtësinë për të miturit duhet përshtatur me standardet ndërkombëtare*”. Shërbimet për viktimat e dhunës në familje duhen përmirësuar në kualitet, masë, mundësi aksesit dhe mbulim gjeografik.

Raporti i Komisionit Evropian për Shqipërinë për vitin 2018, i prezantuar më 17 prill 2018, thekson shprehimisht se: “*Strategjia e Drejtësisë për të Miturit që përfshin edhe drejtësinë për të miturit dhe aksesin e barabartë në drejtësi të fëmijëve është ende në pritje të miratimit*”.

Për hartimin e këtij dokumenti është ngritur me urdhrin nr. 966, datë 3.2.2016, të Ministrit të Drejtësisë, “*Për ngritjen e grupit të punës për hartimin e Strategjisë së Drejtësisë për të Miturit*”, grupi i punës i përbërë nga ekspertët e Ministrisë së Drejtësisë. Strategjia e Drejtësisë për të Miturit dhe plani i saj i veprimit janë hartuar nën ekspertizën profesionale të UNICEF-it dhe ka reflektuar gjetjet dhe rekomandimet e dhëna në të gjitha dokumentet kombëtare dhe ndërkombëtare në këtë fushë.

Qëllimi i Strategjisë së Drejtësisë për të Miturit 2018–2021 është promovimi dhe mbrojtja më efektive e të drejtave dhe nevojave në proceset gjyqësore dhe alternativat ndaj këtyre procedurave, për të miturit në konflikt me ligjin, viktimat, dëshmitar të veprave penale, të miturit nën moshë për t’u ndjekur penalisht dhe të miturit pjesëmarrës në proceset gjyqësore, kryesisht atyre penale, nëpërmjet implementimit të standardeve kombëtare dhe ndërkombëtare të të drejtave të fëmijëve.

Strategjia përmban një qasje ndërdisiplinore që do të integrohet me të gjitha dokumentet e tjera ekzistuese kombëtare, e shoqëruar me aktivitete konkrete, gjurmimin e çështjeve me të mitur që kanë kryer vepra penale.

Në kuadër të reformës në drejtësi është miratuar ligji nr. 37/2017, datë 30.3.2017, “*Kodi i Drejtësisë Penale për të Mitur*” dhe ligji nr. 18/2017 “*Për të Drejtat dhe Mbrojtjen e Fëmijëve*” që rregullojnë organizimin dhe funksionimin e institucioneve për trajtimin dhe mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve. Në datën 1 janar 2018 hyri në fuqi ligji nr. 37/2017, datë 30.3.2017, “*Kodi i Drejtësisë Penale për*

të Mitur” i cili përmban norma të posaçme ligjore lidhur me përgjegjësinë penale të të miturve, rregulla procedurale lidhur me hetimin, ndjekjen penale, procesin gjyqësor, ekzekutimin e vendimit të dënimit penal, rehabilitimin ose çdo masë tjetër që përfshin një të mitur në konflikt me ligjin, një të mitur viktimë dhe/ose dëshmitar të veprës penale, si dhe rregulla për të rinjtë nga grup-mosha 18 deri në 21 vjeç. Ky ligj përbën një risi dhe zhvillon standardet e legjislacionit shqiptar në mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve në tërësi dhe të të miturve në konflikt me ligjin në veçanti. Kodi është një ligj i veçantë për shkak të përmbajtjes së tij, pasi përmbledh të gjitha dispozitat që referojnë të miturin në Kodin Penal, Kodin e Procedurës Penale, ligjin “*Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve*”, si dhe ligje të tjera referuese të sistemit të drejtësisë penale për të mitur. Ky Kod siguron përfrimin e legjislacionit shqiptar me direktivën 2011/93/BE datë 13.12.2011, përveç përputhjes me standardet ndërkombëtare dhe rajonale. Në zbatim të plotë të këtij Kodi janë parashikuar një seri masash në Planin e Veprimit të Strategjisë së Drejtësisë për të Mitur.

Kështu, në sektorin e drejtësisë, mbrojtja e të drejtave të fëmijëve trajtohet në 3 drejtime kryesore:

- *Përmirësimi i aksesit në drejtësi;*
- *Informim dhe edukim ligjor; dhe*
- *Parandalim, riintegrim dhe rehabilitim.*

Strategjia e Drejtësisë për të Mitur 2018-2021 dhe Plani i saj i Veprimit është miratuar nga Këshilli i Ministrave me Vendimin nr.541, datë 19.09.2018.

Vizioni i Strategjisë së Drejtësisë për të Miturit është “*Përmirësimi i Drejtësisë për të Mitur që garanton një drejtësi miqësore për fëmijë dhe që mbron interesin më të lartë të tyre*”. Prioritetet në realizimin e vizionit strategjik fokusohen në qasjen tek një drejtësi miqësore për të mitur e cila i referohet sistemeve të drejtësisë të cilat garantojnë respektimin dhe implementimin efektiv të të drejtave të fëmijëve duke nënkuptuar drejtësi të aksesueshme, të përshtatshme me moshën, të shpejtë, efektive, të përshtatur dhe të fokusuar në nevojat dhe të drejtat e fëmijëve, ku përfshihet e drejta për proces të rregullt, e drejta për të marrë pjesë në gjykim dhe për të kuptuar procedurat, si dhe e drejta për respektimin e jetës private dhe familjare, integritetit dhe dinjitetit të fëmijës.

Ky vizion është në të njëjtën linjë me vizionin mbi sektorin e drejtësisë të deklaruar në Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015–2020, ku thuhet se: “*Shqipëria, një vend i bazuar tek shteti ligjor, garantuese e të drejtave të njeriut dhe lirive themelore, me një sistem drejtësie të hapur dhe të barabartë që garanton drejtësi për të gjithë*” dhe me vizionin e deklaruar nga Strategjia Ndërsektoriale e Drejtësisë 2017–2020, ku thuhet se: “*Forcimi i shtetit ligjor është një kusht*

themelor për konsolidimin e demokracisë dhe zhvillimin e qëndrueshëm politik, ekonomik dhe social në vend. Suksesi i reformave të drejtësisë varet në shkallë të madhe nga ndërveprimi mes institucioneve të pavarura gjyqësore dhe bashkëpunimi i ngushtë me palët e interesuara dhe shoqërinë civile”.

Qëllimi i Strategjisë së Drejtësisë për të Miturit 2018-2021 është promovimi dhe mbrojtja më efektive e të drejtave dhe nevojave në proceset gjyqësore dhe alternativat ndaj këtyre procedurave, për të miturit në konflikt me ligjin, viktimat, dëshmitarët të veprave penale, të miturit nën moshë për t’u ndjekur penalisht dhe të miturit pjesëmarrës në proceset gjyqësore kryesisht atyre penale, nëpërmjet implementimit të standardeve kombëtare dhe ndërkombëtare të të drejtave të fëmijëve. Strategjia përmban një qasje ndërdisiplinore që do të integrohet me të gjithë dokumentet e tjera ekzistuese kombëtare, e shoqëruar me aktivitete konkrete.

Strategjia e Drejtësisë për të Miturit evidenton domosdoshmërinë për përmirësim në fushat e mëposhtme:

- *Përmirësime legislative të normave që rregullojnë sektorin e drejtësisë për të mitur;*
- *Përmirësime infrastrukture të institucioneve mbështetëse të drejtësisë për të mitur;*
- *Rritje të kapaciteteve të profesionistëve që merren me të miturit.*

Strategjia ka **pesë objektiva strategjike të nivelit të lartë**, të cilat janë:

Objektivi Strategjik 1. *“Garantimi i aksesit të të miturve në drejtësi”.*

Objektivi Strategjik 2. *“Garantimi i procesit të rregullt ligjor për të miturit”.*

Objektivi Strategjik 3. *“Parandalimi i ri-përfshirjes në krime të të miturve/të rinjve në krime”.*

Objektivi Strategjik 4. *“Rishoqërimi, riintegrimi dhe rehabilitimi i të miturve në kontakt ose konflikt me ligjin”.*

Objektivi Strategjik 5. *“Forcimi i bashkëpunimit të institucioneve të sistemit të drejtësisë për të miturit”.*

Objektivat Strategjike do të adresohen nëpërmjet politikave të mirëmenduara dhe të programuara me qëllim dhënien e impaktit pozitiv dhe të qëndrueshëm në respektimin, promovimin dhe mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve në marrëdhënie me organet e sistemit të drejtësisë.

Përmbledhje ekzekutive mbi progresin e zbatimit të planit të veprimit për periudhën janar-qershor 2021

Plani i Veprimit, në zbatim të Strategjisë së Drejtësisë për të Mitur, parashikon objektiva strategjike, objektiva specifike dhe aktivitete të cilat duhet të realizohen sipas afateve të detajuara në të.

Raporti i monitorimit identifikon progresin dhe ecurinë e zbatimit të aktiviteteve për këtë periudhë monitorimi, duke marrë në konsideratë dhe vlerësim realizimin e tyre, shkallën e performancës së aktiviteteve të institucioneve që raportojnë, masat në proces zbatimi dhe uljen e numrit të masave të pazbatuara.

Për periudhën e monitorimit janar – qershor 2021, janë mbledhur dhe analizuar të dhëna për 14 objektiva specifike dhe 24 aktivitete të shpërndara përkatësisht në:

3 objektiva specifik dhe 4 aktivitete për objektivin strategjik 1;

4 objektiva specifik dhe 8 aktivitete për objektivin strategjik 2;

1 objektiv specifik dhe 4 aktivitete për objektivin strategjik 3;

5 objektiva specifik dhe 8 aktivitete për objektivin strategjik 4;

1 objektiv specifik dhe 2 aktivitete për objektivin strategjik 5.

Rezultoni se janë realizuar plotësisht 19 aktivitete, 3 prej tyre rezultojnë në proces realizimi, 2 prej tyre të përpilizuara. Përqindja ndaj totalit të progresit të zbatimit të Planit të Veprimit është në nivelin 79% për aktivitetet të cilat janë të realizuara, 13 % për aktivitetet në proces, 8% për aktivitetet të cilat do të zbatohen në vijim nga institucionet. Pjesa hyrëse e këtij dokumenti jep informacion të shkurtër mbi Strategjinë e Drejtësisë për të Mitur, vizionin dhe misionin e kësaj strategjie, si dhe evidenton qartë 5 Objektivat Strategjike.

Seksionet në vijim pararendin progresin e arritur në zbatimin e secilit objektiv strategjik, objektivi specifik dhe aktiviteti të strategjisë, duke vijuar me informacionet e përmbledhura mbi progresin mbi çdo objektiv, ekzekutimin e përgjithshëm të buxhetit ku përshkruhet plani i përgjithshëm i zbatimit dhe burimet financiare të dokumentit strategjik (zbatueshmëria e planit të veprimit).

Analiza e përgjithshme për periudhën dhe rezultatet 6 mujore janë përshkruar në formë analitike dhe krahasimore bazuar në të dhënat/raportet e mëparshme.

Në seksionin përkatës vlerësohet riskut për mbi objektivat strategjike të cilat lidhen me aftësinë institucionale, aftësinë financiare, mjedisin rregullator dhe faktorë të tjerë të jashtëm të strategjisë.

Gjatë këtij viti zbatimi të planit të veprimit, janë identifikuar edhe problematika, duke ndikuar në realizueshmërinë e disa prej objektivëve të strategjisë. Përpos çdo vështirësie, si pasojë e lënë nga

Pandemia Covid-19 me të cilën u shoqërua kryerja dhe zbatimi i aktiviteteve gjatë periudhës 6-mujore, institucionet kanë dëshmuar vazhdimësi dhe vullnet për të zbatuar aktivitetet në përputhje me buxhetin e parashikuar në planin e veprimit, me mbështetjet e partnerëve ndërkombëtarë dhe vendas, burimet njerëzore dhe kapacitetet teknike profesionale të brendshme. Viti i mëparshëm, është viti i pandemisë globale Covid-19, efektet e së cilës u shtrinë dhe ndikuan gjithashtu në zbatimin e këtij plani veprimi. Aktivitetet, masat e parashikuara të Planit të Veprimit janë ndikuar duke sjellë vonesa, pamundësi dhe/apo bllokim të proceseve të punës. Në Planin e Veprimit institucionet raportuese kanë dërguar kontributin/argumentin përkatës për secilën aktivitet.

Në vijim paraqitet realizueshmëria e objektivave të strategjisë sipas shkallës së realizimit të objektivëve strategjik:

Objektivat	Shkalla e realizimit	Niveli i Tolerancës
Objektivi Strategjik 1 “Garantimi i aksesit të të miturve në drejtësi”	83.3 %	Mirë
Objektivi Strategjik 2 “Garantimi i procesit të rregullt ligjor për të miturit”	86.25 %	Shumë Mirë
Objektivi Strategjik 3 “Parandalimi i ri-përfshirjes në krime të të miturve/të rinjve në krime”	45%	Mjaftueshëm
Objektivi Strategjik 4 “Rishoqërimi, riintegrimi dhe rehabilitimi i të miturve në kontakt ose konflikt me ligjin”	86.5 %	Shumë Mirë
Objektivi Strategjik 5 “Forcimi i bashkëpunimit të institucioneve të sistemit të drejtësisë për të miturit”	100%	Shumë Mirë

Realizimi i rekomandimeve të lëna për zbatim në raportin janar-dhjetor të vitit 2020

Për periudhën janar – qershor 2021, ka një ecuri në realizueshmërinë e aktiviteteve me qëllim plotësimin e rekomandimeve të dhëna në raportin e mëparshëm të monitorimit i cili përkon me raportin janar-dhjetor (vjetor 2020), ku përmendim përkatësisht objektivët specifikë 3.1 të objektivit strategjik 2 , objektivi specifik 4.1 dhe 2.1 të objektivit strategjik 4.

Vijon të mbeten si aktivitete të porealizuara objektivi specifik 1.2 dhe 1.3 të objektivit strategjik 3 për shkak se këto aktivitete do të ndiqen nga Qendra e Parandalimit të Krimeve për të Miturit/Rinjte.

Për këtë periudhë raportimi vijnë të adresohen si sfidë kryesore në zbatimin e planit të veprimit, çështje si:

- pamjaftueshmëria dhe paqëndrueshmëria e burimeve financiare në krijimin e mundësive për zbatimin e aktiviteteve dhe masave;
- çështje që lidhen me komunikimin, informimin dhe bashkëpunimin ndërinsitucional në përgjithësi;

- çështje të tjera që lidhen me kapacitetet administrative;
- efektet e Pandemisë Covid-19 mbi objektivat strategjike dhe duke u kthyer në pengesë kryesore për progresin e tyre, faktorë këto që kanë patur ndikimin e tyre në ecurinë e deritanishme të zbatueshmërisë së masave dhe aktiviteteve të planifikuara në Planin e Veprimit.

1.1 Metodologjia e hartimit të raportit të monitorimit

Në zbatim të Urdhërit të Kryeministrit Nr. 166, dt. 5.10.2017 “*Për miratimin e strukturës dhe të organikës së Ministrisë së Drejtësisë*”, në Ministrinë e Drejtësisë është ngritur Sektori i Monitorimit, Jetësimit të Prioriteteve dhe Statistikave, pranë Drejtorisë së Politikave dhe Strategjive në Fushën e Drejtësisë e cila është struktura përgjegjëse për procesin monitorues dhe për hartimin e Raporteve të Monitorimit të Strategjive.

Drejtorja e Politikave dhe Strategjive në Fushën e Drejtësisë, Sektori i Monitorimit, Jetësimit të Prioriteteve dhe Statistikave kryen koordinimin me të gjitha institucionet përgjegjëse, si dhe më pas vijon me hartimin e raportit të monitorimit. Ky raport është hartuar në kuadër të zbatimit të Planit të Veprimit të Strategjisë së Drejtësisë për të Mitur 2018-2021 dhe përbën raportin e monitorimit për periudhë janar-qershor 2021. Ky raport mbulon periudhën nga *1 janar 2021 deri në 30 qershor 2021* dhe është hartuar mbi bazën e kontributit të dhënë nga të gjitha institucionet e përfshira në Planin e Veprimit 2018-2021 në zbatim të SDM. Me qëllim monitorimin lidhur me arritjet, progresin/sfidat drejt përmbushjes së objektivave të strategjisë nëpërmjet raportimit të pikave të kontaktit është siguruar informacion nga çdo institucion përgjegjës lidhur me zbatimin e masave të parashikuara në planin e veprimit të SDM-së. Çdo institucion ka raportuar mbi nivelin e zbatimit të çdo politike dhe aktiviteti, buxhetin e alokuar, problemet e hasura dhe vlerësimin e progresit të strategjisë në tërësi. Qëllimi është që të kemi informacion mbi arritjet e progresit dhe sfidat drejt përmbushjes së objektivave të strategjisë.

Monitorimi i Strategjisë ka konsistuar në dy faza kryesore:

1. *Raportimi i institucioneve nëpërmjet pikave të kontaktit mbi zbatimin e masave për të cilat janë përgjegjëse;*
2. *Raportimi nga Ministria e Drejtësisë mbi zbatimin e PV-së në tërësinë e tij.*

Çdo institucion ka raportuar mbi nivelin e zbatimit të çdo Objektivi Strategjik, objektivi specifik dhe masash të realizuar (*mbi bazë aktivitetesh të kryera*), buxhetin e parashikuar për vitin raportues, buxhetin e alokuar për periudhën e raportimit, problemet e hasura, hapat e mëtejshme dhe vlerësimin e progresit të strategjisë në tërësi. Me qëllim monitorimin e zbatimit të angazhimeve të

ndërmarra, procesi i monitorimit është kryer në nivel objektivash strategjik/specifik dhe masa/aktivitete të parashikuara.

Vlerësimi i progresit të zbatimit të SDM-it për këtë periudhë raportimi është kryer nga Sektori i Monitorimit, Jetësimit të Prioriteteve dhe Statistikave, përmes analizës së të dhënave të përcjella nga institucionet raportuese duke iu përmbajtur metodës së analizës së parashikuar në Vendimin nr.290, datë 11.4.2020, të Këshillit të Ministrave, “Për krijimin e Bazës të të Dhënave Shtetërore të Sistemit Informatik të Planifikimit të Integruar (SIPI/IPSIS)” dhe Urdhrit nr.157, datë 22.10.2018, të Kryeministrit, “Për marrjen e masave për zbatimin e qasjes së gjerë sektoriale/ndërsektoriale, si dhe ngritjen dhe funksionimin e mekanizmit sektorial/ndërsektorial të integruar”.

Analiza e të dhënave është bërë në përputhje me aktet e sipërcituara dhe strukturës orientuese për monitorimin e strategjive dhe planeve të veprimit.

- **Së pari**, me qëllim dhënien e një rezultati jo vetëm sasior, por edhe cilësor të nivelit të zbatimit të masave (*realizimi i produkteve*) është kryer vlerësimi i objektivave përkundrejt masës.
- **Së dyti**, është analizuar realizimi i objektivave strategjike përmes përlllogaritjes së realizimit të masave (*realizimi i produkteve*).

Shkalla e realizimit të objektivit përkundrejt zbatimit të masave është kryer në bazë të 4 intervaleve të sistemit të performancës si në tabelën dhe kodin e ngjyrave të pasqyruara më poshtë:

Kategoria	Niveli i Tolerancës	Pikët (110)
Dobët	Nga 0 deri në 30 për qind e masave të realizuara	30
Mjaftueshëm	Nga 31 në 50 për qind e masave të realizuara	20
Mirë	Nga 51 në 85 për qind e masave të realizuara	35
Shumë mirë	Nga 86 në 110 për qind e masave të realizuara	25
Tejkaluar	111 dhe më lart	N/A

Ecuria e progresit në periudhën që monitorohet klasifikohet në këto kategori:

- ***E zbatuar/E realizuar***:Institucionet kanë raportuar statusin “*E zbatuar*” për ato masa/aktivitete të cilat janë përmbushur.
- ***Pjesërisht e zbatuar/Në proces***:Institucionet kanë raportuar statusin “*Pjesërisht e zbatuar/ Në proces*” për ato masa/aktivitete të cilat në periudhën e raportimit kanë pasur zbatim të pjesshëm dhe/apo që vijojnë të jenë në zbatueshmëri prej tyre.

- **E perealizuar/Pa zbatuar:**Janë raportuar ato masa/aktivitete të cilat nuk kanë regjistruar zhvillim për periudhën raportuese.

Matrica e Riskut

Në këtë raport monitorimi është përfshirë edhe një vlerësim dhe identifikim i risqeve me qëllim identifikimin e hapave që do të duhen të ndiqen për tu adresuar në kuadër të implementimit të objektivëve të SDM.

Vlerësimi i riskut është bërë në përputhje si me tabelën më poshtë:

Mundësia	E lartë	3	6	9
	E mesme	2	5	8
	E ulët	1	4	7
		E ulët	E mesme	E lartë
		Ndikimi		

Verifikimi i të dhënave të raportuara është kryer pjesërisht on-line për ato masa të cilat pikat e kontaktit kishin kryer raportimin. Gjithashtu, gjatë hartimit të Raportit janë marrë në konsideratë dy elementë të rëndësishëm:

1. Raportimi për zbatimin e masës/aktivitetit nga institucioni kryesor përgjegjës për zbatimin e saj duke vlerësuar dhe mirëpritur dhe kontributet e institucioneve të tjera bashkëvepruese;
2. Në Raportin e rradhës lidhur me elementët e metodologjisë së IPSIS kërkohet adresimi i tyre për plotësimin e hendekut midis Planit të Veprimit dhe formatit të IPSIS.

Trajtimi statistikor është kryer nëpërmjet kodifikimit të përgjigjeve bazuar në raportimet e mbledhura, si dhe duke e llogaritur në mesateren e ponderuar.

Konsultimi publik

Në përputhje me kriteret ligjore për konsultimin publik, pas hartimit të draft raportit Ministria e Drejtësisë e dërgon dokumentin për konsultim pranë institucioneve raportuese dhe organizatave të shoqërisë civile, si dhe e publikoi draftin në faqen zyrtare të Ministrisë së Drejtësisë, ku caktohet dhe një adresë elektronike për marrjen e komenteve, në faqen e internetit www.drejtësia.gov.al, në menu prioritete/strategjia ndërsektoriale/Strategjia e Drejtësisë për të Mitur.

Drafti dërgohet për vlerësim paraprak edhe pranë Departamentit të Mirëqeverisjes dhe Zhvillimit në Kryeministri, në rolin e ‘vlerësuesit’ të raportit të monitorimit, i cili ka përcjellë komente për vlerësim dhe plotësim të raportit.

Në përfundim të procesit konsultues, Ministria e Drejtësisë kryen reflektimin e komenteve/sugjerimeve relevante mbi draft raportin e monitorimit dhe vijoi me zhvillimin e takimeve të dedikuara të diskutimit të analizës së kryer, gjetjeve të raportit, vlerësimit të qëllimeve të politikës në prezencë të të gjithë institucioneve zbatuese dhe raportuese të planit të veprimit dhe të Kryeministrisë.

Ministria e Drejtësisë menaxhon mekanizmin institucional për monitorimin e Strategjisë së Drejtësisë për të Mitur. Mekanizmi institucional për monitorimin e strategjisë mbledh dhe analizon raportet periodike për zbatimin e planit të veprimit të këtij dokumenti strategjik. Çdo institucion raporton çdo 6 muaj dhe në bazë vjetore për nivelin e zbatimit të çdo objekti strategjik dhe aktiviteti, problemet e hasura dhe vlerësimin e progresit të strategjisë në tërësi. Mekanizmi mund të vendosë më pas për masat korrigjuese, institucionin përgjegjës për korrigjimin dhe sanksionet e duhur. Për këtë qëllim, mekanizmi do të analizojë çdo aktivitet, treguesit e performancës, si për shembull, raporte vlerësimi, rekomandime, pyetësorë të plotësuar, pasojat. Raportimi periodik njëvjeçar i monitorimit të zbatimit të strategjisë publikohet në faqen zyrtare të internetit të Ministrisë së Drejtësisë. Mekanizmi institucional për monitorimin e kësaj strategjie do të sigurohet nëpërmjet krijimit të një strukture të posaçme, me përbërjen e mëposhtme:

- Zëvendësministri i Drejtësisë;
- 3 përfaqësues nga Ministria e Drejtësisë;
- 1 përfaqësues nga Këshilli i Ministrave që mbulon çështjet e koordinimit të dokumenteve strategjike;
- 1 përfaqësues nga Ministria e Brendshme;
- 1 përfaqësues nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale;
- 1 përfaqësues nga Arsimit, Sportit dhe Rinisë;
- 1 përfaqësues nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë;

- 1 përfaqësues nga Agjencia Shtetërore për të Drejtat dhe Mbrojtjen e Fëmijës;
- 1 përfaqësues nga Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve
- 1 përfaqësues nga Drejtoria e Përgjithshme e Shërbimit të Provës
- 1 përfaqësues nga Komisioneri për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale;
- 1 përfaqësues nga Komisioneri kundër Diskriminimit;
- 1 përfaqësues nga Këshilli i Lartë Gjyqësor;
- 1 përfaqësues nga Këshilli i Lartë i Prokurorisë;
- 1 përfaqësues nga Prokuroria e Përgjithshme;
- 1 përfaqësues nga Shkolla e Magjistraturës;
- 1 përfaqësues nga Akademia e Sigurisë;
- 1 përfaqësues nga Zyra e Avokatit të Popullit;
- 1 përfaqësues nga Dhoma Kombëtare e Avokatisë;
- 1 përfaqësues nga Dhoma Kombëtare e Ndërmjetësve.

Gjithashtu, përfaqësues nga projekte dhe donatorë të huaj që ndihmojnë institucionet e sistemit të drejtësisë për të miturit, si edhe përfaqësues të shoqërisë civile që veprojnë në fushën e të drejtave të të miturve ftohen që të marrin pjesë në takimet e grupit të monitorimit

Në përfundim, drafti paraqitet për diskutim e miratim në mbledhjen e Komitetit Drejtues Sektorial për zbatimin e Strategjisë së Drejtësisë për të Mitur. Raporti i miratuar i monitorimit publikohet në faqen e internetit të www.drejtësia.gov.al.

II. PROGRESI I STRATEGJISË SË DREJTËSISË PËR TË MITUR

Prioritetet në realizimin e vizionit strategjik fokusohen në qasjen te një *drejtësi miqësore për të mitur* e cila u referohet sistemeve të drejtësisë të cilat garantojnë respektimin dhe implementimin efektiv të të drejtave të fëmijëve, duke pasur parasysh parimet e mëposhtme dhe duke mbajtur në konsideratë nivelin e pjekurisë së fëmijës dhe rrethanat e çështjes. E ndarë në komponentë nënkupton drejtësi të aksesueshme, të përshtatshme me moshën, të shpejtë, efektive, të përshtatur dhe të fokusuar në nevojat dhe të drejtat e fëmijëve, ku përfshihet e drejta për proces të rregullt, e drejta për të marrë pjesë në gjykim dhe për të kuptuar procedurat, si dhe e drejta për respektimin e jetës private dhe familjare, integritetit dhe dinjitetit të fëmijës. Për të monitoruar ecurinë e Strategjisë së Drejtësisë për të Mitur është hartuar raporti periodik i rradhës, në kuadër të zbatimit të Planit të Veprimit, i cili mbulon periudhën 1 janar 2021 deri më 30 qershor 2021.

2.1 Reforma të implementuara me sukses në vitin përkatës

Në kuadër të Reformës në Drejtësi është miratuar ligji nr. 37/2017, datë 30.03.2017 “*Kodi i Drejtësisë Penale për të Mitur*” dhe ligji nr. 18/2017 “*Për të Drejtat dhe Mbrojtjen e Fëmijëve*”, që rregullojnë organizimin dhe funksionimin e institucioneve për trajtimin dhe mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve.

Më **1 Janar 2018** hyri në fuqi ligji nr. 37/2017, datë 30.03.2017 “*Kodi i Drejtësisë Penale për të Mitur*” i cili përmban norma të posaçme ligjore lidhur me përgjegjësinë penale të të miturve, rregulla procedurale lidhur me hetimin, ndjekjen penale, procesin gjyqësor, ekzekutimin e vendimit të dënimit penal, rehabilitimin ose çdo masë tjetër që përfshin një të mitur në konflikt me ligjin, një të mitur viktimë dhe/ose dëshmitar të veprës penale, si dhe rregulla për të rinjtë nga grupmosha 18 deri në 21 vjeç. Ky ligj përbën një risi dhe zhvillon standardet e legjislacionit shqiptar në mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve në tërësi dhe të të miturve në konflikt me ligjin në veçanti.

Gjithashtu janë miratuar gjashtë Vendime të Këshillit të Ministrave, urdhëra dhe udhëzime, si dhe një projekt vendim duke garantuar në këtë drejtim mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve. Për më tepër në vijim të **Urdhrit Nr. 75, datë 09.06.2020 të Kryeministrit “Për ngritjen e grupit ndërinstytucional të punës për përmirësimin e sistemit të parandalimit dhe adresimit të dhunës ndaj të miturve**”, pranë Ministrisë së Drejtësisë janë ngritur dy grupe pune, lidhur me:

- *Analizën e problematikave të dhunës në familje;*
- *Për përmirësimin e sistemit të parandalimit dhe adresimit të abuzimit seksual ndaj të miturve.*

Përsa sa më sipër, është analizuar legjislacioni në fuqi bazuar dhe në rekomandimet e ekspertëve ndërkombëtarë, si dhe hapat që do ndiqen në vijimësi të këtij procesi.

Strategjisë e Drejtësisë për të Mitur ka pesë Objektiva Strategjik përmes të cilave synon të përmbushë vizionin e saj dhe 14 objektiva specifike.

Duke aplikuar të njëjtën formulë të vlerësimit të shkallës së realizimit të objektivave – duke mbledhur realizueshmërinë në përqindjes të objektivave dhe pjesuar me numrin e tyre – realizueshmëria e qëllimit strategjik është 83.51%.

Krahasuar me monitorimin e kryer për vitin 2020, shfaqet një trend i qëndrueshëm për objektivin strategjik 1, trend rritës për objektivin strategjik 2, 3, 4, 5.

Konkretisht sipas 14 objektivave specifike, niveli i realizueshmërisë sipas aktiviteteve për zbatim për periudhën e monitorimit, është si më poshtë:

Objektivi Strategjik 1	Realizueshmëria
Objektivi Specifik 1.1	100%
Objektivi Specifik 1.2	50%
Objektivi Specifik 1.3	100%
Objektivi Strategjik 2	Realizueshmëria
Objektivi Specifik 2.1	80%
Objektivi Specifik 2.2	85%
Objektivi Specifik 2.3	90%
Objektivi Specifik 2.4	90%
Objektivi Strategjik 3	Realizueshmëria
Objektivi Specifik 3.1	45 %
Objektivi Strategjik 4	Realizueshmëria
Objektivi Specifik 4.1	70%
Objektivi Specifik 4.2	90%
Objektivi Specifik 4.3	80%
Objektivi Specifik 4.4	100%
Objektivi Specifik 4.5	92.5%
Objektivi Strategjik 5	Realizueshmëria
Objektivi Specifik	100%

Marrëveshjet e bashkëpunimit midis Ministrisë së Drejtësisë dhe Bashkive në Republikën e Shqipërisë.

Bashkëpunimi ndërinstytucional ndërmjet hallkave të sistemit të drejtësisë me strukturat e pushtetit lokal ka rëndësi thelbësore në plotësimin e kuadrit institucional për zbatimin në praktikë të legjislacionit për drejtësinë për të miturit. Në kuadër të Reformës së Drejtësisë Miqësore për të Miturit, Ministria e Drejtësisë ka vijuar me procesin për nënshkrimin e marrëveshjeve të bashkëpunimit me pushtetin vendor, ku deri më tani janë nënshkruar gjithsej **33 marrëveshje**. Ministria e Drejtësisë është duke vijuar e bashkërenduar punën edhe me bashkitë e tjera në vend, me qëllim nënshkrimin e marrëveshjeve edhe me këto bashki për trajtimin e rasteve të të miturve në konflikt me ligjin, ndaj të cilëve është dhënë masa alternative e shmangies nga dënimi dhe ndjekja penale.

Qendrat multidisiplinare pranë Bashkive me të cilat janë nënshkruar marrëveshjet janë funksionale dhe të hapura për çdo referim të mundshëm të rasteve nga Prokuroria dhe Gjykata. Aktualisht, në qendrat multidisiplinare ngrihen Grupet Teknike Ndërsektoriale (GTN), ku marrin pjesë Punonjësit e Mbrojtjes së Fëmijëve (PMF), psikologë, punonjës socialë, avokatë, mjekë dhe të tjerë profesionistë të fushave sipas rastit, pasi bëhet vlerësimi i nevojave të të miturit. Në rastet kur prokuroria jep masat e shmangies dhe i mituri duhet të mbikqyret nga Shërbimi i Provës, specialisti përkatës merr pjesë në GTN dhe në trajtimin e rastit sipas nevojave përkatëse. Llojet e shërbimeve të ofruara për të miturit në konflikt me ligjin janë të ndryshme duke përfshirë këshillimin individual dhe familjar, aktivitete sociale, edukative, sensibilizuese, etj; si dhe çdo lloj ndihme tjetër që GTN vlerëson se i mituri ka nevojë.

Objekti i nënshkrimit të këtyre marrëveshjeve mes palëve është vendosja e bashkëpunimit midis dy institucioneve për realizimin dhe mbikqyrjen e masave alternative të shmangies nga ndjekja penale dhe dënimi për të miturit në konflikt me Ligjin.

Me nënshkrimin e marrëveshjes **Palët** bien dakord të bashkëpunojnë me qëllim zbatimin e masave të shmangies për të miturit në konflikt me ligjin nëpërmjet:

- i) *Ofrimit* të tërësisë së shërbimeve sociale për të miturit tek Qendrat Sociale në varësi të

Bashkisë;

- ii) *Organizimit dhe pjesëmarrjes* së punonjësve të Njësisë për Mbrojtjen e Fëmijëve dhe Shërbimit të Provës në trajnime të përbashkëta me qëllim forcimin e kapaciteteve profesionale të strukturave të shërbimeve mbështetëse në këtë proces;
- iii) *Lehtësimit* të ofrimit të ndihmës dhe mbështetjes për të miturit në konflikt me ligjin dhe familjes së tij, kur kjo kërkohet prej tyre;
- iv) *Promovimit* të modelit të drejtësisë miqësore me të miturit në konflikt me ligjin duke organizuar në ambientet e qendrës aktivitete sensibilizuese, edukative, argëtuese dhe aktivitete të tjera në përshtatje me nevojat e të miturit.

Vlen të theksohet se Ministria e Drejtësisë ka lidhur marrëveshje bashkëpunimi me OJF në lidhje me programet e drejtësisë restauruese për të miturit të cilat synojnë në modelimin e shërbimeve për riintegrimin e fëmijëve në konflikt me ligjin si dhe në forcimin dhe rritjen e kapaciteteve të organeve përgjegjëse për zbatimin e këtij modeli. Modeli i shërbimeve riintegruese do të zhvillohet në bashkëpunim me Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministrinë e Drejtësisë, Bashkinë e Tiranës, Drejtorinë e Përgjithshme të Shërbimit të Provës, Qendrat e Formimit Profesional, etj.

Kuadri infrastrukturor për të Miturit në konflikt me ligjin

Krijimi i institucioneve të reja në zbatim të Kodit të Drejtësisë Penale për të Miturit si kusht për plotësimin e infrastrukturës së nevojshme për të vënë në zbatim aktet nënligjore, masat alternative të dënimit si dhe riintegrimin e të miturve në shoqëri është një nga hallkat më të rëndësishme me qëllim realizimi.

Për këtë qëllim, Ministria e Drejtësisë është angazhuar në ngritjen e institucioneve të reja si:

- ***Qendra e Parandalimit të Krimeve të të Miturve dhe të Rinjve***: Institucion ky i konceptuar si një mekanizëm në varësi të Ministrisë së Drejtësisë që do të hartojë programe parandaluese dhe do të mbikqyrë për një periudhë 6-mujore të miturit pas përfundimit të dënimit. Qendra e Parandalimit të Krimeve të të Miturve dhe të Rinjve (QPKMR) është një institucion i ri në varësi të Ministrisë së Drejtësisë, krijuar me VKM nr. 314, datë 15.05.2019 “*Për organizimin, funksionimin, si dhe përcaktimin e rregullimeve specifike lidhur me strukturën dhe organikën e Qendrës së Parandalimit të Krimeve të të Miturve dhe të Rinjve*”. Gjithashtu, në bazë të Urdhrit të Kryeministrit nr. 115, datë 04.09.2019 është miratuar struktura dhe organika e këtij institucioni. Qendra e Parandalimit të Krimeve të të Miturve dhe të Rinjve filloi funksionimin e saj më datë 23.03.2021.

➤ **Institucioni i Edukimit dhe Rehabilitimit të të Miturve:** Institucion i konceptuar si një mekanizëm pranë të cilit do të zbatohen programet e rehabilitimit dhe riintegrit për të miturit që janë dënuar nga gjykata me dënimin e kufizimit të lirisë. Është miratuar Vendimi nr. 233, datë 17.04.2019 i Këshillit të Ministrave “*Për përcaktimin e rregullimeve të veçanta lidhur me funksionimin e mjediseve të nivelit të sigurisë së tyre dhe standardet e programeve të edukimit e të rehabilitimit, në rastet e kufizimit të lirisë së të miturve*”. Institucioni i Kufizimit të Lirisë do të funksionojë si një institucion gjysëm i hapur, ku të miturve do t’iu kufizohet liria e veprimit/lëvizjes në atë masë që parandalohet kryerja e veprave penale prej tyre dhe veçanërisht synohet riintegrimi dhe rishoqërimi i të miturit në komunitet. Lidhur me funksionimin e këtij institucioni MD ka përfunduar procedurat që lidhen me pjesën arkitekturore të projektit dhe vendit ku do të ngrihet ky institucion. Gjithashtu, ka përfunduar draft dokumentacioni i brendshëm për vënien në funksion të këtij institucioni. Ngritja dhe funksionimi i këtij institucioni do t’i shërbejë trajtimit të të miturve në përputhje me standardet më të larta të mbrojtjes së të drejtave të tyre duke synuar edukimin, rehabilitimin dhe riintegrimin e të miturve në konflikt me ligjin. Përsa i përket Institutit është ngritur grupi i punës i cili ka hartuar termat e referencës për zhvillimin dhe projekt dizenjimin e institutit. Projekti është paraqitur tek donatorët e huaj dhe pranë Ministrisë së Financave për mundësi financimi. Në vijim është mbyllur procedura e tenderimit dhe është shpallur fitues bashkimi i operatorëve “D & C Partners + Net Group” Sh.p.k.

Ministria e Drejtësisë, me mbështetjen e UNICEF ka vënë në funksionim *Sistemin e Integruar të të Dhënave të Drejtësisë Penale për të Mitur*, detyrim ligjor që rrjedh nga neni 136 i Kodit të Drejtësisë Penale për të Mitur, ku përcaktohet se: “*Për mbajtjen e të dhënave të çështjeve penale që përfshijnë të miturit në konflikt me ligjin penal, të miturit viktimë dhe dëshmitarë të veprave penale krijohet “Sistemi i Integruar i të Dhënave të Drejtësisë Penale për të Mitur”, Kodi, si edhe VKM nr.149, datë 20.03.2019 të cilat ngarkojnë Ministrinë e Drejtësisë për administrimin e të dhënave të këtij sistemi. Për herë të parë, do të sigurohet unifikimi dhe kompjuterizimi i të dhënave për rastet e drejtësisë penale për të mitur në kohë reale, me qëllim krijimin e një baze statistikore që ndihmon analizën dhe orientimin e përmirësimit të politikave shtetërore për fëmijët. Sistemi i Integruar i të Dhënave të Drejtësisë Penale për të Mitur ka si qëllim mbledhjen e të dhënave dhe harmonizimin e statistikave të drejtësisë penale për të mitur nëpërmjet gjurmimit të të dhënave të ndjekjes penale e procedurave gjyqësore, si dhe përmirësimin e cilësisë së statistikave të harmonizuara, të gjeneruara nga institucionet e parashikuara në këtë vendim. Sistemi përmban të dhëna elektronike të përditësuara mbi çdo fazë të procedimit penal, përfshirë edhe ekzekutimin e vendimit penal për të miturit, subjekte të këtij Kodi, të dhëna të cilat mbahen në përputhje me rregullat e përcaktuara në*

legjislacionin në fuqi për mbrojtjen e të dhënave personale. Gjatë muajve të parë të vitit 2020 është realizuar takimi i grupit të punës ndërmjet AKSHI-t, UNICEF-it dhe Ministrisë së Drejtësisë, për hartimin e termave të referencës, studimin e tregut dhe përcaktimin e kriterëve të veçanta për përmirësimin e sistemit aktual. Gjithashtu, ka vijuar komunikimi me AKSHI-n për hostimin e sistemit dhe marrëveshjen e bashkëpunimit ndërmjet MD-së dhe AKSHI-t, si dhe i janë përcjellë termat e referencës UNICEF-it.

Më pas UNICEF ka përzgjedhur ekspertët dhe konkretisht Qendrën CEMT me qëllim zhvillimin e mëtejshëm të sistemit, sipas Kodit të Drejtësisë Penale për të Mitur. Në vijim, UNICEF dhe Qendra CEMT kanë realizuar takime të përbashkëta pune, workshope me të gjitha organet kompetente që do të jenë përdoruese të Sistemit si: Gjykata/Prokurori/Polici/Shërbim Prove/Burgje.

2.2 Impakti i implementimit të strategjisë në përputhje me agjendën e integritit evropian

✓ *Progres Raporti 2018*

Kodi i Drejtësisë Penale për Mitur në Mars 2017 siguroi pajtueshmërinë ‘de jure’ të Shqipërisë me standardet ndërkombëtare për drejtësinë për të mitur. Kodi duhet të plotësohet me legjislacionin dytësor. Miratimi i strategjisë “Drejtësia për të Mitur” që përfshin drejtësinë për të miturit dhe qasjen e barabartë në drejtësi për fëmijët është akoma në pritje. Ligji për Ndhmën Juridike i miratuar në Dhjetor 2017 synon të sigurojë aksesin e fëmijëve në ndihmën juridike. Ministria e Drejtësisë ka krijuar një seksion për drejtësinë penale për fëmijët dhe ka zhvilluar një sistem në internet për ndjekjen e rasteve të fëmijëve që kanë kryer vepra penale.

✓ *Progres Raporti 2019*

Kuadri legjislativ dhe politikat për drejtësinë për të mitur u forcuan me miratimin e Strategjisë Kombëtare të Drejtësisë për të Mitur (2018-2021) në Shtator 2018. Strategjia përfshin zbatimin e Kodit të Drejtësisë Penale për të Miturit. Strategjia bazohet në programet buxhetore të qeverisë. Zbatimi i strategjisë së re dhe Kodit të Drejtësisë Penale për të Miturit i miratuar në vitin 2017 do të kërkojë një zhvendosje në kulturën administrative, ndërtimin e konsiderueshëm të kapaciteteve, infrastrukturën e përshtatur posaçërisht, krijimin e shërbimeve të komunitetit dhe koordinimin ndër-disiplinor / ndër-institucional në atë qendror dhe të nivelit lokal. Ka akoma boshllëqe strukturore në

drejtësinë për të mitur në Shqipëri. Në shkurt të vitit 2019 ishin 31 të mitur në Qendrën e Paraburgimit në Kavajë për të Mitur.

✓ *Progres Raporit 2020*

Kuadri ligjor në fushat e të drejtave të fëmijëve dhe drejtësisë për të mitur është përmirësuar gjithashtu me akte nënligjore. Shqipëria ka avancuar kornizën e politikave dhe ka ndërmarrë hapa për të forcuar kapacitetet institucionale për të adresuar pengesat e ndryshme që hasin fëmijët shqiptarë në aksesin në drejtësi. Në kuadrin e zbatimit të Kodit për të Mitur dhe Strategjisë së Drejtësisë për të Mitur 2018-2021, aktet nënligjore të nevojshme u miratuan me gjashtë Vendime të Këshillit të Ministrave në 2019.

Me qëllim trajtimin e të miturve me masa alternative në qendrat sociale multidisiplinare u nënshkruan 11 marrëveshje të reja për bashkëpunim lokal në vitin 2019, duke sjellë numrin e përgjithshëm të marrëveshjeve të bashkëpunimit në 18 bashki. Të gjitha këto bashki kanë krijuar strukturat përkatëse/qendrat multidisiplinare të cilat janë funksionale dhe mund të trajtojnë të miturin në konflikt me ligjin.

Qendra e Paraburgimit për të Mitur në Kavajë do të shndërrohet në një Institut Multidisiplinar për Rehabilitimin e të Miturve pas një vendimi të Prillit 2019. Numri i të miturve aktualisht në qendër është 25, nga të cilët tre autorë të dënuar. Për më tepër, "*Qendra e Parandalimit të Krimin për të Miturit dhe të Rinjtë*" u krijua në maj të vitit 2019. Qendra është konceptuar si një mekanizëm vartës i Ministrisë së Drejtësisë që do të zhvillojë programe parandaluese dhe mbikqyr një të mitur për një periudhë gjashtëmujore pas përfundimit të dënimit.

Gjithashtu Strategjia është në përputhje me kërkesat dhe rekomandimet e Komisionit Evropian për sa i përket përmbushjes së 5 prioritetëve lidhur me anëtarësimin e Shqipërisë në Bashkimin Evropian.

2.3 Komponentët që kanë nevojë për adresimin me qëllim përmirësimin e implementimit

Nga monitorimi i kryer rezultojnë se objektivat strategjike rezultojnë me veprimtari relativisht të mirë zbatimi, duke marrë në konsideratë nivelin e zbatueshmërisë së aktiviteteve. Ndër objektivat që kanë reflektuar pengesë në arritjen e qëllimit të politikës, me progresin më të ulët evidentohen objektivi strategjik nr. 3 **me 45 %** të masave të zbatuara, të cilat duhen adresuar si fusha ku duhet të mundësohet mbështetje më e mirë financiare, njerëzore, strukturore dhe bashkëpunim institucional

për të patur rezultatet e duhura. Objektivi është vlerësuar si i rëndësishëm nisur nga prioriteti që përfaqëson përkatësisht:

- **Objektivi Strategjik 3:** “ *Parandalimi i ri-përfshirjes të të miturve/të rinjve në krime*”

Për periudhën janar-qershor 2021, në total për pesë Objektivat Strategjike **rezultojnë:**

- ✓ **1 realizuar plotësisht;**
- ✓ **4 pjesërisht të zbatuara/në proces,** të raportuara nga institucionet përgjegjëse.

Plani i Veprimit 2018-2021 përbëhet nga 5 objektivat strategjike dhe përmban në total 25 aktivitete. ***Për vitin 2021, në Strategji janë parashikur për t’u zhvilluar 24 aktivitete.*** Me qëllim monitorimin e zbatimit të masave të ndërmarra, përsa i përket përmbushjes së objektivave strategjike, procesi i monitorimit është kryer në nivel objektiv.

Statusi i zbatimit sipas Objektivave Strategjike

Për periudhën janar-qershor 2021, në total për pesë Objektivat Strategjike **rezultojnë:**

- ✓ **1 të realizuar plotësisht;**
- ✓ **4 pjesërisht të zbatuara/në proces,** të raportuara nga institucionet përgjegjëse.

Për periudhën janar – qershor 2021 nga 24 aktivitete të parashikuara në Planin e Veprimit të Strategjisë janë realizuar 19 prej tyre, 3 janë ende në proces zbatimi, 2 aktivitete të porealizuara.

Përqindja ndaj totalit të progresit të zbatimit të Planit të Veprimit është në nivelin 79% për aktivitetet të cilat janë të realizuara, 13% për aktivitetet në proces, 8% për aktivitetet të cilat do të zbatohen në vijim nga institucionet.

Për periudhën e ardhshme kërkohet që të vijohet me ecurinë e zbatimit të masave dhe aktiviteteve të parashikuara për realizimin e tyre në kohë dhe me produktet e planifikuara. Me qëllim përmirësimin e zbatimit dhe rritjes së impaktit të Planit të Veprimit 2018 - 2021, sfidat e rëndësishme për periudhat vijuese të monitorimit janë:

- Raportim cilësor sipas metodologjisë IPSIS nga institucionet e përfshira në Planin e Veprimit.
- Gjithëpërfshirja e aktorëve të cilët ofrojnë kontribut në fushën e drejtësisë penale për të mitur dhe grupeve të interesit gjatë fazave të raportimit, konsultimit dhe monitorimit.
- Rritja e nivelit të përgjegjshmërisë dhe llogaridhënies nga strukturat e brendshme të institucioneve përgjegjëse, nëpërmjet fuqizimit të koordinimit ndërinstitucional.

- Kryerja e procesit të monitorimit periodik, diskutimit të gjetjeve dhe miratimit të raporteve respektive sipas afateve të përcaktuara.
- Rakordimi i informacionit të marrë nga pikat e kontaktit pranë Drejtorive të Financës, të institucioneve përkatëse, përpara momentit të raportimit pranë Ministrisë së Drejtësisë.
- Rritja e ndërgjegjësimit të institucioneve përgjegjëse/OSHC-ve të përfshira në Planin e Veprimit lidhur me rëndësinë që paraqet puna e vazhdueshme për zbatimin e duhur dhe në kohë të PV, si dhe mbi rëndësinë e procesit të raportimit.

2.4 Ekzekutimi i përgjithshëm i buxhetit

Strategjia e Drejtësisë për të Mitur dhe PV do të zbatohet në periudhën 2018–2021. Për të mundësuar zbatimin e saj janë llogaritur shpenzimet e nevojshme për zbatimin e secilit aktivitet dhe objektiv specifik. Buxheti i përgjithshëm për zbatimin e strategjisë është reflektuar në disa forma: - buxheti i përgjithshëm sipas viteve buxhetore për secilin aktivitet, objektiv strategjik dhe objektiv specifik; - buxheti i detajuar sipas aktiviteteve, burimeve të financimit dhe institucioneve përgjegjëse 21; - mbështetur në informacionin e disponueshëm janë identifikuar fondet e angazhuara nga buxheti i shtetit dhe organizmat ndërkombëtarë ose donatorët, si dhe fondet që nevojiten për t’u alokuar shtesë nga buxheti apo për t’u siguruar nga donatorë dypalësh dhe shumëpalësh; - buxheti i detajuar sipas llogarive të shpenzimeve. Shpenzimet e nevojshme për zbatimin e planit të veprimit, me burime

financimi nga buxheti i shtetit, fondet e donatorëve dhe organizatave jofitimprurëse, janë rreth 681,335,963.00 lekë ose afërsisht 5.1 milionë euro. Sipas Strategjisë, financimi i Planit të Veprimit realizohet nga dy burime kryesore: **buxheti i shtetit** dhe **mbështetja financiare e partnerëve ndërkombëtarë**.

Në kuadër të monitorimit të zbatimit të masave/aktiviteteve të Planit të Veprimit 2018 - 2021, institucioneve përgjegjëse u është kërkuar të raportojnë mbi buxhetin e planifikuar për vitin raportues dhe buxhetin e përdorur në bazë të aktivitetit të kryer. Nga analiza për masat/aktivitetet e raportuara për periudhën janar-qershor 2021, buxheti i përdorur rezulton se:

- *Financimi për periudhën janar-qershor të vitit 2021 nga buxheti i shtetit është në shumën 0 lekë (pa raportuar nga institucionet përgjegjëse).*
- *Financimi për periudhën janar-qershor të vitit 2021 nga donatorët është në shumën 7.078.702 lekë.*

Buxheti i përdorur sipas objektivave dhe burimi konkret i financimit është si vijon:

- **Objektivi Strategjik 1:** 4,653,774 lekë mbuluar nga donatorë.
- **Objektivi Strategjik 2:** 1,783,680 lekë mbuluar nga donatorë.
- **Objektivi Strategjik 3:** 354,548 lekë mbuluar nga donatorë.
- **Objektivi Strategjik 4:** 0 lekë nga buxheti i shtetit/ nga donatorë.
- **Objektivi Strategjik 5:** 286,700 lekë nga buxheti i shtetit/ nga donatorë

Dërgimi i informacionit mbi disbursimin financiar për aktivitetet e parashikuara në strategji ka qënë i munguar duke ndikuar në pasqyrimin jo real të kostove për zbatimin e Strategjisë. Gjithashtu, një pjesë e konsiderueshme aktivitete të kryera gjatë kësaj periudhe raportimi, janë në “kosto administrative” për shkak të zhvillimit të tyre on-line në kushtet e pandemisë, të mundësuar këto dhe të mbuluara nga kapacitetet njerëzore dhe financiare të institucioneve zbatuese duke mos paraqitur kosto shtesë për institucionet zbatuese, në përputhje me parashikimin e bërë në Planin e Veprimit.

III. PROGRESI I LIDHUR ME OBJEKTIVAT STRATEGJIKË, OBJEKTIVAT SPECIFIKE DHE AKTIVITETET

Strategjia ka identifikuar **5 objektiva strategjike të SDM-së për vitet 2018-2021** për arritjen e të cilave duhet të përmbushë objektivat specifike që duhen arritur deri në vitin 2021, vizionin e saj dhe konkretizimin e tyre që do të bëhet nëpërmjet aktiviteteve të parashikuara në Planin e Veprimit. Ky kapitull përshkruan progresin e arritur në kuadër të përmbushjes së secilit objektivi të Strategjisë dhe pasqyron grafikisht statusin e zbatimit të Strategjisë për periudhën *janar – qershor 2021*. **Për periudhën janar-qershor 2021, Strategjia parashikon për t’u përmbushur 24 masa.**

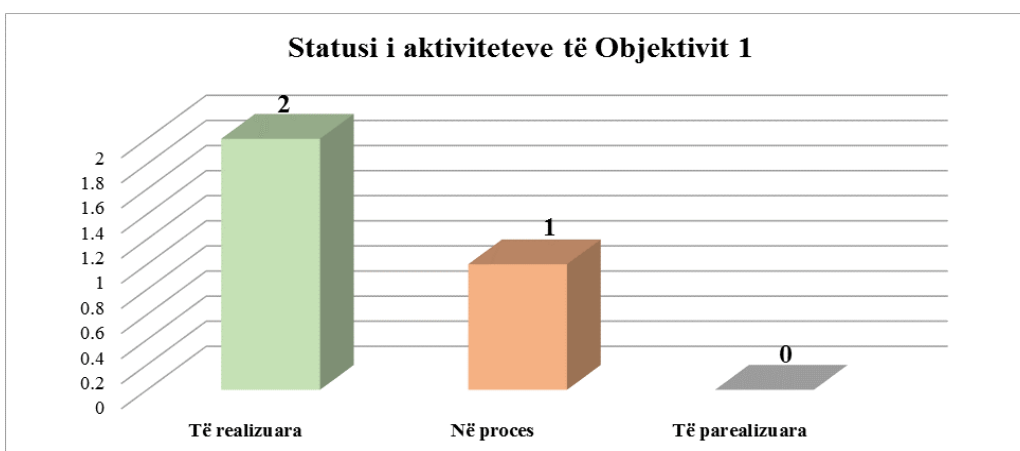
Objektivi 1: Garantimi i aksesit të të miturve në drejtësi

Strategjia parashikon se aksesin në drejtësi do të garantohet duke dhënë rezultate konkrete të matshme me:

- *Numrin e strukturave dhe i profesionistëve që ofrojnë ndihmë juridike;*
- *Numrin e mjediseve të rikonstruara në përshtatje me nevojat e të miturve;*
- *Numrin e aktiviteteve sensibilizuese për drejtësinë për të miturit.*

Ky aspekt lidhet me kapacitetin e të miturve për t'i aksesuar shërbimet e drejtësisë për të miturit dhe përfshin ndërgjegjësimin dhe ofrimin e ndihmës juridike falas si aktivite konkrete të cilat do të konkretizohen në kapitullin vijues.

Janar – Qershor 2021		
Statusi i zbatimit të aktiviteteve të Objektivit 1	Numri i aktiviteteve	Përqindja ndaj totalit të Objektivit 1
Të realizuara	2	67%
Në proces	1	33%
Të porealizuara	0	0%
Totali	3	100%

Rezulton se nga 3 aktivitete të parashikuara në Planin e Veprimit të Strategjisë për objektivin 1 për periudhën janar-qershor 2021, janë realizuar 2 prej tyre dhe 1 është ende në proces zbatimi nga institucioni përgjegjës. Përqindja ndaj totalit të progresit të zbatimit të Planit të Veprimit për këtë objektiv është në nivelin 67% për aktivitetet të cilat janë të realizuara, 33% aktivitetet në proces zbatimi.

Për përlogaritjen e realizimit të objektivëve strategjik sipas arritjes së objektivit specifik dhe aktiviteteve është përdorur formula si më poshtë:

$$NR 1 = \frac{O.S 1 + O.S 2 + O.S 3}{3} \times 100\% = 83.3\%$$

Niveli i realizimit të *Objektivit 1. "Garantimi i aksesit të të miturve në drejtësi"* për periudhën janar - qershor 2021 është **83.3%**.

Shkalla e realizimit të objektivit strategjik 1 për këtë periudhë raportimi në lidhje me zbatimin e aktiviteteve është **mirë** (51-85 për qind e aktiviteteve të realizuara).

Për periudhën janar – qershor 2021 janë shënuar arritje në *Objektivin Strategjik 1*, ku më konkretisht përmendim:

- ✓ DHASH në bashkëpunim me Organizatën Ndërkombëtare UNDP dhe Drejtorinë e Ndihmës Juridike Falas hartoi një kurrikul/program specifik trajnimi për avokatët që ofrojnë ndihmë juridike dytësore.
- ✓ Në shkurt 2021 është miratuar lista e avokateve nga DHASH si dhe janë zhvilluar dy sesione trajnuese në datat 15-16 Prill 2021 dhe 21-22 Prill 2021 bazuar në kurrikulen e posaçme të përgatitur.
- ✓ Drejtoria e Ndihmës Juridike Falas në bashkëpunim me Euralius V dhe Shkollën e Magjistraturës datë 18.03.2021 zhvilluan trajnimin online mbi ligjin nr.111/2017 "Për ndihmën Juridike të Garantuar nga Shteti" Ky trajnim u zhvillua nga ekspertë kombëtarë dhe ndërkombëtarë të Euralius dhe të Shkollës së Magjistraturës. Në këtë trajnim morën pjesë stafi i Drejtorisë së Ndihmës Juridike Falas, ofruesit e ndihmës juridike parësore, ofruesit e ndihmës juridike dytësore dhe me praninë e veçantë të gjyqtarëve dhe përfaqësues të gjykatave të Republikës së Shqipërisë.
- ✓ Përgjatë periudhës Maj-Qershor 2021, u bë i mundur zhvillimi i kursit online "Ndihma juridike parësore e garantuar nga shteti" si pjesë e Projektit "Shtirirja e shërbimit të ndihmës juridike për gratë dhe burrat në Shqipëri" zbatuar nga PNUD në partneritet me Ministrinë e Drejtësisë dhe me financim të Bashkëpunimit Austriak për Zhvillim (ADC).
- ✓ Drejtoria e Ndihmës Juridike Falas ka realizuar në kuadër të njohjes së ofruesve të shërbimit me procedurat e përcaktuara në aktet nënligjore qoftë sa i përket raportimit të të dhënave, qoftë sa i përket procedurës së mbikëqyrjes së cilësisë së shërbimit, DNJF ka zhvilluar tre uebinare me qëllim diskutimin më në detaje të akteve nënligjore.
- ✓ Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë ka krijuar ambient miqësor për të miturit në dhomën penale. Përshtatja e ambientit për të miturit, u mundësua nga projekti i USAID-it.

- ✓ Në prokuroritë e shkallës së parë janë marrë masa për përshtatjen e mjediseve/zyrave për të bërë miqësore për të miturit, duke shfrytëzuar maksimalisht mjediset në dispozicion.
- ✓ Gjatë periudhës janar – qershor 2021, nga ana strukturave policore, në bashkëpunim dhe me mbështetjen e Programit “Forcimi i kapaciteteve të agjencive ligj-zbatuese shqiptare për të përmbushur standardet e të drejtave të njeriut në drejtësinë për të miturit – një qasje gjithëpërfshirëse e zinxhirit të drejtësisë”, është bërë e mundur krijimi i njësisë së intervistimit të të miturve, në Drejtorinë Vendore të Policisë Vlorë. Aktualisht janë ngritur dhe funksionojnë 15 njësi intervistimi të të miturve, në çdo DVP, si dhe në Komisarariatet e policisë Sarandë, Kom. Nr. 5 dhe 6, Tiranë.
- ✓ DNJF ka zhvilluar aktivitete që kanë në fokus ndërgjegjësimin dhe edukimin ligjor të publikut. Përgjatë periudhës Janar-Qershor 2021, Drejtoria e Ndhmës Juridike Falas ka zhvilluar/ka marrë pjesë në rreth 60 aktivitete.
- ✓ MSHMS ka mirtatuar Udhëzimit Nr 262, datë 26.05.2021 “Për miratimin e metodologjisë së punës për menaxhimin e rastit të fëmijës në konflikt me ligjin, nga punonjësi i mbrojtjes së fëmijës”. Ky protokoll pune ka si qëllim standardizimin dhe unifikimin e procedurave në menaxhimin e rasteve të fëmijëve në konflikt me ligjin. Gjatë muajit qershor, lidhur me zbatimin e këtij Udhëzimi, Agjencia Shtetërore për të Drejtat dhe Mbrojtjen e Fëmijës në bashkëpunim me organizatën Terre des hommes, kanë organizuar trainim të punonjesve për mbrojtjen e fëmijës dhe profesionistëve në nivel vendor. Trainimi është zhvilluar në 55 bashki dhe njësi administrative.
- ✓ MSHMS raporton se 50 fëmijë janë deinstitutionalizuar dhe/apo vendosen në kujdes alternativ me bazë familjen si birësuar, kthim në familje biologjike etj.
- ✓ Gjatë muajit Prill 2021, u zhvilluan në këto ditë, trajnime online për menaxhimin e rasteve të fëmijëve në konflikt me ligjin- në bashkëpunim me organizatën Terre des Hommes.
- ✓ MASR përgjatë periudhës janar - qershor 2021 ka realizuar disa aktivitete me qëllim vendosjen e urave të bashkëpunimit dhe bashkërendimit të veprimeve në kuadër të parandalimit të rasteve të dhunës në shkollë dhe edukimit ligjor, takime me përfaqësues të bordeve të shkollave, pyetësorë për të matur nivelin e dhunës së nxënësve me njëri-tjetrin, nivelin e sigurisë në shkollë si dhe shfaqjen e formave të ndryshme të dhunës në raportin mësues-nxënës.
- ✓ Avokati i Popullit ka luajtur rol proaktiv në drejtim të promovimit të të drejtave të fëmijëve duke marrë pjesë në tryeza, webinarë dhe takime, të organizuara nga partnerët e shoqërisë civile, mediat dhe institucionet e pavarura.

3.2 Objektivi 2: Garantimi i procesit të rregullt ligjor për të miturit.

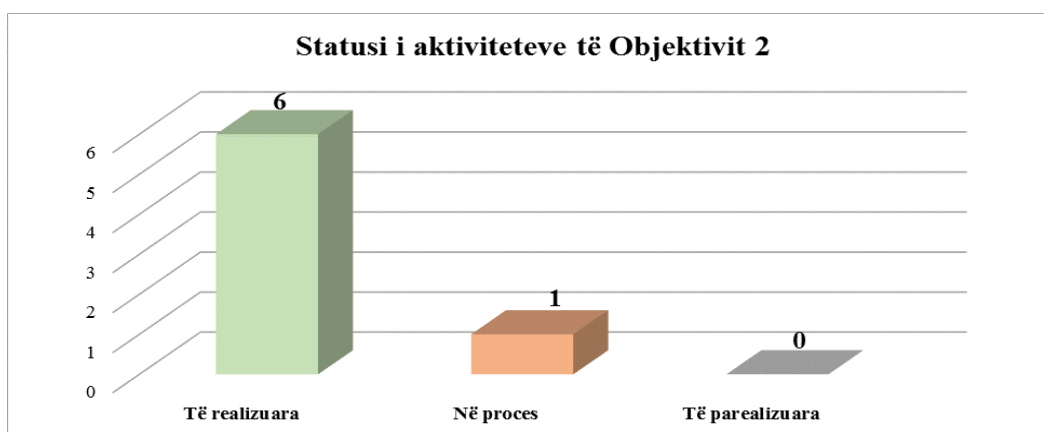
Duke mbajtur në konsideratë detyrimin e vendit për të respektuar dhe për të garantuar të drejtat e parashikuara nga Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut, strategjia ka parashikuar aktivitete konkrete me qëllim garantimin e kësaj të drejte për të miturit e përfshirë në procese gjyqësore. Në fokus të strategjisë është garantimi i gjykimit brenda një kohe të arsyeshme, përmirësimi i kuadrit ligjor që normon të drejtat e fëmijëve dhe mbështetja e të miturit në çdo proces nga profesionistë të trajnuar dhe të specializuar.

Strategjia parashikon se ky objektivi do të garantohet duke dhënë rezultate konkrete, në lidhje me:

- Numrin e seksione të vetë specializuara për të miturit në gjykata dhe prokurori;
- Numrin e profesionistëve të trajnuar për çështjet e drejtësisë për të miturit;
- Numrin e institucioneve që hedhin të dhëna në Sistemin e Integruar të të Dhënave të Drejtësisë Penale për të Miturit;
- Numrin e akteve ligjore/nënligjore të miratuara në fushën e drejtësisë për të miturit.

Numri i aktiviteteve në zbatim sipas objektivit 2

Janar–Qershor 2021		
Statusi i zbatimit të aktiviteteve të Objektivit 2	Numri i aktiviteteve	Përqindja ndaj totalit të Objektivit 2
Të realizuara	6	86%
Në proces	1	14%
Të porealizuara	0	0%
Totali	7	100%

Rezulton se nga 7 aktivitete të parashikuara në Planin e Veprimit të Strategjisë për objektivin 2 janë realizuar 6 prej tyre, 1 është ende në proces zbatimi nga institucionet përgjegjëse. Përqindja ndaj totalit të progresit të zbatimit të Planit të Veprimit për këtë objektivi është në nivelin 86 % për aktivitetet të cilat janë të realizuara, 14 % e aktiviteteve në proces.

Për përlogaritjen e realizimit të objektivëve strategjik sipas arritjes së objektivit specifik dhe aktiviteteve është përdorur formula si më poshtë:

$$NR = \frac{O.S\ 1 + O.S\ 2 + O.S\ 3 + O.S\ 4}{4} \times 100\% = 86.25$$

Niveli i realizimit të *Objektivit 2. Garantimi i procesit të rregullt ligjor për të miturit* për periudhën janar – qershor 2021 është **86.25 %**.

Shkalla e realizimit të objektivit strategjik 1 për këtë periudhë raportimi në lidhje me zbatimin e aktiviteteve është **shumë mirë** (86-110 për qind e aktiviteteve të realizuara).

Për periudhën janar – qershor 2021 janë shënuar arritje në *Objektivin Strategjik 2*, ku më konkretisht përmendim:

- ✓ Këshilli i Lartë Gjyqësor raporton se gjatë periudhës janar-qershor 2021 janë zhvilluar 5 aktivitete trajnuese me temë “Llojet e masave të shmangies nga ndjekja penale ndaj të miturit në konflikt me ligjin, “Viktima ‘i mitur’ në procesin penal, “Teknika e pyetjes së viktimës së dhunës në familje në kuadrin e zbatimit të ligjit për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare dhe veprës penale të ‘dhunës në familje’ sipas Kodit Penal, “Roli i prokurorëve dhe gjyqtarëve në ekzekutimin e shmangies, dënimeve penale ndaj të miturve”, “Qasje praktike për teknikën e intervistimit të të miturve gjatë hetimit dhe gjykimit”.

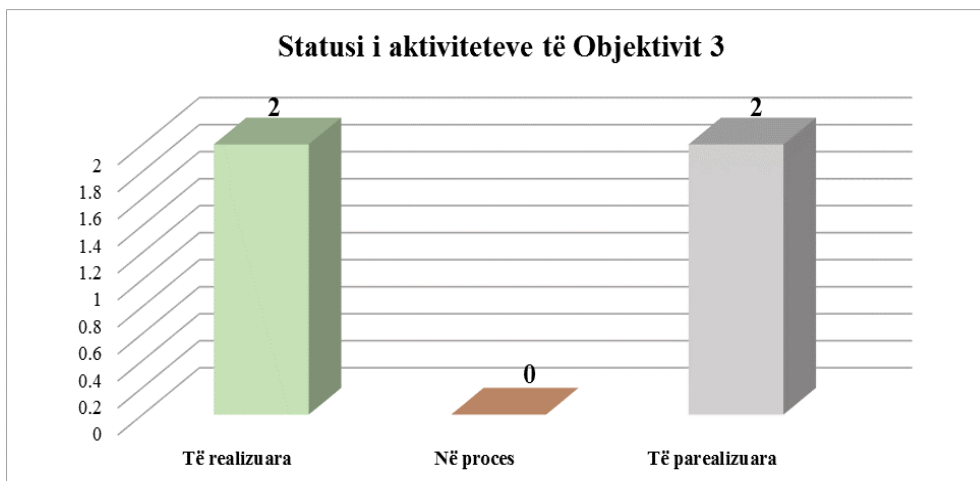
- ✓ Shkolla e Magjistraturës në periudhën janar-qershor 2021, ka zhvilluar gjithsej 10 (dhjetë) aktivitete trajnuese për çështjet e të miturve. Në aktivitetet trajnuese të zhvilluara nga Shkolla e Magjistraturës dhe SIDA, janë trajnuar gjithsej 67 magjistratë të profilit prokuror.
- ✓ Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit raporton se gjatë kësaj periudhe janë zhvilluar dy javët e prapambetura dhe ka përfunduar trajnimi i trajnerëve “Për teknikat shkencore të intervistimit të të miturve”.
- ✓ Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë gjatë kësaj periudhe ka realizuar një sërë veprimtari dhe seminare me mësues, nxënës dhe prinder me tematika të ndryshme si; njohja me ligjin për të drejtat dhe mbrojtjen e fëmijëve, të drejtat e fëmijëve dhe mbrojtja e tyre, takime individuale dhe në grup me prindër të fëmijëve me probleme në sjellje dhe disiplinë, për ndërgjegjësimin e tyre mbi dhunën, efektet dhe pasojat në jetën e fëmijës.

3.3 Objektivi 3: Parandalimi i ri-përfshirjes të të miturve/të rinjve në krime.

- *Për realizimin e këtij objektivi planifikohet të analizohen faktorët e riskut dhe masat mbrojtëse. Duke pasur parasysh se kjo është strategjia e parë për drejtësinë për të mitur, objektivi fokusohet në mënyrë të veçantë tek ngritja dhe vënia në funksionim e Qendrës për Parandalimin e Krimeve të të Miturve dhe të Rinjve, si dhe tek programet për parandalimin e ripërfshirjes së të miturve në vepra penale (recidivizmit) të cilat do të kenë në qendër të vëmendjes mbështetjen për fëmijët dhe familjet, veçanërisht, fëmijët nën moshën e përgjegjësisë penale dhe grupeve në risk apo të cënueshme (vulnerabël).*
- *Parandalimi i krimit është zgjidhja më e mirë për fëmijët, familjet e tyre, komunitetet dhe shoqërinë në tërësi.*

Numri i aktiviteteve në zbatim sipas objektivit 3

Janar–Qershor 2021		
Statusi i zbatimit të aktiviteteve të Objektivit 3	Numri i aktiviteteve	Përqindja ndaj totalit të Objektivit 3
Të realizuara	2	50%
Në proces	0	0%
Të porealizuara	2	50%
Totali	4	100%

Rezulton se nga 4 aktivitete të parashikuara në Planin e Veprimit të Strategjisë për këtë objektiv, 2 janë realizuar, dhe 2 aktivitete të porealizuara nga institucionet përgjegjëse. Përqindja ndaj totalit të progresit të zbatimit të Planit të Veprimit për këtë objektiv është në nivelin 50% për aktivitetet të cilat janë të realizuara dhe 50% për aktivitete të cilat do të zbatohen në vijim nga institucionet përgjegjëse.

Niveli i realizimit të *Objektivit 3. Parandalimi i ri-përfshirjes së të miturve/të rinjve në krime* përlllogaritur me formulën si më sipër për periudhën janar – qershor 2021 **është 45%.**

Shkalla e realizimit të objektivit strategjik 3 për këtë periudhë raportimi në lidhje me zbatimin e aktiviteteve është **mjaftueshëm** (31-50 për qind e aktiviteteve të realizuara).

Për periudhën janar-qershor 2021 janë shënuar arritje në *Objektivin Strategjik 3*, ku më konkretisht përmendim:

- ✓ Për të miturit në sistemin e burgjeve zbatohen programet rehabilituese “Prezantimi i të menduarit” dhe “Aftësitë Sociale”. Në funksion të adresimit dhe referimit për ri-integrim të të miturit pas lirimit zbatohet “Protokolli i Mekanizmit të Sistemit të Referimit”, përmes të cilit çdo i mitur në prag lirimi adresohet si rast pranë Zyrave të Mbrojtjes së Fëmijëve në Bashki.
- ✓ Qendra e Parandalimit të Krimeve të të Miturve dhe të Rinjve (QPKMR) është një institucion i ri në varësi të Ministrisë së Drejtësisë, krijuar me VKM nr. 314, datë 15.05.2019 “Për organizimin, funksionimin, si dhe përcaktimin e rregullimeve specifike lidhur me strukturën dhe organikën e Qendrës së Parandalimit të Krimeve të të Miturve dhe të Rinjve”. Gjithashtu, në bazë të Urdhrit të Kryeministrit nr. 115, datë 04.09.2019 është miratuar struktura dhe organika e këtij institucioni.
- ✓ Qendra zhvilloi një sesion trajnimi profesional induktiv, përgjat datave 14, 16 dhe 17 qershor 2021, me trajnerë z. Ilir Panda Gjyqtarë i Gjykatës së Lartë dhe znj. Ermira Shkurti, specialiste për Drejtësinë për fëmijët në UNICEF.

3.4 Objektivi 4: Rishoqërimi, riintegrimi dhe rehabilitimi i të miturve në kontakt ose konflikt me ligjin.

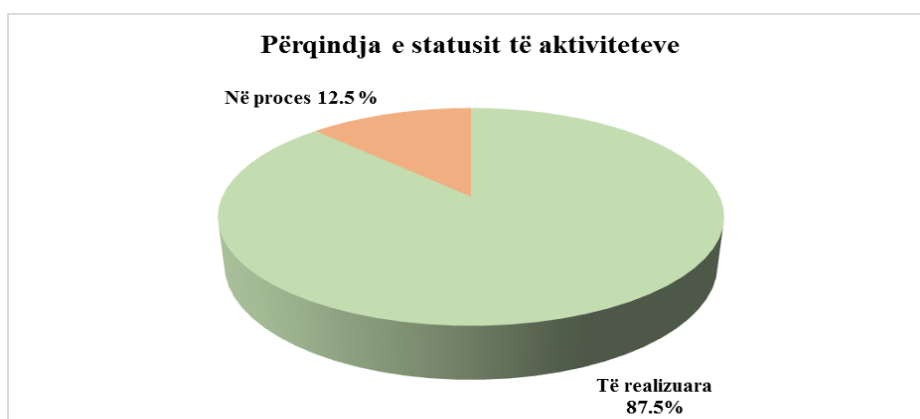
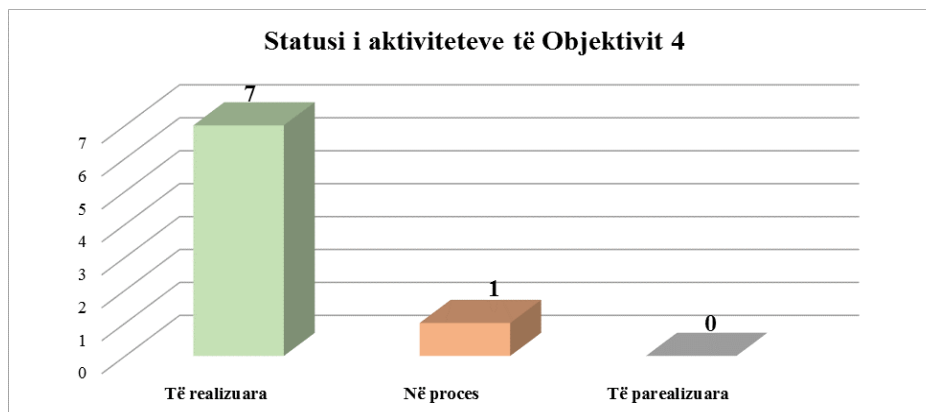
Strategjia synon riintegrimin dhe përfshirjen sociale të të miturve autorë të veprave penale dhe përfshirjen efektive të tyre në komunitet. Qëllimi i këtij objektivi është rehabilitimi i të miturve, inkurajimi dhe zhvillimi, në kuptim të përgjegjësisë së të miturit, e ndjenjës së respektimit të të drejtave të të tjerëve, nxitja dhe mundësimi i zhvillimit të shëndoshë fizik, mendor, shpirtëror, moral dhe shoqëror i të miturit dhe për ta përgatitur atë që të rikthehet në shoqëri. Strategjia parashikon që realizimin e këtij objektivi ta masë nëpërmjet:

- *Numrit të fëmijëve dhe të familjeve të përfshira në programet e riintegrimit;*
- *Numrit të fëmijëve të dënuar me burgim dhe me masa alternative;*
- *Numrit të fëmijëve ndaj të cilëve janë zbatuar masat alternative të shmangies nga ndjekja penale.*

Numri i aktiviteteve në zbatim sipas objektivit 4

Janar – Qershor 2021

Statusi i zbatimit të aktiviteteve të Objektivit 4	Numri i aktiviteteve	Përqindja ndaj totalit të Objektivit 4
Të realizuara	7	87.5 %
Në proces	1	12.5%
Të porealizuara	0	0%
Totali	8	100%

Rezulton se nga 8 aktivitete të parashikuara në Planin e Veprimit të Strategjisë për këtë objektiv, 7 janë realizuar dhe janë ende në proces zbatimi nga institucionet përgjegjëse Iaktivitete të tjera. Përqindja ndaj totalit të progresit të zbatimit të Planit të Veprimit për këtë objektiv është në nivelin, 87.5 % aktivitetet e realizuara dhe 12.5 % aktivitetet të cilat janë në proces nga institucionet përgjegjëse.

Për përlogaritjen e realizimit të objektivëve strategjik sipas arritjes së objektivit specifik dhe aktiviteteve është përdorur formula si më poshtë:

$$NR = \frac{O.S\ 1 + O.S\ 2 + O.S\ 3 + O.S\ 4 + O.S\ 5}{5} \times 100\% = 86.5\%$$

Niveli i realizimit të *Objektivit 4. Rishoqërimi, riintegrimi dhe rehabilitimi i të miturve në kontakt ose konflikt me ligjin* në lidhje me realizimin e treguesve të performancës së aktiviteteve për periudhën janar - qershor 2021 është **86.5 %**.

Shkalla e realizimit të objektivit strategjik 4 për këtë periudhë raportimi në lidhje me zbatimin e aktiviteteve është **shumë mirë** (86-110 për qind e aktiviteteve të realizuara).

Për periudhën janar – qershor 2021 janë shënuar arritje në *Objektivin Strategjik 4*, ku më konkretisht përmendim:

- ✓ Në periudhën janar-qershor 2021 është trajtuar një i mitur me masën e shmangies këshillim për të miturin dhe familjen, në Degën territoriale të Shërbimit të Provës Durrës
- ✓ Shërbimi i Provës ka qenë pjesë e takimeve të zhvilluara në qendrat komunitare mbi vlerësimin e të miturve në konflikt me ligjin.
- ✓ Janë caktuar 25 punonjës të Shërbimit të Provës për trajtimin e çështjeve të të miturve në konflikt me ligjin
- ✓ Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë ka realizuar veprimtari, si ekspozita me punime të nxënësve, vizatime dhe ese, me qëllim parandalimin dhe sensibilizimin në ditët ndërkombëtare të përcaktuara për mbrojtjen e fëmijëve.

3.5 Objektivi 5: Forcimi i bashkëpunimit të institucioneve të sistemit të drejtësisë për të mitur.

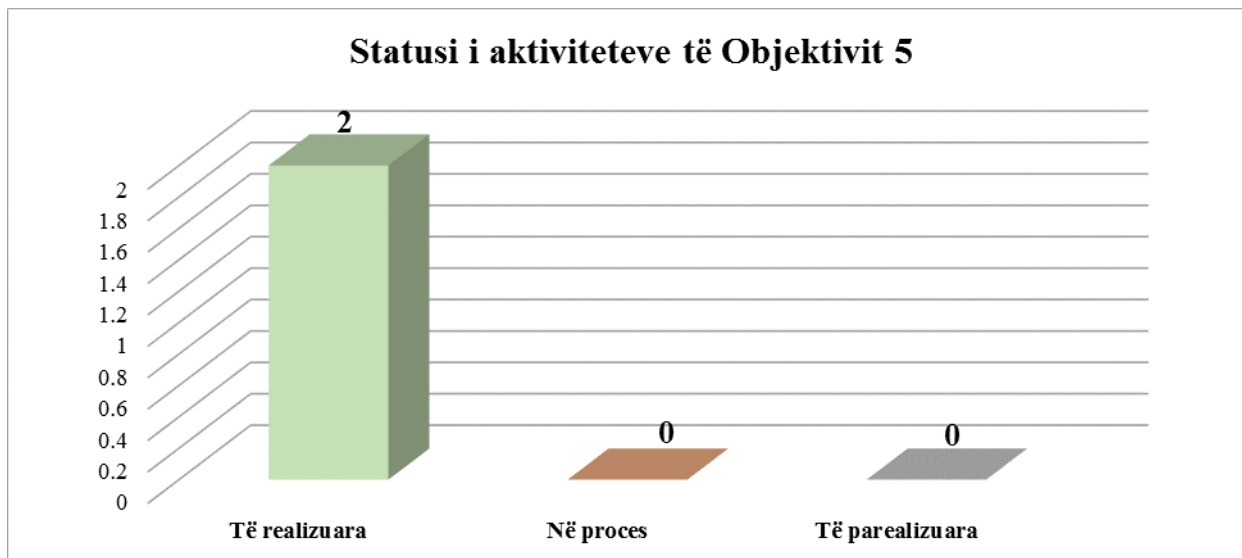
Vlerësohet se kusht thelbësor për implementimin në mënyrën e duhur dhe efektive të të drejtave dhe garancive të fëmijëve është:

- *Bashkëpunimi, ndërveprimi dhe bashkërendim i institucioneve dhe i autoriteteve në nivel qendror dhe vendor të përfshira në administrimin e drejtësisë për të mitur.*
- *Rrjedhimisht, strategjia parashikon ngritjen dhe funksionimin e rrjetit ndërinstitucional në nivel qendror dhe funksionimin e komunitetit të praktikantëve në nivel vendor.*

Numri i aktiviteteve në zbatim sipas objektivit 5

Janar – Qershor 2021		
Statusi i zbatimit të aktiviteteve të Objektivit 5	Numri i aktiviteteve	Përqindja ndaj totalit të Objektivit 5
Të realizuara	2	100%

Në proces	0	0%
Të perealizuara	0	0%
Totali	2	100%

Rezulton se nga 2 aktivitete të parashikuara në Planin e Veprimit të Strategjisë për këtë objektiv janë realizuar nga institucionet përgjegjëse. Përqindja ndaj totalit të progresit të zbatimit të Planit të Veprimit për këtë objektiv është 100 % realizuar.

Për përlllogaritjen e realizimit të objektivëve strategjik sipas arritjes së objektivit specifik dhe aktiviteteve është përdorur formula si më poshtë:

Niveli i realizimit të *Objektivit 5. Forcimi i bashkëpunimit të institucioneve të sistemit të drejtësisë për të mitur* në lidhje me realizimin e treguesve të performancës së aktiviteteve për periudhën janar – qershor 2021 **është 100%**.

Shkalla e realizimit të objektivit strategjik 3 për këtë periudhë raportimi në lidhje me zbatimin e aktiviteteve është **shumë mirë** (86-110 për qind e aktiviteteve të realizuara).

Për periudhën janar – qershor 2021 janë shënuar arritje në *Objektivin Strategjik 5*, ku më konkretisht përmendim:

- ✓ Gjatë periudhës janar-qershor 2021, në kuadër të fushës së veprimtarisë së saj, Zyra e Komisionerit, ka realizuar disa aktivitete ndërgjegjësuese për çështje që lidhen me të miturit.
- ✓ UNICEF ne bashkëpunim me MAESTRAL realizoi edhe nje proces te metejshem dokumentimi te te gjithë nderhyrjes se UNICEF ne kuader te projektit te Qasjes se Femijeve ne Drejtesi, financuar deri ne qershor 2021 nga Ministria Norvegjeze e Puneve te Jashtme. Te dy dokumentimet e mesiperme mund t'i sherbejne perhapjes se modelit dhe krijimit te nje grupi te ngjashem praktikantesh edhe ne juridiksione te tjera ne te ardhmen.
- ✓ Në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Drejtoria e Pergjithshme e Politikave të Zhvillimit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Drejtoria e Politikave dhe Strategjive të Zhvillimit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, është Sektori i Politikave dhe Strategjive për Përfshirjen Sociale dhe Barazinë Gjinore, në të cilin hartohen edhe politikat dhe programet për çështjet e të drejtave dhe mbrojtjes së fëmijëve.

Më konkretisht, ecuria e progresit në periudhën janar-dhjetor për vitin 2020 dhe janar-qershor 2021 është si më poshtë vijon:

- *Për periudhën janar – dhjetor 2020 nga 24 aktivitete të parashikuara në Planin e Veprimit të Strategjisë janë realizuar 15 prej tyre, 7 janë ende në proces zbatimi, 2 aktivitete të porealizuara.* Përqindja ndaj totalit të progresit të zbatimit të Planit të Veprimit është në nivelin 62% për aktivitetet të cilat janë të realizuara, 30% për aktivitetet në proces, 8% për aktivitetet të cilat do të zbatohen në vijim nga institucionet.
- *Për periudhën janar – qershor 2021 nga 24 aktivitete të parashikuara në Planin e Veprimit të Strategjisë janë realizuar 19 prej tyre, 3 janë ende në proces zbatimi, 2 aktivitete të porealizuara.* Përqindja ndaj totalit të progresit të zbatimit të Planit të Veprimit është në nivelin 79% për aktivitetet të cilat janë të realizuara, 13% për aktivitetet në proces, 8% për aktivitetet të cilat do të zbatohen në vijim nga institucionet.

Për sa më sipër, konstatohet se aktivitetet e realizuara rezultojnë të jenë në rritje, aktivitetet në proces realizimi në rënie dhe aktivitetet e porealizuara rezultojnë të jenë të njëjta për të dyja vitet.

Objektivat	Të realizuara	Në proces	Të porealizuara	Të paraportuara
Totali Janar-Qershor 2021	19	3	2	0
Totali Janar-Qershor 2020	15	7	2	0

Statusi i zbatimit të masave Janar – Qershor 2021

Objektivat	Të realizuara	Në proces	Të porealizuara	Të paraportuara
Statusi i zbatimit të masave të Objektivit 1	2	1	0	0
Statusi i zbatimit të masave të Objektivit 2	6	1	0	0
Statusi i zbatimit të masave të Objektivit 3	2	0	2	0
Statusi i zbatimit të masave të Objektivit 4	7	1	0	0
Statusi i zbatimit të masave të Objektivit 5	2	0	0	0
TOTALI	19	3	2	0

Bazuar në informacionin e sipërpërmendur, realizimi i objektivave për periudhën e raportimit Janar-Qershor 2021 është si më poshtë vijon:

- ❖ Dobët (Nga 0 në 30 për qind e masave të realizuara)
- ❖ Mjaftueshëm (Nga 31 në 50 për qind e masave të realizuara)
- ❖ Mirë (Nga 51 deri në 85 për qind e masave të realizuara)
- ❖ Shumë mirë (Nga 86 deri në 110 për qind e masave të realizuara)
- ❖ Tejkalar – N/A objektiv (Nga 111 për qind e masave të realizuara dhe më lart)

Vlerësimi për progresin për çdo objektiv paraqitet në tabelën më poshtë:

Objektivat	Shkalla e Realizimit në %	Niveli i Tolerancës	Realizueshmëria

Objektivi 1: “Garantimi i aksesit të të miturve në drejtësi.”	83.3 %	51 në 85 për qind e masave të realizuara	Mirë
Objektivi 2 : “Garantimi i procesit të rregullt ligjor për të miturit”	86.25 %	86-110 për qind e masave të realizuara	Shumë Mirë
Objektivi 3 “Parandalimi i ri-përfshirjes të të miturve/të rinjve në krime”	45 %	31 në 50 për qind e masave të realizuara	Mjaftueshëm
Objektivi 4 “Rishoqërizimi, riintegrimi dhe rehabilitimi i të miturve në kontakt ose konflikt me ligjin”	86.5 %	51 në 85 për qind e masave të realizuara	Shumë Mirë
Objektivi 5 “Forcimi i bashkëpunimit të institucioneve të sistemit të drejtësisë për të mitur”	100%	Nga 86 deri në 110 për qind e masave të realizuara	Shumë mirë

IV.HISTORI SUKSESI (PËRMES MASAVE PRIORITARE) DHE ZBATIMI I PROJEKTEVE DHE PROGRAMEVE NDËRKOMBËTARE NË FUSHËN E DREJTËSISË PENALE PËR TË MITUR

Ndihma juridike për të miturit

Mbrojtja e interesit më të lartë të fëmijëve është një nga parimet më themelore të mbrojtura në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar. Formë e mbrojtjes së këtij interesi është edhe aksesit në drejtësi¹ për të gjithë të miturit në konflikt me ligjin duke garantuar një shërbim ligjor falas dhe cilësor.

Ligji nr.111/2017 “Për Ndhmën Juridike të Garantuar nga Shteti”, në referim të nenit 11 të tij, tashmë i ka cilësuar të miturit si *subjekte të posaçme të cilët*² pavarsisht nga të ardhurat e tyre janë përfitues të drejtpërdrejtë të ndihmës juridike parësore dhe dytësore dhe konkretisht:

¹*Reforma në Drejtësi* përpos të gjitha ndryshimeve madhore që solli në reformimin e sistemit të drejtësisë, *i kushtoi një rëndësi thelbësore aksesit në drejtësi të qytetarëve*, komponent ky shumë i rëndësishëm edhe në kuadër të procesit të integritimit në Bashkimin Evropian. *Ligji nr.111/2017 “Për Ndhmën Juridike të Garantuar nga Shteti”*, solli një reformim të thellë të sistemit të ndihmës juridike *duke sjellë një frymë të re sa i përket organizimit, funksionimit dhe ofrimit të ndihmës juridike të garantuar nga shteti*. Qëllimi kryesor i këtij ligji është dhënia e ndihmës juridike falas për të gjitha kategoritë, të cilat për shkak të kushteve në të cilat ndodhen e kanë të pamundur sigurimin e këtij shërbimi. I është kushtuar një vëmendje e veçantë kategorive përfituese duke patur në fokus *zgjerrimin e rrethit të subjekteve si dhe sanksionimin e grupeve vulnerablë si përfitues të drejtpërdrejtë* nga sistemi i ndihmës juridike falas.

- *Të miturit viktima të dhunës në familje;*
- *Të miturit viktima të abuzimit seksual dhe të miturit viktima të trafikimit të qenieve njerëzore, në çdo fazë të procedimit penal;*
- *Viktimat e mitur dhe të miturit në konflikt me ligjin, në çdo fazë të procedimit penal;*
- *Fëmijët të cilët jetojnë në institucionet e përkujdesjes shoqërore;*
- *Fëmijët nën kujdestari, të cilët kërkojnë të nisin një proces pa miratimin e kujdestarit të tyre ligjor ose kundër kujdestarit të tyre ligjor.*

Forcimi i kapaciteteve dhe specializimi në sistemin e drejtësisë për të mitur: Duke ritheksuar edhe njëherë mbrojtjen e interesave më të lartë të fëmijëve është detyrim ligjor që juristët/avokatët që ofrojnë shërbimin e ndihmës juridike falas të jenë të specializuar në sistemin e drejtësisë për të mitur përmes ndjekjes së trajnimeve fillestare dhe të vazhdueshme të organizuara nga Drejtoria e Ndhmës Juridike Falas/Departamenti i Administratës Publike/Dhoma Kombëtare e Avokatisë.

Forcimi i kapaciteteve përmes përmirësimit të kuadrit profesional është një ndër prioritetet që Drejtoria e Ndhmës Juridike Falas ka në funksion të garantimit të një shërbimi juridik eficient dhe cilësor. Për këtë qëllim, Drejtoria është në bashkëpunim të vazhdueshëm me partnerë ndërkombëtarë të cilët mbështesin³ Ministrinë e Drejtësisë dhe Drejtorinë e Ndhmës Juridike Falas përmes implementimit të projekteve të ndryshme në këtë kuadër. Përmendim këtu: Soros, UNDP, Euralius etj.

Ndërgjegjësimi dhe edukimi ligjor i publikut⁴/ promovimi i sistemit të ndihmës juridike: Duke qenë tërësisht të vetëdijshëm se rritja e ndërgjegjësimit publik mbi ofrimin e ndihmës juridike dhe kushtet për përfitimin e saj përveçse një detyrim ligjor (neni 8 i ligjit 111/2017) është një nga komponentët më thelbësorë të funksionimit të sistemit të ndihmës juridike dhe forcimit të aksesit të

²Gjithashtu, duhet të theksojmë se ofrimi i ndihmës juridike falas për të miturit si kategori e posaçme ofrohet jo vetëm për shtetasit shqiptarë, por edhe për shtetasit e huaj, konkretisht, në nenin 10 të ligjit 111/2017, parashikohen si përfitues të ndihmës juridike falas edhe:

- Të miturit shtetas të huaj ose të miturit pa shtetësi të cilët qëndrojnë në territorin e Republikës së Shqipërisë për një periudhë të përkohshme ose të përhershme dhe janë të pajisur me leje qëndrimi, në përputhje me legjislacionin në fuqi për të huajt;
- Të miturit shtetas të huaj ose të miturit pa shtetësi që hyjnë në mënyrë të rregullt në territorin e Republikës së Shqipërisë dhe që përfitojnë mbi bazën e marrëveshjeve ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë ose bazuar në parimin e reciprocitetit;
- Të miturit azilkërkuar, si dhe ata që gëzojnë statusin e refugjatit apo që janë në proces ankimi të vendimeve administrative dhe/ose gjyqësore për refuzimin e aplikimit për azil ose revokimin e vendimit të statusit të refugjatit, sipas legjislacionit në fuqi për azilin në Republikën e Shqipërisë.

³Një nga format e mbështetjes dhe bashkëpunimit janë **trajnimet** që do të ofrohen nga këta donatorë për ofruesit e shërbimeve të ndihmës juridike parësore dhe dytësore. Në këtë kuadër, një aktor kryesor i përfshirë është edhe Dhoma e Avokatisë e Shqipërisë si organ i parashikuar në ligj për zbatimin e tij në kuadër të ndihmës juridike dytësore dhe për trajnimin e vazhdueshëm të avokatëve, ofrues të ndihmës juridike dytësore.

⁴Sa i përket ndërgjegjësimit dhe edukimit ligjor të publikut, DNJF ka parashikuar një sërë masash dhe aktiviteteve konkrete në zbatim të Strategjisë për Edukimin Ligjor të Publikut dhe Planit të saj të Veprimit. Angazhimi i DNJF në disa strategji të rëndësishme, ndër-institucionale tregon jo vetëm rëndësinë dhe rolin që ky institucion ka por ka shërbyer gjithashtu për të forcuar edhe më shumë përpjekjet në këtë kuadër.

qytetarëve në drejtësi, DNJF i ka kushtuar një vëmendje të shtuar zhvillimit të aktiviteteve ndërgjegjëse dhe edukimit ligjor të publikut duke hartuar kalendarin e aktiviteteve si dhe një plan konkret pune. Përgjatë gjashtëmuajorit të parë të këtij viti, DNJF ka zhvilluar disa aktivitete⁵ që kanë në fokus ndërgjegjësimin dhe edukimin ligjor të publikut, jo vetëm duke u përqëndruar tek sistemi i ndihmës juridike falas, por duke u ndalur edhe në informimin ligjor të publikut përmes faqes zyrtare të dedikuar të drejtorisë, rrjeteve sociale dhe videove informuese.

Pjesë e këtyre aktiviteteve ishte dhe Aktiviteti “Aksesi në drejtësi për të miturit në konflikt me ligjin” i cili u zhvillua me qëllim ndërgjegjësimin e të miturve pranë Qendrës së Ri-Integrimit të të Miturve Kavajë. Ky aktivitet u zhvillua në 3 grupe të ndryshme sipas grupmoshave të të miturve, ku përfaqësuesit e ndihmës juridike falas patën mundësinë të bashkëbisedonin me të miturit e kësaj qendre duke i shpjeguar në mënyrë të thjeshtëzuar se si ata apo prindërit e tyre mund të përfitonin nga shërbimet ligjore falas⁶.

Në funksion të ndërgjegjësimin dhe edukimit ligjor DNJF ka realizuar disa fushata ndërgjegjësimi në qytete të ndryshme në të cilat ka shpërndarë fletëpalosje, manuale për ndihmën juridike të cilat shpjegojnë se si qytetarët mund të përfitojnë ndihmë juridike dhe ka afishuar postera në disa institucione të ndryshme.

Fushatat e ndërgjegjësimin janë realizuar në qytetet e Tiranës, Fierit, Durrësit, Lezhës dhe Shkodrës. Fushatat e ndërgjegjësimin do të vijojnë edhe në qytetet e tjera përgjatë vitit 2021.

Gjithashtu, në funksion të këtij objekti janë zhvilluar takime/seminare të lidhura direkt me grupet vulnerabël konkretisht:

- *Takim informues me qytetarë të komunitetit Romë dhe Egjiptian në Shkozë, Tiranë mbi sistemin e ndihmës juridike të garantuar nga shteti, Nëntor 2020.*

DNJF organizoi një takim me qytetarë të komunitetit Rom dhe Egjiptian në zonën e Shkozës, Tiranë, bashkë me përfaqësuesit e Klinikës Ligjore Wisdom, me të cilët është nënshkruar një

⁵Një pjesë e tyre u pezulluan për shkak të gjendjes së pandemisë.

⁶Nga ana e stafit të DNJF u përgatitën disa materiale të cilat u vendosën në dispozicion të të miturve për të garantuar informimin e plotë të tyre, ndërgjegjësimin mbi të drejtat që gëzojnë në kuadër të sistemit të ndihmës juridike falas dhe më gjerë dhe mënyrës/rrugës që duhet ndjekur për të ushtruar këto të drejta. Materialet e përgatitura siguronin informacion në gjuhë të thjeshtë (jo teknike), të kuptueshme dhe të qartë mbi sistemin e ndihmës juridike falas, kushtet e përfitimit, mënyrës së aplikimit dhe ofruesit e këtij shërbimi. Konkretisht, materialet që u përgatitën në kuadër të këtij sesioni informues janë si vijon:

- Manual për ndihmën juridike të garantuar nga shteti me informacion të koncentruar në një gjuhë të thjeshtë për shërbimin ligjor falas, subjektet përfitues, mënyra e aplikimit dhe ku të drejtohen për të përfituar;
- Fletëpalosje /poster informues;
- Pyetësor për njohuritë mbi të drejtat dhe detyrimet, efektiviteti i sesionit informues dhe nevoja për aktivitete të tjera në këtë kuadër.

Gjithashtu, ky aktivitet shërbeu dhe ju dha mundësinë të miturve për marrë çdo lloj informacioni për të cilin ata kishin nevojë.

marrëveshje bashkëpunimi. Pjesëmarrësit, si një ndër kategoritë përfituese të ndihmës juridike të garantuar nga shteti u informuan mbi të drejtat që ligji për ndihmën juridike u garanton dhe mënyrën e përfitimit të ndihmës juridike falas. U zhvillua një bashkëbisedim mbi problematikat ligjore të qytetarëve, të cilat do të adresohen për t'u trajtuar në Klinikën e Ligjit Wisdom dhe Qendrën e Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore, Tiranë.

Ofrimi i shërbimit ligjor falas gjatë periudhës së pandemisë: Ministria e Drejtësisë, në bashkëpunim me Fondacionin Shoqëria e Hapur për Shqipërinë për të garantuar aksesin e qytetarëve nëpërmjet ndihmës juridike falas ka mundësuar për të gjithë qytetarët ofrimin e shërbimeve ligjore online përmes **platformës juristionline.al**. Përmes kësaj platforme çdo qytetar ka mundësi të këshillohet dhe informohet lidhur me aktet normative në fuqi, të drejtat dhe detyrimet e subjekteve të ligjit dhe metodat për ushtrimin e këtyre të drejtave në procesin gjyqësor dhe në atë jashtëgjyqësor, dhënien e ndihmës në hartimin dhe përpilimin e dokumenteve të nevojshme për të vënë në lëvizje administratën shtetërore ose për të kërkuar ndihmë juridike dytësore. Përgjatë vitit 2020, përmes kësaj platforme **kanë përfituar shërbim ligjor falas 1524 qytetarë**.

Kuvendi për të miturit

Kuvendi i Shqipërisë e konsideron fëmijën një individ me të drejta të barabarta e të patjetërsueshme në shoqëri, trajtimi i të cilit duhet të ketë në fokus garantimin e zbatimit të parimeve universale dhe udhëheqëse të të drejtave të fëmijës si: mosdiskriminimi, mbijetesë, zhvillimi si dhe interesi më i lartë i fëmijës. Kuvendi njeh detyrimin e shtetit për të mbrojtur, respektuar dhe promovuar të drejtat e fëmijës që burojnë nga Konventa për të Drejtat e Fëmijës e OKB-së, konventat e Këshillit të Europës, aktet e tjera ndërkombëtare të ratifikuara prej tij dhe nga legjislacioni i brendshëm. Për këtë qëllim Kuvendi, në legjislaturën e kaluar ka ngritur Grupin e Deputetëve për Mbrojtjen e të Drejtave të Fëmijëve, si një grup *ad-hoc* avokatësie të parlamentarëve, që do të nxisin Kuvendin e Shqipërisë për shqyrtimin e nismave dhe veprimeve në mbështetje dhe në mbrojtje të të drejtave të fëmijëve në Shqipëri.

Nënshkrimi i Memorandumit të Mirëkuptimit nga Kuvendi

Në datën 22 janar 2018, Kuvendi i Shqipërisë dhe Fondi i Kombeve të Bashkuara për Fëmijët (UNICEF) nënshkruan Memorandumin e Mirëkuptimit, ndërmjet të cilit angazhohen së bashku në partneritet për përparimin e të drejtave të fëmijëve. Ky dokument shumë i rëndësishëm u nënshkrua nga Kryetari i Kuvendit, SH.T. Z Gramoz Ruçi dhe përfaqësuesi i UNICEF-it, Dr. Ezio Gianni Murzi. Memorandumi ka për qëllim të vendosë bashkëpunimin institucional mes **Palëve**, me synim

forcimin e rolit ligjvënës, kontrollues dhe ndërgjegjësues të Kuvendit, komisioneve të tij të përhershme dhe të posaçme, nënkomisioneve parlamentare, përfshirë grupin e deputetëve “*Miqtë e Fëmijëve*”, në çuarjen përpara të të drejtave të fëmijëve.

Nëpërmjet këtij Memorandumi ***Palët*** angazhohen me detyrime konkrete në nxitjen e të drejtave të njeriut dhe të fëmijëve, hartimin e ligjeve me fokus këto të drejta, bashkërendimin me qeverinë për realizimin e këtyre të drejtave, në përputhje me standardet ndërkombëtare të cilave i përmbahet shteti shqiptar.

Veprimtaria e Grupit të Deputetëve “Miqtë e Fëmijëve” gjatë vitit 2020 (Për tu përditësuar)

Grupi i Deputetëve “Miqtë e Fëmijëve” (GDMF) është grupim parlamentar vullnetar i deputetëve dhe nuk ka natyrë politike. Ai përbëhet nga deputetë të të gjithë grupeve parlamentare që shprehin dëshirën për të kontribuar në adresimin e të drejtave të fëmijëve dhe realizimin e tyre në një mënyrë efektive gjatë ushtrimit të funksioneve legjislative të Kuvendit, kontrollit parlamentar dhe gjatë diskutimit dhe miratimit të buxhetit të shtetit.

GDMF është i organizuar në *gjashtë* komitete si më poshtë:

1. Komisioni për drejtësi për të mitur;
2. Komisioni për bashkëpunim me OJQ-të;
3. Komisioni për shëndetin dhe mirëqenien e fëmijëve;
4. Komisioni për fëmijët e vendosur në institucionet publike;
5. Komisioni për buxhetim për fëmijët
6. Komisioni për mbrojtjen e fëmijëve nga dhuna.

Gjatë vitit 2020, vijoi puna për realizimin e objektivave të parashikuara në ***Rezolutën e Kuvendit të Shqipërisë “Për vlerësimin e punës së grupit të deputetëve “Miqtë e fëmijëve” për vitin 2019 dhe për planin e veprimit për vitin 2020***, ku GDMF vazhdoi të kontribuojë në përmirësimin e të drejtave të fëmijëve në kontekstin e ri të kufizimeve, nëpërmjet kontrollit të ushtruar mbi institucionet që kanë lidhje të drejtëpërdrejtë me zbatimin e të drejtave të fëmijëve.

- ✓ U miratuan shtesa e ndryshime në disa akte ligjore; vijoi monitorimi i zbatimit të politikave të qeverisë në fushën e mbrojtjes së të drejtave të fëmijëve si dhe u organizuan dëgjesa me të rinj dhe fëmijë në lidhje me të drejtat dhe nevojat e tyre.
- ✓ GDMF kontriboi në mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve përmes miratimit të legjislacionit të kontrollit të qeverisë për zbatimin efektiv të masave për mbrojtjen e fëmijëve.

- ✓ U angazhua duke organizuar dëgjesa me Institucionet si Ministria e Shëndetësisë, Ministria e Arsimit dhe Avokati i Popullit për të vlerësuar në këtë mënyrë ndikimin e pasojave të pandemisë dhe tërmetit të Nëntorit 2019 në situatën e fëmijëve dhe të familjeve të varfëra duke nxitur vijimin e pandërprerë të shërbimeve tek fëmijet, lidhur me shëndetësinë, arsimin dhe mbrojtjen shoqërore.
- ✓ GDMF shqyrtoi ecurinë e mësimin online për nxënësit e nivelit parauniversitar dhe mbështetjen e nxënësve nga familjet në nevojë.
- ✓ Nënkomisioni për Barazinë Gjinore dhe Mbrojtjen nga Dhuna në Familje dhe Nënkomisioni për të Drejtat e Njeriut zhvilluan një diskutim mbi ndryshimet në Kodin Penal për të adresuar dhunën me bazë gjinore dhe dhunën seksuale ndaj fëmijëve.
- ✓ Gjatë vitit 2020, GDMF vijoi bashkëpunimin me institucione të administratës publike, institucionet e pavarura të të drejtave të njeriut, partnerë ndërkombëtarë, shoqërinë civile vendase dhe ndërkombëtare, botën akademike, median, grupet e fëmijëve dhe të rinjve, si dhe ekspertë apo grupe interesi në fushën e të drejtave të fëmijëve.
- ✓ E gjithë veprimtaria e Grupit të Deputetëve “*Miqtë e fëmijëve*”, është e publikuar në faqen Kuvendit të Shqipërisë: <https://www.parlament.al/Kuvendi/KuvendiPerFemijet>

Ministria e Drejtësisë ka vijuar koordinimin e aktiviteteve me Organizatat Ndërkombëtare në fushën e drejtësisë penale për të mitur me qëllim zbatimin e programeve përkatëse.

➤ UNICEF

Në kuadër të ofrimit të ndihmës juridike për përfituesit e mitur për të patur një shërbim të shpejtë, profesional dhe efektiv, UNICEF mbajti një sesion informues lidhur me situatën e të miturve në konflikt dhe kontakt me ligjin duke theksuar si mund të kontribuojnë avokatët e të miturve në ndryshimin pozitiv në treguesit e Strategjisë Kombëtare të Drejtësisë për të Mitur dhe në vetë jetën e këtyre fëmijëve. Me mbështetjen e UNICEF-it dhe fonde të Ministrisë së Punëve të Jashtme të Norvegjisë, Ambasadës së Norvegjisë si dhe Qeverisë së Mbretërisë së Bashkuar u rikonstruktuan, mobiluan, dhe u përshtaten 7 drejtori rajonale të policisë ku u bë e mundur krijimi i një ambienti miqësor për të miturit. Për përdorimin e mjediseve dhe pajisjeve të instaluar në to UNICEF ka trajnuar rreth 20 përfaqësues të drejtorive rajonale të policive.

UNICEF ka advokuar me KLGJ-në dhe KLP-në për nxjerrjen e akteve të nevojshme si dhe zbatimin e tyre lidhur me rritjen e numrit të prokurorëve, punonjësve të policisë, gjyqtarëve, e profesionistëve të tjerë të sektorit të drejtësisë që caktohen për t’u specializuar dhe për të punuar

me të miturit. Si rezultat, nga informacionet që disponojmë ky numër është rritur nga 12 gjyqtarë dhe prokurorë në vitin 2018 (që ka qenë para fillimit të zbatimit të kësaj Strategjie) në 143 në 2020.

Në partneritet me Save the Children dhe fonde të MPJ-së të Norvegjisë janë trajnuar 62 profesionistë të disiplinave të ndryshme lidhur me menaxhimin ndër-sektorial të rasteve të fëmijëve në konflikt dhe në kontakt me ligjin në qarkun e Beratit dhe të Gjirokastrës.

Në konsultim me Ministrinë e Drejtësisë si dhe përfaqësuesit e institucioneve të zbatimit të ligjit, ato të drejtësisë dhe institucione të tjera të kujdesit dhe mbrojtjes ndaj fëmijëve në Berat dhe Gjirokastrë ka hartuar Udhërrëfyesin për ndërveprimin mes institucioneve dhe profesionistëve të disiplinave të ndryshme për menaxhimin e rasteve të fëmijëve në konflikt ose në kontakt me ligjin. Udhërrëfyesi është pajisur edhe me një kuadër logjik të thjeshtë që lehtëson përdorimin nga profesionistët e menaxhimit të rastit. Ai është pilotuar për rreth 1 vit e gjysmë në Berat dhe në Gjirokastrë dhe është plotësuar me reflektime që kanë dalë nga ky pilotim.

UNICEF ka mbështetur Ministrinë e Drejtësisë për ngritjen e infrastrukturës së Sistemit të Integruar të të Dhënave të Drejtësisë Penale për të Mitur. Për këtë UNICEF, Ministria e Drejtësisë dhe AKSHI hartuan Termat e Referencës, specifikimet teknike dhe kostuan përshtatjen e prototipit dhe mirëmbajtjen e sistemit. U identifikua një zhvillues, Qendra për Vlerësim, Menaxhim dhe Trajnim dhe u konsultuan përfaqësues nga të 6 institucionet e zbatimit të ligjit dhe drejtësisë të cilat do të jenë përdoruesit e sistemit, deri në finalizimin e përmbajtjes së rubrikave sipas kërkesave të Kodit të Drejtësisë Penale për të Mitur dhe Strategjisë Kombëtare të Drejtësisë për të Mitur. Sistemi u hostua nga AKSHI dhe është tani më i vendosur në adresën: www.drejtisipertemitur.gov.al.

Janë realizuar dy analiza, një lidhur me mekanizmat ligjorë dhe institucional, konkretisht me mbrojtjen e fëmijëve nga dhuna dhe abuzimi, veçanërisht ai online, si dhe një tjetër lidhur me kuadrin ligjor që ndikon në institucionalizimin apo deinstitutionalizimin e fëmijëve. Këto analiza kanë orientuar punën e Ministrisë së Drejtësisë si dhe të Komitetit të Birësimeve lidhur me disa propozime ligjore që ndikojnë në të drejtën e fëmijës për familje. Gjithashtu, ka mbështetur Ministrinë e Drejtësisë për hartimin e disa dokumentave bazë që do të orientojnë punën e Qendrës për Parandalimin e Krimeve të të Miturve dhe të Rinjve. Ato do të shërbejnë si themeli i ngritjes së këtij institucioni dhe realizimit të misionit të saj gjatë viteve të para të ekzistencës së tij. Aktualisht, po vijon procesi i rekrutimit të punonjësve të kësaj Qendre. Në partneritet me Save the Children ka mbështetur 97 fëmijë për realizimin e proceseve të ndërmjetësisimit viktimë-dëshmitar

në Berat dhe Gjirokastrë. Ndërkaq 375 fëmijë të tjerë, kryesisht nxënës të shkollave të mesme dhe të ciklit të lartë, të shkollave 9-vjeçare në Berat dhe Gjirokastrë kanë marrë pjesë në sesione informuese lidhur me drejtësinë restauruese si metodë për zgjidhjen paqësore të mosmarrëveshjeve. Ky informim është një investim direkt në uljen e kriminalitetit ose të konflikteve të dhunshme.

UNICEF (me mbështetjen financiare të MPJ-esë të Norvegjisë) dhe në partneritet me Save the Children ka bërë 296 fëmijë të Beratit dhe Gjirokastrës, të cilët ishin në konflikt ose kontakt me ligjin, pjesë të një serie shërbimesh këshillimi dhe mbështetjeje në procesin e tyre të mbrojtjes, rehabilitimit dhe riintegritimit në komunitet. Kështu, 79 prej tyre kanë marrë këshillim dhe përfaqësim ligjor; 113 kanë marrë këshillim ose ndjekje terapeutike me psikolog. Në bashkëpunim me Bashkinë Berat dhe Gjirokastrë, UNICEF dhe Save the Children identifikuan dy qendra komunitare të cilat të mund të përdoren edhe për të lehtësuar masën e shmangies për disa të mitur. Po ashtu, UNICEF advokoi vazhdimisht gjatë zbatimit të ndërhyrjes në Berat dhe Gjirokastrë që këto mjedise neutrale, jo frikësuese dhe jo stigmatizuese të përdoren edhe si vend-takime mes fëmijëve në konflikt/kontakt me ligjin dhe profesionistët e ndryshëm që merreshin me menaxhimin e rasteve të tyre, në vend që takimet të kryeshin në zyrat përkatëse të këtyre profesionistëve.

Gjatë ndërhyrjes së UNICEF dhe Save the Children në Berat dhe Gjirokastrë (fonde të MPJ-esë të Norvegjisë), 6 punonjës të zyrave vendore të shërbimit të provës janë ndihmuar për ndjekjen e rasteve të të miturve në konflikt me ligjin, qoftë gjatë masave të shmangies, qoftë gjatë zbatimit të dënimeve alternative.

➤ **WORLD VISION**

World Vision Albania (WVA) është një organizatë ndërkombëtare zhvillimi dhe avokatie me fokus fëmijët dhe veçanërisht ata më vulnerabël, e cila ka filluar punën në Shqipëri që prej vitit 1999. Organizata ushtron veprimtarinë e saj më së shumti në 13 bashki të Shqipërisë, Tiranë, Kamëz, Durrës, Lezhë, Korçë, Maliq, Shkodër, Librazhd, Prrenjas, Vlorë, Mirëditë, Dibër dhe Kurbin me programe të fokusuar në zhvillimin dhe mirëqenien e fëmijëve dhe familjeve më vulnerabël. Nëpërmjet një qasjeje multi-sektorale të ndërhyrjes apo ofrimit të shërbimeve, World Vision Albania (WVA) është përqendruar gjatë vitit 2020, në katër fusha kryesore të ndërhyrjes: 1) mbrojtja e fëmijëve; 2) edukimi dhe aftësitë për jetën; 3) përgjigja ndaj emergjencës; dhe 4) jetesa e qëndrueshme dhe reziliencia.

Duke qenë një organizatë me një shtrirje të gjerë të programeve zbatuese direkt në terren, sidomos në zonat rurale, në 6 muajt e parë të vitit 2021, World Vision ka vijuar punën e tij në nivel lokal, por edhe kombëtar sa i përket mbrojtjes së fëmijëve, si dhe forcimin e sistemit të mbrojtjes duke përmirësuar kapacitetet e strukturave dhe shërbimet mbështetëse për kategoritë më vulnerabël. Puna e organizatës fokusohet kryesisht në parandalimin e përfshirjes së fëmijëve dhe adoleshentëve në veprime të cilat çënojnë mirëqenien e tyre. Më specifikisht, të dhënat më poshtë japin një pamje të përgjithshme të ndërhyrjeve të drejtpërdrejta që WVA ka kryer përgjatë pjesës së parë të vitit 2021:

Fusha e veprimit: Parandalimi i përfshirjes së të rinjve në aktivitete/ sjellje të cilat çënojnë mirëqenien e tyre afatshkurtër dhe afatgjatë.

Ndërhyrje e hershme në parandalimin e dhunës ndaj fëmijëve & informim për mekanizmat e raportimit dhe referimit:

Gjatë kësaj periudhe raportuese, WVA ka dhënë kontribut, në fushën e parandalimit të dhunës ndaj fëmijëve dhe në informimin lidhur me mekanizmin e Raportimit dhe Referimit të dhunës nëpërmjet programit të tij të Mbrojtjes së Fëmijëve (MF).

Së pari, programi Mbrojtjes së Fëmijëve (MF-së) së WVA-së vë theksin në një qasje holistike për parandalimin e rasteve të dhunës, abuzimit, neglizhimit, shfrytëzimit për punë të fëmijëve apo trafikimit të tyre. Programi përforcon ndikimin dhe përmirësimin e mekanizmave të mbrojtjes së fëmijëve që në familje, duke punuar me grupet e prindërve dhe duke investuar për të krijuar njëkohësisht një partneritet të fortë mes familjes dhe të gjitha institucioneve qeveritare që kanë në qendër mirëqenien e fëmijëve. Puna me prindërit është përqendruar në mobilizimin e komunitetit për të zvogëluar praktikën e dëmshme gjatë rritjes së fëmijës. Më konkretisht, aktivitetet për ndërtimin e kapaciteteve për prindërit gjatë vitit 2021 janë realizuar duke angazhuar 602 prindër në të gjitha zonat ku WVA punon nëpërmjet projekt-modelit “Të festojmë Familjen” dhe “Prindërimi pozitiv”. Qëllimi kryesor i modelit është ndërgjegjësimi i prindërve për të përmirësuar sjelljen e tyre, zhvillimin e praktikave pozitive të prindërimit dhe krijimin e një ambienti përkujdesës dhe mbrojtës për fëmijët.

Një tjetër ndërhyrje që WVA zbaton në 4 zona rurale të vendit tonë, në Dibër, Korçë, Kurbin dhe Librazhd, adreson plotësimin e nevojave ekonomike të familjeve vulnerabël, duke synuar fuqizimin e tyre ekonomik. Në mënyrë që familjet të bëhen të vetëqëndrueshme, WVA punon me prindërit nëpërmjet një kurrikule të dedikuar e quajtur “Empower World View”, e cila nxit familjet dhe komunitetet të kenë në fokus ndërtimin e vizionit për zhvillimin lokal, duke marrë në

konsideratë vlerësimin dhe zhvillimin e potencialeve lokale. Gjithashtu, theksi i vihet domosdoshmërisë së bashkëpunimit mes tyre, si një domosdoshmeri për shtimin e vlerës së punës, aksesin e shtuar në tregje dhe fuqizimin e qëndrueshëm ekonomik. Po ashtu, moduli “*Empower World View*” i nxit familjet në ndërtimin e marrëdhënieve të shëndetshme brenda tyre dhe më gjerë në komunitet. Gjatë periudhës së parë të vitit 2021, **rreth 1154 pjesëmarrës** u bënë pjesë e këtij trajnimit. Në muajin qershor 2021, WVA i mbështetur nga Spar Albania, (një kompani, pjesë e Balfin Group Albania) me bashkëpunimin e Bashkisë së Korçës, Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministrisë së Arsimit, Rinisë dhe Sportit, organizoi një aktivitet sensibilizues mbi dhunën ndaj fëmijëve me titull “Në Labirint”. Aktiviteti u organizua në Sheshin e Kullës Panoramike nga 17 qershor deri më 21 qershor 2021, gjatë të cilit, një labirint me një sipërfaqe prej 400m² u vendos në qendër të sheshit, i cili u vizitua nga qytetarë, përfaqësues të institucioneve lokale e qendrore, nga organizata të shoqërisë civile etj. Qëllimi i aktivitetit ishte të rrisë ndërgjegjësimin në mënyrë interaktive mbi ndikimin e dhunës fizike dhe psikologjike ndaj fëmijëve, e cila ndodh nga prindërit, edukatorët, ofruesit e shërbimeve, bashkëmoshatarët ose kushdo që ka një detyrë morale, ligjore ose institucionale për të mbrojtur fëmijët dhe për të siguruar mirëqenien e tyre. Instalacioni u vizitua nga rreth 565 të rritur and 321 fëmijë nën 18 vjeç.

Së dyti, në kuadër të programit që WVA zbaton për fuqizimin e fëmijëve dhe të rinjve, në 6 mujin e parë të viti 2021, WVA vijoi punën me grupet IMPACT, duke përfshirë 1,249 adoleshentë të grupmoshës 12-18 vjeç (766 femra dhe 483 meshkuj), dhe 133 vullnetarë të rritur të cilët ishin drejtues të grupeve IMPACT. Përmes një qasjeje të të mësuarit nëpërmjet përvojës, adoleshentët kanë marrë pjesë në 1382 aktivitete duke kaluar përmes procesit të të mësuarit të të aftësive jetësore duke synuar nxitjen e qytetarisë aktive dhe promovimin e të rinjve si kontribues në zhvillimin shoqëror dhe ekonomik të komunitetit të tyre. Po ashtu modeli IMPACT i nxit fëmijët dhe të rinjtë që të ndërtojnë marrëdhënie të shëndetshme me njëri-tjetrin dhe me anëtarët e tjerë të komunitetit të tyre, duke qëndruar larg veprimeve dhe sjelljeve devijante. Në të njëjtën kohë, modeli i fuqizon ata që të reagojnë dhe adresojnë në mënyrën e duhur dhe duke ndjekur qasjen sistematike, në rast se hasen me problematika të ndryshme që i shqetësojnë.

Një total prej 49 projektsh komunitare u zbatuan nga fëmijët dhe adoleshentët në të gjitha komunitetet në të cilat projekti zbatohet në të gjithë Shqipërinë. Projektet komunitare kanë qenë kryesisht të fokusuar në promovimin e solidaritetit dhe mirëqenies psiko-emocionale të fëmijëve dhe adoleshentëve. Kjo ishte një nga nevojat bazë të evidentuara nga vetë fëmijët dhe të rinjtë gjatë periudhës së shpërthimit të pandemisë së Covid-19.

Në 15 prill 2021, Komisioneri për Mbrojtjen dhe Promovimin e të Drejtave të Fëmijëve në institucionin e Avokatit të Popullit (KMPDF), në zbatim edhe të parimit, për garantimin e të drejtës së fëmijës për t'u shprehur dhe dëgjuar, organizoi veprimtarinë online "Ditë e hapur", me grupin e të rinjve të Klubeve IMPACT me pjesëmarrjen e të rinjve nga dy bashkitë: Kamzës dhe Kurbinit. Ky takim u organizua edhe në kuadër të aktiviteteve të Avokatit të Popullit "Ditë të hapura". Gjatë diskutimit të rinjtë e klubeve IMPACT kanë ndarë shqetësimet e tyre pranë institucionit të Avokatit të Popullit. Bashkëbisedimi i grupit të fëmijëve me KMPDF u përqëndrua në pyetje, parashtrime, ankesa, kërkesa, si dhe komente, për rolin dhe funksionin e AP-së, rolin e KMPDF dhe seksionit, mënyrën e organizimit dhe funksionimit të institucionit të Avokatit të Popullit, etj. Në anën e tyre të rinjtë parashtruan problematikat që i shqetësojnë ata lidhur me ushtrimin e të drejtave të tyre në këtë periudhë pandemie.

Po ashtu, në shkurt 2021, një nga anëtarët e IMPACT Club mori pjesë në Forumin Kombëtar "Qeverisja për Ndryshim: Propozimet e Shoqërisë Civile", duke sjellë zërin e fëmijëve në këtë aktivitet. Të rinjtë u fokusuan në çështjet më shqetësuese të lidhura kryesisht me problematika të reja ose ekzistuese të cilat janë thelluar për shkak të pandemisë së Covid-19. Në këtë kuadër, propozimet e anëtarëve të IMPACT u përqëndruan në tre fusha kryesore: i) rritjen e numrit të psikologëve të kualifikuar dhe punonjësve socialë të dedikuar për shkollat; ii) trajnime të vazhdueshme për mësuesit e shkollave se si ta bëjnë procesin mësimor dhe ngarkesën e punës më të lehtë, dhe pajisjen e shkollave me infrastrukturën e nevojshme dixhitale, veçanërisht fëmijët nga familjet në nevojë; iii) rritjen e numrit të punonjësve për mbrojtjen e fëmijëve dhe ofrimin e shërbimeve të mbrojtjes në nivel lokal.

Një tjetër grant i zbatuar nga World Vision dhe partnerët gjatë kësaj periudhe është edhe "Të rinjtë për të drejtat e njeriut në Shqipëri", i financuar nga Bashkimi Evropian. Ky projekt i cili ka nisur zbatimin në prill 2019, ka shënuar muajt e fundit të zbatimit në periudhën janar-qershor 2021. Përgjatë zbatimit të dy cikleve të projektit 2019 – 2021, në total 4,254 adoleshentë janë bërë pjesë e aktiviteteve të zhvilluara në kuadër të këtij granti, në 21 zona të Shqipërisë. Gjatë zbatimit të projekteve dhe aktiviteteve në kuadër të zbatimit të grantit "Të rinjtë për të drejtat e njeriut në Shqipëri", adoleshentët kanë rritur vetëdijen se ata mund të ndikojnë në mënyrë efektive që Shqipëria të jetë një vend demokratik dhe me përfshirje më aktive në mbrojtjen dhe promovimin e të drejtave të njeriut në vendin tonë.

Mbështetje e strukturave në nivel vendor, për ndërtimin dhe ofrimin e shërbimeve me bazë komunitare të kujdesit shoqëror për fëmijët në nevojë për mbrojtje:

Në partneritet me bashkitë Dibër dhe Durrës, si dhe Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, WVA mbështeti krijimin e qendrave për Shërbime Mbrojtëse, Fuqizuese dhe Emergjente për të ndihmuar fëmijët dhe familjet në të dyja këto bashki, sidomos fëmijët në nevojë emergjente për mbrojtje. Qendrat e Emergjencës promovojnë një model shërbimesh të nevojshëm brenda Reformës Kombëtare të Strategjisë së Shërbimeve Sociale dhe Mbrojtjes Sociale. Fokusi i tyre është mbrojtja e fëmijëve nga dhuna, abuzimi, neglizhenca dhe shfrytëzimi, duke synuar fëmijët me rrezik të lartë dhe familjet e tyre në situata të vështira. Qendrat ofrojnë një paketë të plotë të mbrojtjes efikase, fuqizimit dhe shërbimeve emergjente, në përputhje me legjislacionin aktual, si dhe nevojat komplekse, duke respektuar standardet e funksionimit dhe protokollet për një shërbim të tillë, të zhvilluar dhe zbatuar së bashku me partnerët tanë.

Ndërsa, në bashkëpunim me Bashkinë e Korçës, WVA ka vazhduar punën në Qytezën e Fëmijëve, e cila është qendra më e madhe në rajon për të ofruar një larmi aktivitete për fëmijë dhe të rinj midis moshave 3 dhe 14 vjeç. Qendra është krijuar posaçërisht për aktivitete sociale, sportive dhe kulturore për fëmijë dhe të rritur. Nga janari deri në qershor 2021, në total 2,504 fëmijë vizituan qendrën dhe morën pjesë të paktën në një nga aktivitetet e organizuara në Qytezën e Fëmijëve.

➤ **TERRE DES HOMMES**

Në bashkëpunim me DhKA-në janë përgatitur udhëzues dhe trajnime mbi “*Drejtësinë Miqësore për të Miturit*” dhe veçanërisht rolin e Avokatit në Përdorimin e Programeve të Drejtësisë Restauruese dhe Masave të Shmangies nga procesi penal për fëmijët në konflikt me ligjin. *Janë botuar 200 kopje udhëzues dhe 500 kopje manual trajnimi.* Në bashkëpunim me DhKA-në dhe Programin Help të Këshillit të Evropës janë organizuar 2 ditë trajnim për hyrje në kursin online të drejtësisë restauruese.

Janë trajnuar 291 nxënës të shkollave dhe mësues mbi parimet e drejtësisë restauruese për të mitur në Tiranë, Korçë, Durrës, etj.

Pas organizimit më datë 10-12 shkurt 2020 të workshopit konsultues mbi menaxhimin e rasteve të fëmijëve në konflikt me ligjin në bashkëpunim me Strukturat e Mbrojtjes së Fëmijëve është përfunduar hartimi i “*Protokollit të Punës për Menaxhimin e Rasteve të Fëmijëve në Konflikt me Ligjin*” dhe draft “*Instrumenti i Monitorimit për Zbatimin e Protokollit të Punës për Menaxhimin*

e *Rasteve të Fëmijëve në Konflikt me Ligjin*". Të dyja këto dokumenta janë dërguar pranë MSHPS-së për zyrtarizim.

Ka përfunduar procesi i hartimit dhe akreditimit të moduleve mbi drejtësinë restauruese si pjesë e trajnimit vazhdues në Shkollën e Magistraturës. Janë botuar 500 kopje të moduleve të hartuara.

Në kuadër të specializimit të profesionistëve që mbulojnë të drejtat e fëmijëve në çështjet e drejtësisë, Terre des Hommes ka vijuar me hartimin dhe trajnimin për rritjen e kapaciteteve të përfaqësuesve të organizatave të shoqërisë civile mbi qasjet e drejtësisë resturuese.

Ka përfunduar zbatimi i ndërhyrjeve të 10 organizatave lokale të mbështetura nëpërmjet skemës së granteve të vogla nga TDH-ja të zbatuara në Tiranë, Durrës, I EVP Kavajë/seksioni i të miturve, Gjirokastër, Shkodër dhe Vlorë. Janë trajnuar nëpërmjet kësaj skeme dhe këtyre ndërhyrjeve profesionistë në fushën e drejtësisë për të mitur (punonjës policie, avokatë, psikologë, mësues, psikologë shkollash, mediatorë, punonjës të mbrojtjes së fëmijëve, etj) janë organizuar aktivitete informuese me fëmijë dhe të rinj mbi kuadrin e ri ligjor; janë siguruar seanca ndërmjetësimi; mbështetje ligjore dhe këshillim psikologjik për disa raste të indentifikuar në konflikt me ligjin nga ndërhyrjet në terren duke krijuar mundësinë e hartimit dhe zbatimit të praktikave të mira.

Janë trajnuar 20 mediatorë dhe u janë rritur kapacitetet për trajtimin e çështjeve penale për të mitur nëpërmjet ndërmjetësimit. Gjithashtu, një seri trajnimesh do të zbatohen në bashkëpunim dhe nën certifikimin e Dhomës Kombëtare të Mediatorëve.

Janë trajnuar mbi konceptet e drejtësisë restauruese, 15 stafe edukative dhe policë nga Instituti i të Miturve në Kavajë dhe Institucionet e Vuajtjes së Dënimit në Lezhë, Durrës, Rrogozhinë, Tiranë dhe përfaqësues të Drejtorisë së Përgjithshme të Burgjeve.

Ka përfunduar hartimi i modelit të ri-integrimit për fëmijët në konflikt me ligjin, protokollin e punës dhe procesin e konsultimit. Janë trajtuar me shërbimin e ri-integrimit, punësimin, trajnimin profesional dhe mbështetjen sipas nevojës, në bashkëpunim me Shërbimin e Provës dhe OJF-ve, 25 raste të të miturve në konflikt ose kontakt me ligjin në Tiranë.

➤ **KOMITETI HOLLANDEZ I HELSINKIT (Për tu përditësuar)**

Projekti "*Drejt një mjedisi të sigurt, stimulues dhe rehabilitues në burgje, për fëmijët dhe të miturit në konflikt me ligjin në Shqipëri, Kosovë dhe Maqedoni 2017-2021*", i cili mbështetet financiarisht nga Ministria Hollandeze e Punëve të Jashtme nëpërmjet programit MaTra 2017-2020,

është një nismë e Komitetit Hollandez të Helsinkit në bashkëpunim me Agjencinë Hollandeze të Institucioneve të Ekzekutimit të Vendimeve Penale dhe me partnerë lokalë: Komitetin Shqiptar të Helsinkit, Qendra Kosovare për Rehabilitimin e të Mbijetuarëve të Torturës dhe Komitetin Maqedonas të Helsinkit. Së bashku me ekspertët e Agjencisë Hollandeze të Ekzekutimit të Vendimeve Penale, Young in Prison dhe Universitetin Leiden të Shkencave të Aplikuara dhe në bashkëpunim të ngushtë me Ministrinë e Drejtësisë dhe Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve në të tri shtetet, projekti synon të kontribuojë në reformën e sistemit të burgjeve duke përmirësuar mundësitë e të miturve të burgosur për t'u riintegruar me sukses në shoqëri. Projekti synon ta bëjë këtë duke parashtruar metoda zyrtare pune për stafin e burgut i cili punon me të miturit, dhe duke i integruar këto metoda në politikat zyrtare dhe kurrikulat e institucioneve të edukimit. Projekti mbështetet në idenë që kushtet e ndalimit që favorizojnë ri-socializimin dhe përfshirjen aktive të të miturve në aktivitete ditore edukative dhe/apo profesionale janë më të suksesshme në arritjen e riintegrimin të tyre në shoqëri.

Ky projekt ndërtohet mbi rezultatet e projektit të suksesshem të viteve 2013-2017 “Përmirësimi i kushteve të burgimit për riintegrimin e të miturve në Shqipëri, Maqedoni dhe Kosovë”.

Nisma e lartpërmendur, fillimisht synonte të kontribuonte në reformën e sistemit të burgjeve për të mitur në Shqipëri nëpërmjet sistemit prej katër komponentësh: **COPOSO** (mësimi i aftësive për jetën nëpërmjet prezantimit të aktiviteteve sportive dhe kreative nga mësues punëtarie lokale - Caritas dhe Ortek), **YouTurn/ToPs!** (trajnimi i stafit të I EVP Kavajë për të ndihmuar të miturit të mësojnë disa aftësi sociale dhe mendësore), **Social Climate Tool** (matja e klimës së jetesës, mësimi dhe punës në institucion për punonjësit dhe të miturit nëpërmjet studentëve dhe profesorëve të Universitetit të Tiranës të trajnuar nga ekspertët të Universitetit Leiden) dhe **Risk & Needs Assessment Tool**. Ky komponent i fundit, nën konsiderimin e nevojave të shprehura nga Ministria e Drejtësisë u amendua duke lënë mënjane zhvillimin e një Risk & Needs Assessment Tool dhe duke u përqëndruar në asistimin për zhvillimin e një kurrikule trajnimi për punonjësit që punojnë me të miturit dhe mbështetjen në ngritjen e një institucioni gjysëm të hapur (Neni 98 i Kodit të Drejtësisë Penale për të Mitur).

Nga Janari 2020 deri në ditët e para të Marsit 2020, nisma ka vijuar zbatimin e katër komponentëve kryesorë të saj sipas parashikimeve. Fatkeqësisht, pandemia Covid-19 shkaktoi një vonesë në zbatimin e nismës për shkak të forcës madhore. Aktivitetet rifilluan zbatimin online gjatë fundit të të njëjtit vit.

Pikërisht gjatë javës së dytë të Marsit, në kuadër të nismës, ishte parashikuar një vizitë pune disa ditore e një delegacioni të përbërë prej përfaqësuesëve kryesorë të zbatimit të katër komponentëve,

të cilët do të zhvillojnë takime në të gjithë institucionet përkatëse, duke përfshirë këtu dhe Ministrinë e Drejtësisë. Fatkeqësisht, vizitat e punës u anuluan dhe pjesëtarët e mbërritur në Tiranë të delegacionit u kthyen sërish në Hollandë sapo lajmërimi për mbylljen e kufinjve u bë.

Sa i përket secilit prej komponentëve, **Social Climate Tool** pasi pati rezultate më se të kënaqshme në matjen e klimës brenda institucionit. Ai ishte planifikuar të prezantohej përpara institucioneve në vizitën e punës në Mars. Së shpejti priten të fillojnë trajnimet me studentët e rinj të përzgjedhur nga profesorët për t'u angazhuar në vijimin e matjes së klimës brenda institucionit.

Së dyti, komponenti **COPOSO** vijoi me zbatimin e punëtarive të Caritas Albania dhe Ortek për aq kohë sa ishte e mundur. Nga Nëntori 2020 e tutje, me ndihmën e Young in Prison, nga organizatat po arrihet të hidhen hapat e parë drejt ndërtimit të një platforme *online* për *workshop*-et, në respektim të rregullave të minimizimit të kontakteve fizike për shkak të vijueshmërisë së pandemisë Covid-19. Zhvillimi i kësaj platforme po kryhet në bashkëpunim me partnerët kosovarë të COPOSO: Caritas Kosova dhe Q'art. Në kuadër të përgatitjeve për këtë platformë, gjatë Nëntorit 2020, sesioni i parë i trajnimeve për ngritjen e kapaciteteve për prodhimin e videove të punëtarive u zhvillua me pjesëmarrës nga të gjitha organizatat që janë angazhuar më kurset e punëtarive brenda institucionit. Ndryshimi i fundëm në metodën e zhvillimit të punëtarive, gjithashtu i mundëson të miturve të arrijnë të ndjekin punëtaritë e krijuara nga organizatat e angazhuara në Kosovë.

Së treti, zhvillimet për komponentin **YouTurn/ToPs!**, i cili përfshin trajnimet e punonjësve të I.E.V.P. Kavajë, pas konsultimit me pikën e kontaktit është fiksuar të rifillojë me disa trajnime rifreskuese për njohuritë e marra gjatë vitit 2019 dhe më pas të vijojë me linjën e trajnimeve të menduara si më parë. Skeleti i përbërjes së këtyre trajnimeve i është prezantuar së fundmi përfaqësuesëve të Drejtorisë së Përgjithshme të Burgjeve të cilët u shprehën në dakordësi me risitë e prezantuar.

Së fundmi, bashkëpunimi midis organizatave partnere dhe Ministrisë së Drejtësisë është vendosur që të përfshijë përgatitjen e dokumentave ndihmues dhe udhëzues (protokolle, rregullore të brendshme, etj.) për ngritjen e institucionit gjysëm të mbyllur për të miturit sipas parashikimeve të bëra në ndryshimet e Kodit të Drejtësisë Penale për të Mitur, Neni 98, nëpërmjet Vendimit të Këshillit të Ministrave Nr. 233/2019. Gjithashtu, si më lart, bashkëpunimi do të përfshijë asistimin në zhvillimin e kurrikulës për stafin që punon me të miturit, për të cilën planet e para dhe dakordësitë u arritën në fund të 2020.

➤ **QENDRA E BERLINIT PËR NDËRMJETËSIMIN E INTEGRUAR (CSSP) (Për tu përditësuar)**

CSSP, në partneritet me Dhomën Kombëtare të Ndërmjetësve dhe FZKPM kanë ofruar trajnim për ndërmjetës si vazhdim i një programi trajnues të ofruar paraprakisht nga Terre des Hommes dhe FZKPM. Qëllimi i trajnimit ishte specializimi në fushën e drejtësisë restauruese dhe ndërmjetësimit në rastet e të miturve. Trajnimi u realizua si pjesë e projektit “*Forcimi i Sistemit të Ndërmjetësimit në Shqipëri*” që po zbatohet në bashkëpunim me Ministrinë e Drejtësisë.

➤ CRCA/ECPAT SHQIPËRI

Qendra për të Drejtat e Fëmijëve në Shqipëri - CRCA/ECPAT punon për të promovuar mbrojtjen dhe respektimin e të drejtave të fëmijëve dhe të rinjve. CRCA/ECPAT Shqipëri prej 24 vitesh në fushën e drejtësisë për të mitur është një ndër organizatat lider në reformimin e sistemit të administrimit të drejtësisë për të mitur që nga viti 1999 e në vijim. CRCA/ECPAT Shqipëri ndër të tjera punon gjithashtu për të rritur pjesëmarrjen e fëmijëve dhe të rinjve në nivel kombëtar dhe lokal, nëpërmjet avokatisë, përmirësimit të politikave dhe legjislacionit, ngritjes së kapaciteteve, informimit dhe studimeve, si dhe krijimit të modeleve efektive të shërbimeve shoqërore dhe komunitare për kujdesin dhe mbrojtjen e fëmijëve dhe të rinjve. CRCA/ECPAT Shqipëri që prej vitit 2019 po zbaton nismën dy-vjeçare në mbështetje të reformës së drejtësisë për të mitur, të quajtur: “Shpresë për Fëmijët dhe të Rinjtë në Konflikt me Ligjin në Shqipëri”. Nisma është duke u zbatuar në qarkun e Tiranës dhe ka si qëllim të identifikojë, zhvillojë dhe promovojë shërbime alternative, të bazuara në komunitet, për fëmijët dhe të rinjtë në konflikt me ligjin, në mënyrë që të mbështetet zhvillimi i tyre pozitiv, duke siguruar funksionimin e sistemit të drejtësisë për të mitur dhe atë të mbrojtjes së fëmijëve. Gjithashtu prej muajit Shtator 2020, CRCA/ECPAT Shqipëri po zbaton nismën, “Shpresë për fëmijët dhe të rinjtë në konflikt me ligjin” në qytetin e Tiranës, Elbasanit dhe Korçës, që mbështetet nga Bashkimi Evropian dhe zbatohet nga TLAS në partneritet me Fondacionin Qendra Europiane në Shqipëri.

Përgjatë periudhës *Janar – Qershor 2021* janë zhvilluar një seri aktivitetesh si vijon:

Zhvillimi i konferencës prezantuese të draft Raportit të Vlerësimit dhe Monitorimit të zbatimit të Strategjisë së Drejtësisë për të Mitur 2018-2021. Për të analizuar të gjitha arritjet dhe mangësitë që janë vënë re në zbatimin e Strategjisë për të Miturit në Konflikt me Ligjin, ekspertët e CRCA/ECPAT Shqipëri punuan për disa muaj për përgatitjen e Raportit që analizon zbatimin e Strategjisë, gjetjet e të cilës u prezantuan në tryezën e diskutimit të organizuar me këtë rast. Tryeza "Raporti i Vlerësimit të Strategjisë së Drejtësisë për të Mitur dhe modele pozitive të riintegritit të

të miturve në konflikt me ligjin", solli përpara Ministrisë së Drejtësisë, TLAS, Drejtorisë së Burgjeve dhe Drejtorisë së Shërbimit të Provës, Policisë së Shtetit, përfaqësuesve të Këshillit të Europës, etj, gjetjet më të rëndësishme të evidentuara në Raport. Raporti në tërësi evidenton zbatimin thuajse të plotë të objektivave dhe aktiviteteve të parashikuara në Strategji, duke çuar shqetësimin për mos-zbatimin e objektivit tre. Një tjetër problematikë që raporti evidenton është shkelja ose mosrepektimi nga ana e disa institucioneve e standarteve dhe procedurave të reja të drejtësisë për të mitur.

Qendra Kombëtare për Rehabilitimin dhe Riintegrimin e të Miturve në Konflikt me Ligjin ka vijuar me ofrimin e shërbimeve ligjore (parësore dhe dytësore) si dhe mbështetje psiko-sociale për fëmijët dhe të rinjtë në konflikt me ligjin.

Zhvillimi i orëve të hapura informuese në 7 shkolla 9-vjecare në qytetin e Tiranës, Elbasanit dhe Korcës lidhur me të drejtat e fëmijëve si dhe fëmijët dhe të rinjtë në konflikt me ligjin, shërbimet që ofrohen si dhe të drejtat që të miturit kanë gjatë procesit gjyqësor.

Zhvillimi i trainimit 3-ditor me profesionistë të cilët punojnë në IEVP Kavajë. Ky trainim kishte në fokus të drejtat e fëmijëve, puna me të miturit të cilët ndodhen në IEVP, etj.

Finalizimi i Marrëveshjes së Bashkëpunimit me Drejtorinë e Përgjithshme të Shërbimit të Provës si dhe me Drejtorinë e Përgjithshme të Drejtorisë së Burgjeve me qëllim koordinimin e ofrimit të shërbimeve të integruara për të miturit në konflikt me ligjin në Shqipëri.

➤ **FONDACIONI “ZGJIDHJA E KONFLIKTEVE DHE PAJTIMI I MOSMARRËVESHJEVE” (FZKPM)**

Fondacioni “Zgjidhja e Konflikteve dhe Pajtimi i Mosmarrëveshjeve” (FZKPM), në bashkëpunim dhe me aktorë të tjerë ka organizuar aktivitete që synojnë rritjen e kapaciteteve të profesionistëve në fushën e zgjidhjes alternative të mosmarrëveshjeve ku janë të përfshirë të miturit, duke vënë fokusin në njohjen me Kodin e Drejtësisë Penale për të Miturit dhe zbatimin e masës alternative të drejtësisë restauruese dhe ndërmjetësimit.

Qershor 2020: Në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme të Burgjeve u trajnuan 15 specialistë të institucioneve të vuajtjes së dënimeve penale përmes një trajnimit dyditor, të organizuar si pjesë e projektit “**Aktivizimi i shoqërisë civile në modelimin e praktikave restauruese për fëmijët dhe të rinjtë në kontakt me ligjin**”, i financuar nga Bashkimi Evropian dhe i zbatuar nga Terre des Hommes në partneritet me FZKPM.

Gjithashtu, si pjesë e projektit të sipërpërmendur u organizuan dhe aktivitetet e mëposhtme:

- *Korrik 2020 dhe Tetor 2020*: në bashkëpunim me Dhomën Kombëtare të Ndërmjetësve u organizuan dy workshope njëditore me ndërmjetës, ku u diskutuan çështje praktike që lidhen me ofrimin e shërbimit të ndërmjetësimit dhe drejtësisë restauruese për të miturit.
- *Tetor 2020*: Webinar realizuar në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme të Shërbimit të Provës, me pjesëmarrjen e punonjësve të shërbimit të provës dhe përfaqësues nga organizata të shoqërisë civile, për rolin e punonjësit të shërbimit të provës në zbatimin e praktikave restauruese.
- *Nëntor 2020*: Trajnim vazhdues i specializuar për ndërmjetës në fushën e drejtësisë restauruese dhe ndërmjetësimit për të mitur. Trajnimi u realizua si pjesë e projektit “Forcimi i Sistemit të Ndërmjetësimit në Shqipëri”, që zbatohet nga Qendra CSSP për Ndërmjetësim e Integrues Gjermani, Zyra e Tiranës, në partneritet me Ministrinë e Drejtësisë, Dhomën Kombëtare të Ndërmjetësve dhe FZKPM. Si pjesë e projektit të sipërpërmendur gjatë vitit 2020 janë organizuar sesione informuese për praktikën e drejtësisë restauruese me pjesëmarrjen e gjyqtarëve dhe prokurorëve nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë dhe Durrës.

➤ **Programi Shqiptar-Suedez i Drejtësisë Penale për të Miturit (SIDA)**

Programi Shqiptar-Suedez i Drejtësisë Penale për të Mitur, me komponentët e tij- Polici, Prokurori-Gjykata- Shërbim Burgje dhe Prove – ka zhvilluar aktivitetet sipas planit të punës të Programit. Aktivitetet e zhvilluara në periudhën Janar- Qershor 2021, sipas komponentëve janë si më poshtë:

Në kuadër të programit, - komponenti i policisë- ofroi asistencë dhe finalizoi krijimin e njësive të intervistimit në katër komisariate – Tiranë Kom 3, Durrës, Shkodër dhe Vlorë. Faza tjetër është trajnimi i përdoruesve të pajisjeve të këtyre njësive, por akoma më i rëndësishëm është trajnimi i specialistëve që do të zhvillojnë trajnimin në këto njësi. Për këtë, në gjashtëmuorin e parë të 2021, përfundoi trajnimi i trajnerëve për teknikat e intervistimit shkencor të të miturve, të cilët më pas do të trajnojnë- në bashkëpunim me Akademinë e Sigurisë- specialistët e hetimit të të gjithë Shqipërisë mbi këto teknika të posaçme intervistimi. Planifikohet që grupi i parë prej 20 specialistësh të trajnohen gjatë muajit shtator.

Gjithashtu, gjatë kësaj periudhe përfundoi hartimi i Manualit për hetimin e çështjeve me të mitur që përmban edhe lista kontrolli specifike dhe Aneks të të cilit janë Protokolli i intervistimit të të

miturve – që është baza e trajnimit, Llojet e Pyetjeve dhe Letrat e të Drejtave për të Miturin në Konflikt me Ligjin dhe të Miturin Viktimë. Ky manual do t'u shpërndahet specialistëve përkatës.

Komponenti i Prokurorisë në bashkëpunim me Qendrën e Zhvillimit pranë Prokurorisë së Përgjithshme përfundoi hartimin e Materialit Informues për Shmangien, Letrën e të Drejtave për të Miturin në Konflikt me Ligjin, Letrën e të Drejtave për të Miturin Viktimë, Listën e Kontrollit për Prokurorin që heton çështje me të miturit, Formatin e Kërkesës së Prokurorit për hartimin e RVI-së drejtuar Shërbimit të Provës, Formatin e Urdhrit të Ekzekutimit të Dënimeve Alternative ndaj të miturve. Të gjitha këto dokumente do të shpërndahen nga Prokuroria e Përgjithshme si Aneksë të një Urdhri të Prokurorit të Përgjithshëm.

Trajnimi është një nga aktivitetet kryesore të Programit dhe gjatë kësaj periudhe është zhvilluar online, për shkak të kufizimeve nga COVID-19. Komponenti i Policisë, Prokurorisë dhe Gjykatave zhvilluan trajnimin e vazhduar me titull Gjuhë miqësore me të miturit në intervistim dhe vendime gjyqësore– Qasje praktike. Teknikat e intervistimit shkencor nën kujdesin e Programit të Trajnimit të Vazhduar të Shkollës së Magjistraturës. Pjesëmarrësit ishin gjyqtarë dhe prokurorë nga Tirana dhe Durrësi dhe trajnimi u krye online për shkak të kufizimeve nga COVID-19. Objektivi i përgjithshëm i trajnimit ishte të aftësonte gjyqtarët dhe prokurorët për të vlerësuar intervistat e të miturve nga policia dhe, për të kuptuar më mirë se si të zhvillohen intervistat me cilësi të lartë me konceptin "e interesit më të lartë të fëmijës" si parimi kryesor, si edhe pajisja me aftësi për të përdorur gjuhë dhe qasje miqësore me të miturit gjatë gjithë fazave të hetimit dhe gjykimit, dhe për të formuluar vendime në përputhje me këtë parim. Për të zhvilluar diskutimet dhe për të siguruar një qasje të integruar, ekspertët e policisë nga Policia Suedeze informuan mbi parimet bazë të intervistimit të të miturve dhe ekspertët shqiptarë dhe suedezë nga Gjykatat dhe Shërbimi i Prokurorisë zhvilluan diskutime mbi rëndësinë e përdorimit të gjuhës miqësore me të miturit gjatë seancave dhe në vendime.

Në vijim të trajnimeve të mëparshme fillestar u zhvilluar dhe një trajnim dy ditor për kandidatët magjistratë i fokusuar në "interesin më të lartë të fëmijës" që drejton të gjithë procedurën ligjore - hetimin në fazën para gjykimit, gjykimin dhe vendimmarrjen dhe zbatimin e masave të shmangies ose dënimit. Objektivi i përgjithshëm i trajnimit ishte aftësimi i kandidatëve magjistratë për të aplikuar, analizuar dhe arsyetuar vendimet e shmangies, masat e sigurimit, dhe dënimet ndaj të miturve në mënyrë miqësore me të miturit në përputhje me dispozitat e KDPM dhe legjislacion tjetër në favor të të miturve, në sfondin e evolucionit të praktikës kombëtare dhe praktikave më të mira evropiane.

Në kuadër të komponentit të gjykatës, u zhvillua aktiviteti i fokusuar në analizimin e zbatimit të masave të sigurimit të vendosjes së të miturit në mbikëqyrje dhe vendosjes së të miturit në një shërbim të specializuar në çështjet me të mitur. Pas studimeve të mëparshme mbi masat e sigurimit, u vendos që të mblidhen dhe të analizohen vendimet për dy masa sigurimi specifike: (i) vendosja e të miturit në mbikëqyrje dhe (ii) vendosja e të miturit në një shërbim të specializuar për të identifikuar sfidat në praktikën aktuale dhe për të sugjeruar zgjidhje dhe për të përgatitur udhëzime për profesionistët. Një ekspert shqiptar dhe një ekspert suedez punuan për studimin. Ekspertët identifikuan sfidat në praktikën aktuale, bazuar në pasiguritë ligjore dhe pengesat logjistike siç është mungesa e institucioneve të specializuara për të mitur. Këto sfida u diskutuan me gjyqtarët nga Gjykatat e Tiranës dhe Durrësit në një seminar online të nivelit të lartë dhe u miratuan përfundimet dhe rekomandimet. Studimi u finalizua në prill 2021 dhe u shpërnda në rrjetet e gjyqtarëve dhe prokurorëve, Ministrisë së Drejtësisë, Shkollës së Magjistraturës dhe aktorëve të tjerë.

Të gjithë komponentët e përfshirë në program, Policia, Prokuroria, Gjykatat dhe Shërbimi i Provës dhe Burgjeve, nisur nga problematikat e identifikuar gjatë aktiviteteve, zhvilluan në maj 2021 një seminar ndër-institucional me pjesëmarrës nga të gjithë Komponentët e Programit si dhe Ministria e Drejtësisë mbi aktivitetet e përbashkëta në lidhje me identifikimin e pasigurive ligjore dhe boshllëqeve Praktike, Raportet e Vlerësimit Individual dhe Shmangien. Komponentët ranë dakord që secili të mbledhë sfida ligjore dhe praktike, t'i ndajë dhe diskutojë këto në takimet online të Grupit të Punës dhe, gjatë vjeshtës, t'i paraqesë ato gjatë një ose disa seminareve. Prokuroria dhe Gjykata zhvilloi një takim vijues në korrik dhe mbledhi rekomandime për përmirësime në kuadrin ligjor. Një seminar i përbashkët do të mbahet në nëntor 2021 për të formuluar dhe finalizuar një raport që do të ndahet me Ministrinë e Drejtësisë dhe aktorët e tjerë.

Komponenti i Shërbimit të Burgjeve dhe Provës u fokusua në aktivitetin e rishikimit të Rregullores së Brendshme të Shërbimit të Provës për të cilën i paraqiti komentet në MD, rishikimit të Manualit për RVI. Manuali RVI u hartua në vitin 2020 dhe është rishikuar dhe përditësuar për të përfshirë kërkesat e parashikuara në ligjin 78/2020 për Organizimin dhe Funksonimin e Shërbimit të Provës. Ky aktivitet u pasua nga një uebinar me profesionistët dhe drejtuesit për të prezantuar manualin e rishikuar dhe për të marrë vlerësimin e tyre.

Në vijim të aktiviteteve të mentorimit të zhvilluara gjatë 2020, edhe në gjysmën e parë të 2021 u zhvilluan aktivitete mentorimi për vlerësimin e riskut, planifikimin e dënimit, komunikimin dhe rehabilitimin për stafin e burgjeve dhe të shërbimit të provës.

4.1 Vlerësimi i sfidave, boshllëqeve dhe joefikasitetit

Mbështetur në rezultatet e monitorimit të kryer për periudhën *1 janar – 30 qershor 2021*, rezulton se fushat që kanë treguar performancë jo rezultative të shoqëruar nga problematika për këtë periudhë raportimi janë aktivitetet e pa realizuara/pazbatuara.

Në adresimin e performancës nga institucionet, rezulton se mungesa e burimeve njerëzore specifike (kapacitete institucionale); mungesa e buxheteve specifike për kryerjen e disa veprimtarive të parashikuara; vonesa në kryerjen e procedurave/fazave të kryerjes së aktiviteteve specifike janë arsye dhe shkaqe që kanë çuar në mosrealizim të objektivave të parashikuar për periudhën e raportimit.

Periudha *janar – qershor 2021*, përkoi gjithashtu me një situatë të vështirë shoqërore me efekt global, Pandemia Covid -19 e cila pati ndikimet e saj dhe pasojat e saj të menjëhershme edhe në mbarëvajtjen e aktiviteteve institucionale dhe ndërinstitucionale në vend, në kuadër të zbatimit të masave dhe aktiviteteve të parashikuara në planin e veprimit 2018-2021.

Me qëllim përmirësimit të zbatimit dhe rritjes së impaktit të Planit të Veprimit 2018-2021, sfidat e rëndësishme për periudhat vijuese të zbatimit dhe të monitorimit janë:

- ✓ Njohja dhe aplikimi i metodologjisë së re të monitorimit dhe raportimit të planit të veprimit në përputhje e agjendën e mirëqeverisjes dhe formatin IPSIS të dokumenteve strategjike. Informacioni i raportuar duhet të përpunohet dhe dërgohet në përputhje me kategorinë e informacionit, të jetë faktik, të ketë evidenca të qarta dhe të dhëna analitike. Çdo qëllim politikash duhet të ndërlidhet me nivelin e zbatueshmërisë së masave/aktiviteteve dhe buxhetin e planifikuar dhe të buxhetit faktik të përdorur.
- ✓ Rritja e ndërgjegjësimit të institucioneve përgjegjëse të përfshira në Planin e Veprimit lidhur me rëndësinë që paraqet puna e vazhdueshme për zbatimin e duhur dhe në kohë të PV, si dhe mbi rëndësinë e procesit të raportimit.
- ✓ Rritja e nivelit të përgjegjshmërisë dhe llogaridhënies nga strukturat e brendshme të institucioneve përgjegjëse edhe nëpërmjet fuqizimit të koordinimit ndërinstitucional.
- ✓ Rakordimi i informacionit të marrë nga pikat e kontaktit tek Drejtoritë e Financës, përpara momentit të raportimit.
- ✓ Kryerja e procesit të monitorimit periodik, diskutimit të gjetjeve dhe miratimit të raporteve respektive sipas afateve të raportimit të parashikuara në Strategji.

4.2 Konkluzione dhe rekomandime

Raporti i monitorimit *janar - qershor 2021*, në zbatim të Planit të Veprimit 2018-2021, të Strategjisë së Drejtësisë për të Mitur është hartuar në përputhje me strukturën e dokumenteve strategjike sektoriale dhe ndërsektorialë për agjendën e mirëqeverisjes dhe në kuadër të programimit IPSIS.

Raporti jep një informacion mbi zbatueshmërinë e objektivave strategjike dhe të masave të parashikuara për arritjen e këtyre objektivave. Raporti jep një informacion specifik mbi realizueshmërinë e masave prioritare të planit të veprimit, problematika të hasura gjatë zbatimit, sfidat e institucioneve si dhe identifikim të masave të nevojshme korigjuese për periudhat në vijim. Për këtë periudhë zbatimi të Planit të Veprimit, janë parashikuar në total **5 objektiva dhe 24 masa**. -Nga këto: **19** masa janë të zbatuara plotësisht; **3** masa janë ende në proces zbatimi, **2** masa janë të porealizuara.

Në përfundim të këtij raporti, **Rekomandimet** janë:

- ✚ Të përmirësohet performanca e aktivitetit të institucioneve që raportojnë masa/aktivitete në proces zbatimi;
- ✚ Të ulet numri i masave/aktiviteteve që rezultojnë të pazbatuara;
- ✚ Të brendësohet metodologjia IPSIS e raportimit të zbatimit të masave dhe aktiviteteve për periudhën në zbatim.

V. RISQET/RISKU DHE HAPAT PËR TU ADRESUAR

1.1 Vlerësimi i riskut duke përdorur dhe treguesit

Ky kapitull përcakton parimet e përgjithshme të menaxhimit të riskut, metodën sistematike që përdoret për të identifikuar, analizuar, vlerësuar, trajtuar, monitoruar dhe komunikuar risqet kryesore që shoqërojnë përgjegjësitë me qëllim minimizimin e ngjarjeve negative të parashikuara dhe maksimizimin e mundësive.

Vlerësimi i risqeve është udhëhequr nga tre parimet bazë:

- Siguria se ka një proces të strukturuar qartë në të cilin si mundësia edhe impakti, konsiderohen, për secilin risk;
- Regjistrimi i vlerësimit të riskut në një mënyrë që lehtëson monitorimin dhe identifikimin e prioriteteve të riskut;
- Qartësimi mbi ndryshimin ndërmjet riskut të qenësishëm dhe riskut të mbetur.

Rreziku	Niveli	Masat lehtësuese
Çështjeve që i referohen investimeve në përshtatjen e ambienteve të institucioneve ligjzbatuese, pasi kjo çështje lidhet ngushtësisht edhe me riorganizimin e ri të gjykatave dhe të prokurorisë, duke përfshirë edhe seksionet e të miturve në këto institucione sipas hartës së re gjyqësore.	Mesatare	Dialog i vazhdueshëm me të gjithë bashkëbiseduesit.
Zbatimi i programeve rehabilituese / rintepruese / korrigjuese dhe edukuese për të miturit duhet të shoqërohet edhe me ngritjen e institucioneve dhe qendrave të posaçme për ta, veçanërisht për fëmijët dhe të rinjtë e grupeve vulnerable dhe me aftësi të kufizuara.	Mesatare	Dialog i vazhdueshëm me të gjithë bashkëbiseduesit kryesorë të cilat janë thelbësore për ngritjen e institucioneve dhe qendrave të posaçme.
Mjaftueshmëria e kapaciteteve njerëzore dhe financiare, bashkëpunimi dhe koordinimi ndërmjet organizatave dhe institucioneve do të jenë faktorë kyç që ndikojnë tek rezultatet.	I Lartë	Mbështetja përmes ndërtimit të kapaciteteve plotësuese ose të propozuara për të lehtësuar arritjen e rezultateve.
Akresi tek burimet dhe zbatimi në kohë i ligjeve dhe rregulloreve do të jenë ndikimet kryesore në progresin e arritshëm. Përveç zbatimit të ligjeve, njohuritë e zotëruara nga persona që zbatojnë iniciativat do të jenë vendimtare në arritjen e aktiviteteve.	E ulët	Vijueshmëria e procesit të punës nuk ndikohet dhe nuk nevojitet angazhimi i burimeve shtesë.

Në raportet e ardhshme të monitorimit do të vijojë analiza e treguesve për çdo objektiv për të parë ecurinë e tyre dhe progresin e qëllimeve të politikës sipas pesë Objektivave Strategjike të SDM.

1. Duhet kushtuar vëmendje realizimit të masave dhe aktiviteteve të lidhura me objektivat respektive specifike.
2. Tejkalimi i afateve të raportimit nga institucionet përgjegjëse është problematikë e cila ndikon drejtpërsëdrejti në hartimin e Raporteve të Monitorimit.
3. Problematikë e rëndësishme është cilësia e kontributeve, ku shpesh janë ri-kthyer për t'u plotësuar sipas kërkesave dhe në përputhje me formatin e Planit të Veprimit.
4. Metodologjia e monitorimit sipas IPSIS kërkon përmirësimin e kapaciteteve në institucionet përgjegjëse për zbatimin dhe raportimin.

1.2 Hapat e radhës

Në përmbyllje të këtij raporti monitorimi për periudhën *janar - qershor 2021*, të gjetjeve që ky dokument na ofron, të të dhënave analitike që institucionet kanë raportuar dhe të analizës së kryer, kërkohet që:

- ✓ Të vijojë zbatimi i masave në statusin “zbatuar pjesërisht/në proces” sipas afateve të parashikuara;
- ✓ Të nisë zbatimi në kohë i masave/aktiviteteve të parashikuara për periudhën në vijim;
- ✓ Të tregohet kujdes për organizimin e punës dhe proceseve përkatëse për ecurinë e masave e aktiviteteve;
- ✓ Të sigurohet operativiteti i burimeve dhe kapaciteteve njerëzore dhe ekspertizës së nevojshme për kryerjen e tyre;
- ✓ Dërgimi i informacionit mbi disbursimin financiar për aktivitetet e parashikuara në strategji, pasi ndikojnë në pasqyrimin jo real të kostove për zbatimin e Strategjisë;
- ✓ Të sigurohet bashkëpunimi institucional i nevojshëm për masa e aktivitete të përbashkëta;
- ✓ Të garantohet koordinimi i mjaftueshëm për të shkëmbyer në mënyrë të efektshme informacionin dhe zgjidhur problemet penguese që mund të zgjidhen nga institucionet (përgjegjëse dhe bashkëpunëtores).

STRATEGJIA E DREJTËSISË PËR TË MITUR

PLANI I VEPRIMIT 2018 - 2021 JANAR – QERSHOR 2021

Objektivi 1: Garantimi i aksesit të të miturve në drejtësi

Nr.	Aktivitetet	Afati i realizimit	Institucioni përgjegjës	Indikatorët e zbatimit	Buxheti i parashikuar për vitin 2021	Buxheti i shpenzuar për realizimin e aktivitetit Janar-Qershor 2021		Statusi i aktivitetit për periudhën Janar-Qershor 2021 (E realizuar/në proces/parealizuar)	Përshkrimi i arritjeve për periudhën Janar-Qershor 2021
						Buxheti Shtetit	Donatorë		
<p>Indikatorët - numri i strukturave dhe profesionistëve që ofrojnë ndihmë ligjore; - numri i aktiviteteve sensibilizuese për drejtësinë për të miturit; - numri i fëmijëve që marrin ndihmë ligjore;</p>									
<p>Objektivi Specifik 1: Ofrimi i ndihmës juridike për përfituesit e mitur që ky shërbim të jetë i shpejtë, profesional dhe efektiv</p>									
1.1	⁷ Krijimi i kuadrit rregullator për ofrimin e ndihmës juridike për përfituesit e mitur	2018	(MD) Drejtoria e Ndihmës Juridike Falas	Miratimi i 2 (dy) formularëve të vetëdeklarimit për përfitimin e ndihmës juridike për: 1 - viktimat e mitur 2 - të miturit në konflikt me ligjin.	0			Realizuar në vitin 2019	<p>Ministria e Drejtësisë</p> <p>Aktiviteti i realizuar me hyrjen në fuqi të Ligjit nr.111/2017 “Për ndihmën juridike të garantuar nga shteti”, në qershor të vitit 2018, si dhe miratimin e akteve nënligjore në zbatim të këtij ligji, konkretisht: Urdhri i Ministrit të Drejtësisë nr. 225, datë 25.3.2019 “Për miratimin e formularëve të ndihmës juridike të garantuar nga shteti”.</p> <p>Pas ndryshimeve që pësoi sistemi i ndihmës juridike në kuadër të paketës së ligjeve të reformës në drejtësi, me Ligjin nr.111/2017, “Për ndihmën juridike të garantuar nga shteti”, u zgjerua rrethi i subjekteve të cilët përfitojnë nga shërbimet juridike falas. Në këtë kuadër, përveç pamundësisë financiare si kriter i përgjithshëm për të përfituar nga këto shërbime, u parashikua dhe një kategori e veçantë subjektesh të cilët janë drejtpërdrejt përfitues pavarësisht nëse</p>

⁷ Ligji nr.111/2017 për ndihmën juridike të garantuar nga shteti hyn në fuqi më datë 1 Qershor 2018

përmbushin ose jo kriterin financiar. Në kategorinë e subjekteve të veçanta janë parashikuar ndër të tjera, viktimat e mitur dhe të miturit ne konflikt me ligjin. Me Urdhrin e Ministrit të Drejtësisë nr.225, datë 25.3.2019 “Për miratimin e formularëve të ndihmës juridike të garantuar nga shteti”, janë miratuar formularët e aplikimit për të gjitha format e ndihmës juridike, formatet e regjistrit të kërkesave dhe vetëdeklarimeve, formati i regjistrit të OJF-ve të cilat ofrojnë ndihmë juridike parësore, formulari i ankimimit ndaj vendimit të rrëzimit të kërkesës për ndihmë juridike dytësore, formulari i vetëdeklarimit për të ardhurat dhe pasuritë si dhe formulari i vetëdeklarimit për kategoritë e veçanta. Në formularin e fundit është parashikuar ndër të tjera, vetëdeklarimi nëse subjekti që kërkon të përfitojë nga shërbimet juridike falas është viktimë e mitur apo i mitur në konflikt me ligjin. Kuadri i ri ligjor për ndihmën juridike të garantuar nga shteti mundëson shërbime të ndihmës juridike parësore, dytësore dhe përjashtim nga tarifat dhe shpenzimet gjyqësore si formë e tretë e shërbimit juridik falas, duke garantuar eficiencë dhe cilësi përmes zbatimit të politikave dhe administrimit të ndihmës juridike parësore si dhe procesit të mbikëqyrjes së cilësisë së shërbimit të dhënë nga të gjithë ofruesit e parashikuar në ligj nga Drejtoria e Ndihmës Juridike Falas.

Drejtoria e Ndihmës Juridike

Përgjatë vitit 2020, sa i përket aspektit legjislativ kanë ndodhur një sërë zhvillimesh të cilat kanë bërë të mundur funksionimin me eficiencë të plotë të sistemit të ndihmës juridike të garantuar nga shteti. Sa i përket kësaj mase të parashikuar në Plan veprim, është plotësuar kuadri ligjor për ndihmën juridike me miratimin e dy akteve më të fundit në shtator të 2020. Gjithashtu, është miratuar Rregullorja e Brendshme për organizimin dhe funksionimin e Drejtorisë së Ndihmës Juridike Falas e cila rregullon në mënyrë të detajuar të gjitha fushat e veprimtarisë së këtij institucioni. Gjatë këtij viti është bërë i mundur gjithashtu miratimi i ndryshimeve ligjore të propozuara nga Drejtoria e Ndihmës Juridike Falas, konkretisht në Urdhrin nr. 226, datë 25.03.2019, të Ministrit të Drejtësisë. Këto zhvillime shprehen më të detajuara më poshtë:

- *Miratohen dy aktet e fundit që lidhen me tarifat e shpërblimit të avokatëve që ofrojnë*

ndihmë juridike dytësore si dhe caktimin e tyre në bazë të parimit të rotacionit duke plotësuar kështu të gjithë kuadrin ligjor për ndihmën juridike të garantuar nga shteti.

Muaji shtator 2020 shënon një arritje të rëndësishme sa i përket miratimit të akteve të fundit nënligjore në zbatim të ligjit nr.111/2017, duke plotësuar kështu të gjithë kuadrin ligjor në fushën e ndihmës juridike. Tashmë, ligji nr.111/2017 është plotësuar dhe ndiqet nga 13 akte nënligjore të cilat rregullojnë në mënyrë të detajuar çdo fushë specifike të ndihmës juridike dhe kanë sjellë një serë risish e procedurash të reja.

– Miratohet Rregullorja e Brendshme “Për Organizimin dhe Funksonimin e Drejtorisë së Ndihmës Juridike Falas”.

Gjthashtu, në funksion të përcaktimit të rregullave lidhur me organizimin, funksionimin dhe administrimin e DNJF, me Urdhër nr. 393 datë 23.11.2020, të Ministrit të Drejtësisë është miratuar Rregullorja e Brendshme “Për Organizimin dhe Funksonimin e Drejtorisë së Ndihmës Juridike Falas”.

Në mënyrë të përmbledhur, Rregullorja e Brendshme e Organizimit dhe Funksonimit të Drejtorisë së Ndihmës Juridike Falas përcakton rregulla lidhur me organizimin, funksionimin dhe administrimin e DNJF, duke u ndalur kryesisht në:

- a) Rregullimin e mënyrës së organizimit të DNJF, sipas strukturave;
- b) Përshkrimin e detyrave funksionale dhe kompetencave të nëpunësve dhe punonjësve administrativë sipas hierarkisë;
- c) Bashkërendimin e punës së strukturave të brendshme të Drejtorisë me institucionet përgjegjëse për administrimin dhe funksionimin e sistemit të ndihmës juridike, si edhe publikun, medien dhe çdo subjekt tjetër të interesuar;
- d) Caktimin e rregullave të përgjithshme të etikës, mbarëvajtjes, disiplinës në marrëdhëniet e punës.

- *Miratohen propozimet për ndryshime në Urdhrin nr. 226 datë 25.03.2019, të Ministrit të Drejtësisë “Për miratimin e kontratave të ofruesve të ndihmës juridike të garantuar nga shteti”.*

Nisur nga 2 problematika kryesore që kanë rezultuar nga zbatimi në praktikë i detyrave funksionale të DNJF të cilat konsistojnë konkretisht:

- **Mënyra e financimit të Organizatave Jofitimprurëse të Autorizuara** (në kushtet kur kontrata e financimit e të OJF-ve e miratuar me udhën e sipërcituar të Ministrit të Drejtësisë nuk parashikon rregullat dhe procedurat mbi mënyrën e financimit për OJF e autorizuara);
- **Përfshirja e metodologjisë së vlerësimit të cilësisë së shërbimit të ofruar në kontratat tip të avokatëve për ofrimin e ndihmës juridike dytësore** (Në kushtet kur kontratat e avokatëve të miratuara me këtë urdhër nuk përmbanin parashikim lidhur me zbatimin e standardeve të përcaktuara në urdhrin nr. 531, datë 25.11.2019 “Për miratimin e kritereve dhe metodologjisë për vlerësimin e cilësisë së ofrimit të shërbimeve të ndihmës juridike dhe procedurat e mbikëqyrjes nga Drejtoria e Ndihmës Juridike Falas të shërbimeve të ndihmës juridike”;

DNJF ka përcjellë pranë Ministrisë së Drejtësisë propozimet përkatëse për shtesa dhe ndryshime në Urdhrin e sipërcituar. **Këto propozime janë miratuar nga ana e Ministrit të Drejtësisë përkatësisht me Urdhrin nr. 424 datë 18.12.2020, , “Për disa shtesa në urdhrin nr. 226, datë 25.03.2019” si dhe Urdhrin nr. 447, datë 31.12.2020, “Për disa shtesa dhe ndryshime në urdhrin nr. 226, datë 25.03.2019”.**

1.2	Përmirësimi i kuadrit profesional në ofrimin ndihmës juridike për përfituesit e mitur	2019 - 2021	Drejtoria e Ndhmës Juridike Falas (MD) DHKA, DPA, OJF/Donatorët	Zhvillimi i 2 (dy) trajnime në vit për punonjësit që do të ofrojnë ndihmë falas parësore dhe dytësore për të mitur <i>si dhe të përfaqësuesve procedurale nga Punonjësit e Mbrojtjes së fëmijëve</i>	0		UNICEF 137,000 Lekë	Realizuar	<p>Dhoma Kombëtare e Avokatisë DHASH në bashkëpunim me Organizatën Ndërkombëtare UNDP dhe Drejtorinë e Ndhmës Juridike Falas hartoi një kurrikul/program specifik trajnimi për avokatët që ofrojnë ndihmë juridike dytësore. Në shkurt 2021 është miratuar lista e ketyre avokateve nga DHASH si dhe janë zhvilluar dy sesione trajnuese në datat 15-16 Prill 2021 dhe 21-22 Prill 2021 bazuar në kurrikulen e posacme të përgatitur. (temat e trajnimit janë në annex të trajnimeve vazhduese të zhvilluara nga DHASH); Lidhur me specializimin e avokateve që ofrojnë ndihmë juridike dytësore për të miturit ka përfunduar certifikimi i tyre nga DHASH në bashkëpunim me Programin HELP të Keshillit të Europës pas trajnimit disa mujor të kryer gjatë fundvitit 2020. 25 avokate të specializuara mbi Drejtësinë Miqësore për të Miturit janë aktive nga lista e avokateve të ndihmes juridike. Një kopje e kesaj liste është dërguar Drejtorisë së Ndhmës Juridike.</p> <p>Drejtoria e Ndhmës Juridike Falas Trajnimi i ofruesve të shërbimit të ndihmës juridike parësore dhe dytësore Bashkëpunimi me Euralius Më datë 18.03.2021 Drejtoria e Ndhmës Juridike Falas në bashkëpunim me Eurlius V dhe Shkollën e Magjistraturës zhvilluan trajnimin online mbi ligjin nr.111/2017 “Për ndihmën Juridike të Garantuara nga Shteti” Ky trajnim u zhvillua nga ekspertë kombëtarë dhe ndërkombëtarë të Euralius dhe të Shkollës së Magjistraturës Në këtë trajnim morën pjesë stafi i Drejtorisë së Ndhmës Juridike Falas, ofruesit e ndihmës juridike parësore, ofruesit e ndihmës juridike dytësore dhe me praninë e veçantë të gjyqtarëve dhe përfaqësues të gjykatave të Republikës së Shqipërisë. U diskutua mbi një vështrim të përgjithshëm të sistemit të ndihmës juridike të garantuar nga shteti dhe më pas duke u ndalur në terma konkretë dhe raste praktike. Nëpërmjet këtij trajnimi u diskutuan problematikat e hasura nga aktorët kryesorë dhe arrijten e një qëndrimi unifikues në zgjidhjen e tyre.</p> <p>Forcimi i kapaciteteve të ofruesve të shërbimit të ndihmës juridike parësore dhe dytësore (bashkëpunimi me ASPA, DHASH dhe UNDP)</p>
-----	---	-------------	---	--	---	--	---------------------------	-----------	--

✚ Sa i përket trajnimit të ofruesve të shërbimit të ndihmës juridike parësore

DNJF ka patur një komunikim të vazhdueshëm me Shkollën Shqiptare të Administratës Publike (ASPA), me qëllim dakordësimin mbi zhvillimin e trajnimeve për punonjësit me trajnim të posaçëm, si detyrim ligjor i parashikuar në shkronjën “g”, të nenit 8 të ligjit nr.111/2017. Në kushtet kur buxheti i DNJF është i pamjaftueshëm për trajnimin e detyrueshëm e punonjësve të qendrave të shërbimit të ndihmës juridike parësore, DNJF kërkoi nga ana e UNDP mbështetjen për zhvillimin e këtyre trajnimeve. Në kuadër të këtij bashkëpunimi, përgjatë periudhës Maj-Qershor 2021, u bë i mundur zhvillimi i kursit online “Ndhma juridike parësore e garantuar nga shteti” si pjesë e Projektit “Shtrirja e shërbimit të ndihmës juridike për gratë dhe burrat në Shqipëri” zbatuar nga PNUD në partneritet me Ministrinë e Drejtësisë dhe me financim të Bashkëpunimit Austriak për Zhvillim (ADC). Kursi online u zhvillua me një kohëzgjatje 18 orë në total ku çdo pjesëmarrës ka pasur mundësinë e coaching individual me trajneren Dr. Nadia Rusi dhe pjesëmarrjen e suksesshme të punonjësve të Drejtorisë së Ndhmës Juridike Falas dhe Qendrave të Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore.

Me zhvillimin e këtij trajnimi u bë e mundur përmbushja e detyrimit ligjor të trajnimit të detyrueshëm të qendrave të shërbimit të ndihmës juridike parësore.

✚ Sa i përket trajnimit të ofruesve të shërbimit të ndihmës juridike dytësore

Me qëllim asistimin e avokatëve në procesin e dhënies së ndihmës juridike dytësore, raportimit për sa i përket ndjekjes së çështjeve; ndërveprimit të Drejtorisë së Ndhmës Juridike Falas me Dhomat Vendore të Avokatisë si dhe të shkembimit të konsideratave, u zhvillua trajnimi i dedikuar për ndihmën juridike dytësore.

Ky trajnim u zhvillua si rezultat si një bashkëpunimi ndërmjet UNDP, ADA, DhAsh, MD dhe Drejtorisë së Ndhmës Juridike Falas. Trajnimi u konsultua në 2 sesione gjatë të cilave janë diskutuar tema specifike të ndërlidhura me ofrimin e shërbimit, parë kjo dhe

nga këndvështrimi i praktikës.

Sesioni i parë i trajnimit u zhvillua më datat 15-16 Prill 2021. Gjatë këtij sessioni trajnimi ofruesit e ndihmës juridike dytësore janë trajnuar specifikisht mbi: Legjislacionin mbi ndihmën juridike dhe rëndësinë e tij edhe në nivel ndërkombëtar; Ligjin për ndihmën juridike dhe aktet nënligjore të miratuara në zbatim të tij; Format e shërbimit të ndihmës juridike dhe subjektet përfitues të shërbimit; Standardet e ofrimit të shërbimit në përputhje me jurisprudencën e GJEDNJ-së. Diskutime praktike ndërmjet ofruesve të shërbimit, Dhomave të Avokatisë dhe Drejtorisë së Ndihmës Juridike Falas.

Sessioni i dytë i trajnimit u zhvillua më datat 22 dhe 23 Prill 2021. Pas diskutimeve të temave mbi kuadrin ligjor të përgjithshëm mbi ndihmën juridike, aspektet e dala nga zbatimi në praktikë i ligjit, sessioni i dytë i trajnimit ju dedikua temave të posaçme të lidhura me kategoritë e veçanta përfituese të ligjit. **Me zhvillimin e këtij trajnimi u bë e mundur përmbushja e detyrimit ligjor të trajnimit të detyrueshëm të avokatëve, ofrues të shërbimit të ndihmës juridike dytësore.**

Zhvillimi i Webinareve nga DNJF

Në kuadër të njohjes së ofruesve të shërbimit me procedurat e përcaktuara në aktet nënligjore qoftë sa i përket raportimit të të dhënave, qoftë sa i përket procedurës së mbikëqyrjes së cilësisë së shërbimit, DNJF ka zhvilluar tre uebinare me qëllim diskutimin më në detaje të akteve nënligjore dhe konkretisht:

1. *Webinar me punonjësit e rinj me trajnim të posaçëm pranë Qendrave të Shërbimit të Ndihmës Juridike Parësore në qytetet e Fierit, Dibër, Lezhë dhe Vlorë, (Janar 2021).*

Qëllimi kryesor i këtij Uebinari ishte prezantimi i sistemit të ndihmës juridike të garantuar nga shteti në terma më konkretë dhe bashkëbisedimi aktiv i ofruesve të shërbimit, mbajtjes të të dhënave dhe administrimit të tyre sipas formateve të reja të përcaktuara nga aktet nënligjore.

2. *Trajnim i studentëve të angazhuar në Klinikat*

e Ligjit pranë IAL-ve (Shkurt 2021).

Stafi i Drejtorisë së Ndhmës Juridike Falas zhvilloi trajnimin me temë “*Aksesi në drejtësi dhe risitë e ligjit nr. 111/2017 “Për ndihmën juridike të garantuar nga shteti”*”, mbajtur me studentët e angazhuar në Klinikat e Ligjit pranë IAL-ve me të cilat Drejtoria e Ndhmës Juridike Falas ka lidhur marrëveshje bashkëpunimi. Në këtë takim online u trajtuan temat: “*Instrumentët ndërkombëtarë që garantojnë aksesin në drejtësi të qytetarëve ndërmjet ofrimit të ndihmës juridike falas; Sistemi i ndihmës juridike parësore; Sistemi i ndihmës juridike dytësore; Arritjet e sistemit të sistemit të ndihmës juridike të garantuar nga shteti dhe sfidat për të ardhmes si dhe parashtrimi i rasteve praktike nga punonjësit i Qendrës së Shërbimit të Ndhmës Juridike pranë Ministrisë së Drejtësisë”*”.

Në fund të këtij aktiviteti studentët u pajisën me një vërtetim pjesëmarrjeje si dhe ju bë me dije mundësia për aplikim në kuadër të praktikave 3 mujore të punës (*Prill-Qershor 2021*) pranë DNJF si dhe qendrave të shërbimit të ndihmës juridike parësore;

3. *Trajnim online mbi ligjin nr.111/2017 “Për ndihmën Juridike të Garantuar nga Shteti” (Mars 2021) Më datë 18.03.2021.*

Drejtorja e Ndhmës Juridike Falas në bashkëpunim me Eurlius V dhe Shkollën e Magjistraturës zhvilluan trajnimin online mbi ligjin nr.111/2017 “Për ndihmën Juridike të Garantuar nga Shteti” Ky trajnim u zhvillua nga ekspertë kombëtarë dhe ndërkombëtarë të Euralius dhe të Shkollës së Magjistraturës Në këtë trajnim morën pjesë stafi i Drejtorisë së Ndhmës Juridike Falas, ofruesit e ndihmës juridike parësore, ofruesit e ndihmës juridike dytësore dhe me praninë e veçantë të gjyqtarëve dhe përfaqësues të gjykatave të Republikës së Shqipërisë.U diskutua mbi një vështrim të përgjithshëm të sistemit të ndihmës juridike të garantuar nga shteti dhe më pas duke u ndalur në terma konkretë dhe raste praktike. Nëpërmjet këtij trajnimi u diskutuan problematikat e hasura nga aktorët kryesor.

UNICEF

Versioni shqip i Udhezimeve (te UNICEF-it) per Ndhimen Juridike Miqesore per Femijet eshte printuar ne 500 kopje. Per t'u shperndare gjate gjysmes se dyte

te vitit. Po ashtu, UNICEF, ne bashkepunim me Dhomen Kombetare te Avokatise ka planifikuar gjate gjysmes se dyte te vitit nje sesion informues me avokatet per te miturit lidhur me permabajtjen e ketij botimi.

Objektivi Specifik 2: Krijimi i kushteve infrastrukturore të përshtatshme me nevojat e të miturve

2.1	Përshtatja e mjediseve në polici, prokurori, gjykata dhe institucione të tjera ligjzbatuese	2019 - 2021	MD, MB, DPB, DPPSH, DPSHP, KLGJ, KLP	Përshtatja sipas nevojave të të miturve në ambientet e policisë, gjykata dhe prokurori.	7,041,800		USAID 1.432.260 lekë 580,389 lekë UNICEF	Proces	<p>Këshilli i Lartë Gjyqësor Për plotësimin e Objektivit Specifik 2, lidhur me krijimin e kushteve infrastrukturore të përshtatshme me nevojat e të miturve, gjatë vitit të kaluar KLGJ –ja kishte përzgjedhur katër gjykata, godinat e të cilave dispononin ambientet e nevojshme për përshtatje. Tre prej tyre u realizuan gjatë vitit 2020 (Gj. Ap. Shkodër, Gj. Rr. Gj. Elbasan dhe Gj. Rr. Gj. Shkodër), ndërsa Gj. Rr. Dibër për shkak se ambienti që do të përshtatej për të miturit ishte i zënë nga Zyra e Përmbarrimit, nuk arriti ta realizonte brenda vitit 2020 dhe u mbart për këtë vit buxhetor. Aktualisht, ambienti në fjalë është në proces lirimi dhe gjykata do të fillojë procedurën e prokurimit për përshtatjen e ambientit miqësor për të miturit, brenda pak ditësh. Pra, ambienti për të miturit në këtë gjykatë është në proces.</p> <p>Ambienti miqësor për të miturit është realizuar gjatë këtij viti edhe në dhomën penale të Gj. Rr. Gjyqësor Tiranë. Përshtatja e ambientit për të miturit, u mundësua nga projekti i USAID-it, që ishte njëherësh dhe donatori i këtij investimi. Vlera e investuar për këtë gjykatë është 1.432.260 lekë.</p> <p>Plani për kompletimin e gjykatave të tjera me ambientet miqësore për të miturit është në vëmendje të KLGJ-së, por momentalisht ky plan është i penguar për shkak të ndryshimeve që pritet të ndodhin në gjyqësor, me miratimin e hartës së re gjyqësore.</p> <p>Këshilli i Lartë i Prokurorisë Përsa i përket përshtatjes së ambienteve në prokurori, sipas nenit 38 të ligjit nr. 97/2016 “ Për organizimin dhe funksionimin e Prokurorisë në Republikën e Shqipërisë”, rezulton se është kompetencë e Prokurorit të Përgjithshëm të administroj buxhetin e prokurorisë të juridiksionit të përgjithshëm dhe të kujdeset për ushtrimin e kompetencave ligjore dhe kushtetuese të prokurorisë. Sipas të dhënave të marra</p>
-----	---	-------------	--------------------------------------	---	-----------	--	--	--------	--

nga Prokuroria e Përgjithshme, rezulton se janë përshtatur ambientet pothuajse në të gjitha prokuroritë pranë gjykatave të shkallës së parë. Këto institucione kanë marrë masat për përshtatjen e mjediseve/zyrave për ti bërë miqësore për të miturit, duke shfrytëzuar hapësirat në dispozicion. Vetëm në Prokuroritë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë Tiranë dhe Vlorë, nuk është bërë e mundur përshtatja e ambienteve. Në këto institucione shfrytëzohen ambientet e krijuara posaçërisht në komisariatet e policisë.

Prokuroria e Përgjithshme

Në prokuroritë e shkallës së parë janë marrë masa për përshtatjen e mjediseve/zyrave për ti bërë miqësore për të miturit, duke shfrytëzuar maksimalisht mjediset në dispozicion. Vetëm në prokuroritë Tiranë e Vlorë nuk është bërë e mundur por shfrytëzohen ambientet e krijuara posaçërisht në komisariatet e policisë.

Ministria e Drejtësisë

Në kuadër të garantimit të procesit të rregullt ligjor për të miturit, MD ka nxitur krijimin e seksioneve për të mitur pranë organeve ligjzbatuese (POLICI – PROKURORI – GJYKATA). Konkretisht, me mbështetjen e UNICEF u përshtatën në **7 drejtori** rajonale të policisë (nga 12) ambiente miqësore për të mitur, me mbështetjen e projektit suedez u ngritën 3 ambiente miqësore për intervistimin e të miturve në strukturat policore, si dhe me mbështetjen e Eorld Vision u ngritën dy ambiente miqësore. Janë krijuar ambiente miqësore për të miturit në tre gjykata si **Gj. Ap. Shkodër, Gj. Rr. Gj. Elbasan dhe Gj. Rr. Gj. Shkodër**, si dhe rezulton se janë përshtatur ambientet pothuajse në të gjitha prokuroritë pranë gjykatave të shkallës së parë.

Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit

Në kuadër të realizimit të objektivit specifik 2, dhe aktivitetit 2.1, gjatë periudhës janar – qershor 2021, nga ana strukturave policore, në bashkëpunim dhe me mbështetjen e Programit “Forcimi i kapaciteteve të agjencive ligj-zbatuese shqiptare për të përmbushur standardet e të drejtave të njeriut në drejtësinë për të miturit – një qasje gjithëpërfshirëse e zinxhirit të drejtësisë”, është bërë e mundur krijimi i njësisë së intervistimit të të miturve, në Drejtorinë Vendore të

Policisë Vlorë. Aktualisht janë ngritur dhe funksionojnë 15 njësi intervistimi të të miturve, në çdo DVP, si dhe në Komisaritet e policisë Sarandë, Kom. Nr. 5 dhe 6, Tiranë.

UNICEF

Pas perfundimit te afatit 1-vjecar te garancise se ndertimeve, mjediset e intervistimit miqesore per femijet ne Drejtorite e Policise Berat, Gjirokaster, Kukes, Diber. Korçe, Sarande dhe Fier, jane vizituar perseri nga supervizori i punimeve te rekrutuar nga UNICEF. Gjate ketyre kontrolleve, jane evidentuar vetem demtime apo defekte te vogla, te cilat jane duke u riparuar nga kontraktoret e UNICEF. Po ashtu, po zevendesohen edhe disa mobilje qe jane demtuar gjate perdorimit ose kane rezultuar defektoze. Raportimi financiar per kete nderhyrje do te jepet ne raportimin vjetor te Strategjise.

UNICEF ka rinovuar edhe licencen vjetore per programin kompjuterik qe perdoret per regjistrimin e intervistimit te te miturve, per te 7 mjediset policore te mesiperme.

Objektivi Specifik 3: Fushata sensibilizuese për aksesin e të miturve në drejtësi dhe të shërbimeve që ofron sistemi për ta

3.1	Zhvillimi i aktiviteteve sensibilizuese në lidhje me të drejtat e të miturve autor, vitikima, dëshmitar dhe shërbimet që mund të përfitojnë nëpërmjet garantimit të të drejtës së fëmijës për informacion e këshillim ligjorë përmes përfshirjes në kurrikulat shkollore të moduleve të edukimit ligjor.	2018 - 2021	Drejtoria e Ndhmës Juridike Falas (MD), DHKA, Gjykatat/KLGJ, Prokurori/KLP, MB, AP, DPPSH, MSHMS, MASR, ASHDMF, OJF/Donatorët	1.Hartimi i 1 (një) plani ndërgjegjësimi. 2. Zhvillimi i 10-20 në vit i aktiviteteve sensibilizuese pranë institucioneve arsimore, shëndetësore, vendore, penitenciare, gjyqësore dhe të tjera.	1,500,000		Unicef 2,504,125	Realizuar	<p>Drejtoria e Ndhmës Juridike Falas</p> <p>Ndërgjegjësimi i publikut mbi sistemin e ndihmës juridike</p> <p>Duke qenë tërësisht të vetëdijshëm se rritja e ndërgjegjësimit publik mbi ofrimin e ndihmës juridike dhe kushtet për përfitim të saj përveçse një detyrimi ligjor (neni 8 i ligjit 111/2017), është një nga komponentët me thelbësorë të funksionimit të sistemit të ndihmës juridike dhe forcimit të aksesit të qytetarëve në drejtësi, DNJF është duke i kushtuar një vëmendje të shtuar zhvillimit të aktiviteteve ndërgjegjësuese dhe edukimit ligjor të publikut duke hartuar kalendarin e aktiviteteve si dhe një plan konkret pune. Përgjatë periudhës 6 mujore, DNJF i ka zhvilluar në këtë kuadër disa aktivitete që kanë në fokus ndërgjegjësimin dhe edukimin ligjor të publikut jo vetëm duke u përqëndruar tek sistemi i ndihmës juridike falas por duke u ndalur edhe në informimin ligjor të publikut përmes faqes zyrtare të dedikuar të drejtorisë, rrjeteve sociale dhe videove informuese.</p>
-----	--	-------------	---	--	-----------	--	---------------------	-----------	--

Zhvillimi dhe pjesëmarrja në takime/aktivitete ndërgjegjëse

Në total, përgjatë periudhës Janar-Qershor 2021, Drejtoria e Ndhmës Juridike Falas ka zhvilluar/ka marrë pjesë në rreth 60 aktivitete të listuara si vijon:

- 1. Aktivitet, Qendra e Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Shkodër 21.01 2021:** Ministria e Drejtësisë dhe Drejtoria e Përgjithshme e Ndhmës Juridike zhvilluan takimin e rrjetëzimit të ofruesve të shërbimeve në Shkodër, me temë “Së bashku për rritjen e aksesit në drejtësi të qytetarëve”. Në këtë takim morën pjesë përfaqësues nga Qendra për Nisma Ligjore Qytetare, punonjësit me trajnim të posaçëm të Qendrës së Shërbimeve të Ndhmës Juridike Parësore Shkodër si dhe përfaqësues të Organizatave Jofitimprurëse në Shkodër. U diskutua mbi rolin i Qendrës së Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Shkodër në ofrimin e ndihmës juridike për qytetarët, në mënyrë të veçantë qytetarët dhe komunitetet e marginalizuara në Shkodër, në zbatim të ligjit nr.111/2017, “Për ndihmën juridike të garantuar nga shteti”;
- 3. Aktivitet, Qendra e Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Gjirokastër 23.01 2021:** Më datë 23.01.2021, në bashkëpunim me Organizatat QSHPLI DHE MKEZH u zhvillua një aktivitet ndërgjegjëses pranë Universitetit “Eqrem Çabej”, Gjirokastër me përfaqësues nga grupe vulnerabël, persona të cilët i përkisnin kategorive të veçanta, përfaqësues nga Bashkia Gjirokastër dhe përfaqësues nga Shtëpia e të Moshuarve. Gjatë këtij takimi bë një prezantim i Qendrës së Ofritit të Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore, u trajtuan në formë bashkëbisedimi probleme të ndryshme në lidhje me përfitimin e ndihmës juridike falas, benefitet që ofron qendra mbi konsulencën juridike, njohjen me ligjet, aktet ligjore dhe nënligjore në RSH. Gjithashtu, falë një kronike dhe interviste në Radio Televizionin Shqiptar (RTSH) Gjirokastër u bë e mundur që Qendra e Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore

Gjirokastrë të ketë mundësi të njihet më gjerësisht njihet nga qytetarët e këtij qyteti dhe jo vetëm. Në këtë intervistë u shpjegua nga punonjëset me trajnim të posaçëm sesi përfitohet ndihma juridike falas.

- 4. Aktivitet, Qendra e Shërbimit të Ndihmës Juridike Parësore Durrës 28.01 2021:** Ky aktivitet u organizua në kuadrin e projektit “Mbështetje për ofrimin e ndihmës juridike parësore, efektive dhe cilësore për individët dhe komunitetet e marginalizuara në rajonin e Durrësit”, me mbështetjen e Programit të Kombeve të Bashkuara për Zhvillim PNUD, i cili po zbatohet në bashkëpunim me Ministrinë e Drejtësisë dhe Drejtorinë e Ndihmës Juridike Falas. Pjesëmarrës në këtë takim ishin përfaqësues të Qendrës së Shërbimit të Ndihmës Juridike Parësore, pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor, përfaqësues të Komisarariatit të Policisë Durrës, përfaqësues të institucionit të Avokatit të Popullit, OJF-të të cilat ofrojnë ndihmë ligjore falas për grupet e marginalizuara që nuk kanë mundësi të marrin një avokat, OJF-të që ofrojnë shërbime sociale për individët nga grupet e marginalizuara si Qendra Aleanca Gjinore për Zhvillim, Qendra Komunitare “Sot për të Ardhmen”, Qendra Komunitare për Fëmijët me Afëtsi të Kufizuara, Qendra për Nisma Ligjore Qytetare, Qendra e Shërbimeve Mbrojtëse Fuqizuese Emergjente për Fëmijën dhe Familjen, eorld Vision Albania, DAR Durrës, Drejtues të Drejtorisë së Shërbimeve Sociale në Bashkinë Durrës, përfaqësues të Njesisë për Mbrojtjen e Fëmijëve, Bashkia Durrës, psikologë dhe punonjës social në shkollë në Durrës dhe aktorë të tjerë lokalë publikë përfaqësues të Mekanizmit të Koordinuar të Referimit të rasteve të dhunës në familje, etj. Aktiviteti shërbeu për të forcuar komunikimin dhe koordinimin e ofruesëve të shërbimeve në Durrës në mbështetje të individëve dhe komuniteteve të marginalizuara në Durrës.
- 5. Takim me përfaqësuesit e Klinikave të Ligjit dhe studentët 27.01.2021:** Në funksion të forcimit të bashkëpunimit me të gjitha Klinikat e

Ligjit pranë IAL-ve me të cilat është lidhur një marrëveshje bashkëpunimi më datë 27.01.2021, është zhvilluar një takim të përbashkët me të gjithë përfaqësuesit e klinikave të ligjit dhe studentët e drejtësisë, takim i cili kishte si qëllim kryesor angazhimin e studentëve në praktika, trajnime dhe aktivitete ndërgjegjëse në fushën e ndihmës juridike të garantuar nga shteti. Trajnimi i parë që do të zhvillohet me studentët është planifikuar brenda muajit Shkurt 2021, trajnim i cili do të vijohet edhe nga bashkëpunime të tjera periodike.

- 6. Aktivitet, Qendra e Shërbimit të Ndihmës Juridike Parësore Pogradec, 10.02.2021:** Më datë 10.02.2021, në ambientet e sallës së këshillit bashkiak Pogradec, në kuadër të "Javës kundër Diskriminimit" u zhvillua takimi i hapur me temë "Ne mundemi-Thuaji Jo Diskriminimit", në bashkëpunim me specialisten e zyrës rajonale të Avokatit të Popullit Pogradec dhe specialisten e zyrës rajonale të Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi Korçë. U informuan pjesëmarrësit lidhur me ekzistencën e Qendrës së Shërbimit të Ndihmës Juridike Parësore Pogradec, shërbimet që ofrohen, si dhe kategoritë e personave që përfitojnë në bazë të ligjit nr 111/2017 "Për ndihmën juridike të garantuar nga shteti", si dhe ndërgjegjësimi i tyre lidhur me zgjidhjen e problematikave duke iu drejtuar institucioneve përkatëse, në ndihmë të qytetarëve.
- 7. Vizita e Ministrit të Drejtësisë pranë ambienteve të Drejtorisë së Ndihmës Juridike Falas nga ana e Ministrit të Drejtësisë, 10.02.2021:** Më datë 10.02.2021, pranë ambienteve të Drejtorisë së Ndihmës Juridike Falas u realizuara një vizitë nga ana e Ministrit të Drejtësisë, vizitë e cila kishte për qëllim marrjen e një analize të veprimtarinë këtij institucioni që është krijuar si rrjedhim i drejtpërdrejtë i Reformës në Drejtësi. Qëllimi i takimit u konkretizua në disa objektiva kyçe që aktualisht janë duke u ndjekur nga Ministria e Drejtësisë dhe Drejtoria e Ndihmës Juridike Falas si: Shtrirja e ofruesve të shërbimit të ndihmës juridike parësore dhe detyësore në të gjithë

territorin e Republikës së Shqipërisë; Mbikëqyrja e cilësisë së shërbimit të ofruar dhe forcimi i kapaciteteve përmes zhvillimit të trajnimeve fillestare dhe të vazhdueshme për të gjithë ofruesit e shërbimit; Zhvillimi i aktiviteteve promovuese mbi sistemin e ndihmës juridike falas dhe edukimin ligjor të publikut; Forcimi i urave të bashkëpunimit me organizatat ndërkombëtare; aktorët e shoqërisë civile; institucionet e qeverisjes qendrore dhe vendore si dhe pushtetin gjyqësor në kuadër të zhvillimit të sistemit të ndihmës juridike të garantuar nga shteti; Konstatimi i arritjeve, problematikave dhe nevojave në këtë fushë me qëllim hartimin e politikave të mëtejshme në këtë kuadër.

8. Hedhja e shortit për avokatët ofrues të ndihmës juridike dytësore në bashkëpunim me Dhomën e Avokatisë së Shqipërisë, 02.2021: U zhvillua procedura e hedhjes së shortit për përgatitjen e listës dhe caktimin e avokatëve që do të ofrojnë ndihmë juridike dytësore në proceset civile dhe administrative për vitin 2021. Gjatë kësaj procedure është respektuar parimi i rotacionit si dhe të gjitha rregullat e parashikuara në Udhëzimin e Përbashkët të Ministrisë së Drejtësisë dhe Dhomës së Avokatisë së Shqipërisë, me nr.17, datë 05.08.2020, duke garantuar kështu një proces transparent dhe gjithëpërfshirës. Pas miratimit të listës së avokatëve që do të ofrojnë shërbimet e ndihmës juridike dytësore, do të vijohet me procedurën e nënshkrimit të kontratave të shërbimit ndërmjet Drejtorisë së Ndhmës Juridike Falas dhe avokatëve të listës së miratuar

9. Zhvillimi i një vizite pranë Qendrës së Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Gjirokastër, 11.02.2021: Më datë 11.02.2021, me pjesëmarrjen e zv. Ministrisë së Drejtësisë dhe Drejtorit të Përgjithshëm të Drejtorisë së Ndhmës Juridike Falas është zhvilluar një takim me punonjësit e qendrës së shërbimit të ndihmës juridike parësore pranë ambienteve të Adisa Gjirokastër. Qëllimi i kësaj vizite, përpos promovimit të qendrës ishte nxitja e stafit të kësaj

qendre në kuadër të rritjes së numrit të rasteve të trajtuara dhe ofrimit të një shërbimi profesional për të gjithë qytetarët.

10. Aktivitet, Qendra e Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Durrës, 17.02.2021: Në Durrës, më datë 17.02.2021, në bashkëpunim me Qendrën për Nisma Ligjore Qytetare (QNL), u zhvillua aktiviteti me temë “Së bashku në zbatim të ligjit nr.9669, datë 18.12.2006 “Për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare”, i ndryshuar”. Ky aktivitet u organizua me pjesëmarrjen e punonjësve të policisë, koordinatorëve vendore kundër dhunës në familje në Bashkinë Durrës, organizatave të shoqërisë civile dhe përfaqësuesve të Mekanizmit të Koordinuar të Referimit të rasteve të dhunës në familje, në kuadrin e projektit “Mbështetje për ofrimin e ndihmës juridike parësore, efektive dhe cilësore për individët dhe komunitetet e marginalizuara në rajonin e Durrësit”.

11. Webinar me punonjësit e rinj të Qendrave të Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore në Vlorë; Fier dhe Dibër, 17.02.2021: Më datë 17.02.2021, Drejtoria e Ndhmës Juridike Falas zhvilloi një Webinar prezantues me punonjësit e rinj me trajnim të posaçëm pranë Qendrave të Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore në qytetet e Fierit, Dibër, Lezhë dhe Vlorë. Qëllimi kryesor i këtij ëbinari ishte prezantimi i sistemit të ndihmës juridike të garantuar nga shteti në terma më konkretë dhe bashkëbisedimi aktiv i ofruesve të shërbimit, mbajtjes të të dhënave dhe administrimit të tyre sipas formateve të reja të përcaktuara nga aktet nënligjore.

12. Zhvillimi i një takimi në Klinikën e Ligjit pranë Universitetit “Aleksandër Mojsiu Durrës” me pjesëmarrjen e zv. Ministrit të Drejtësisë, datë 23.02.2021: Vizita e Zv. Ministrit të Drejtësisë, Z.Karameta konsistoi në një takim të përbashkët me përfaqësuesit e Klinikës së Ligjit; studentët e angazhuar si dhe me Dekanin e këtij Universiteti, Z. Kume, takim në të cilin u diskutua mbi bashkëpunimin e

deritanishëm me Ministrinë e Drejtësisë dhe Drejtorinë e Ndhmës Juridike Falas si dhe me arritjet e kësaj Klinike në kuadër të ofrimit të ndihmës juridike parësore.

13. Aktivitet, Qendra e Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Shkodër, datë 25.02.2021:

Më datë 25.02.2021, u zhvillua takimi me aktorët kyç që kontribuojnë për zbatimin e ligjit nr.9669, datë 18.12.2006 “Për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare”, i ndryshuar”. Diskutimi kishte në fokus forcimin e bashkëpunimit të policisë me Koordinatorin Vendore Kundër Dhunës në familje, institucionet e tjera përgjegjëse në Shkodër në zbatim të detyrimeve ligjore për parandalimin dhe mbrojtjen efektive nga dhuna në famlje dhe Qendrën e Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore pranë Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Shkodër.

14. Tryezë e përbashkët me përfaqësues të Bashkisë Kukës, 04.03.2021:

Në kuadër të projektit të UNDP “Zgjerimi i shërbimit të ndihmës juridike falas për gratë dhe burrat në Shqipëri”, përfaqësues të Drejtorisë së Ndhmës Juridike Falas më datë 04.03.2021, morën pjesë me takimin e zhvilluar pranë ambienteve të Bashkisë Kukës. Objekti i këtij takimi ishte vendosja e bashkëpunimit dhe marrëdhënieve midis Bashkisë Kukës; përcaktimi i drejtimeve kryesore të bashkëpunimit dhe modaliteteve për realizimin e tij, në funksion të përmirësimit të ndihmës juridike dhe të drejtës për akses në drejtësi, dhe sensibilizimit të punonjësve të autoriteteve publike për zbatimin e legjisllacionit për ndihmën juridike të garantuar nga shteti.

15. Takimi për rrjetëzimin e ofruesëve të shërbimeve Durrës, me temë "Së bashku për rritjen e aksesit në drejtësi të qytetarëve",

12.03.2021: Në kuadër të projektit të UNDP “Zgjerimi i shërbimit të ndihmës juridike falas për gratë dhe burrat në Shqipëri”, më datë 12.03.2021, në orën 10:00 në ambientet e Qendrës Tregtare "Blue Star" u zhvillua takimi për rrjetëzimin e ofruesëve të shërbimeve Durrës, me

temë "Së bashku për rritjen e aksesit në drejtësi të qytetarëve", në kuadër të projektit "Mbështetje për ofrimin e ndihmës juridike parësore efektive dhe cilësore për individët dhe komunitetet e marginalizuara në Rajonin e Durrësit". Pjesëmarrës në këtë takim ishin përfaqësues të Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi, specialistët e Qendrës së Ndihmës Juridike Parësore Durrës, avokatet e QNL-së, si edhe përfaqësues nga OJF-të të cilat ofrojnë ndihmë ligjore falas për grupet e marginalizuara.

16. Aktivitet ndërgjegjësues në qytetin e Fierit, 11.02.2021: Afishim i posterave; fletëpalosjeve dhe informimin e qytetarëve, më datë 11.02.2021, në bashkëpunim me punonjësit e Qendrës së Shërbimit të ndihmës juridike parësore Fier.

17. Aktivitet ndërgjegjësues në qytetin e Vlorës, 11.02.2021:Afishim i posterave; fletëpalosjeve dhe informimin e qytetarëve, më datë 11.02.2021, në bashkëpunim me punonjësit e Qendrës së Shërbimit të ndihmës juridike parësore Vlorë.

18. Pjesëmarrje e DNJF dhe ofruesve të shërbimit të ndihmës juridike në Trajnimin Online: "Prezantim i Risive të Ligjit për Ndihmën Juridike të Garantuar nga Shteti", date 18.03.2021 te zhvilluar nga Shkolla e Magjistratures se RSH ne bashkepunim me Euralius V.

19. Pjesëmarrja në Konferencën Kombëtare online të organizuar nga Shoqata "Refleksione" me temë: "Parandalim i Dhunës ndaj Grave para se ajo të ndodhë - Mbështetje për rastet e dhunës gjatë pandemisë Covid-19", financuar nga Ministria e Jashtme e Gjermanisë, zbatuar nga "Refleksione" në partneritet me CEMT, në 12 Bashki, 2020 – 2021";

20. Pjesëmarrja në tryezën online të organizuar nga organizata jofitimprurëse e autorizuar "Qendra për Nisma Ligjore Qytetare" me temë "Mbi gjetjet e draft raportit mbi monitorimin e politikave antitrafik në Shqipëri, rekomandimet kryesore"

21. Takim me zyren rajonale te Avokatit te

Popullit Vlore, 23.03.2021: Më datë 23.03.2021, Qendra e Sherbimit të Ndhimes Juridike Paresore Vlore, zhvilloi nje takim me zyren rajonale te Avokatit te Popullit Vlore, me qellim promovimin e zyres se Ndhimes Juridike, per te rritur frymen e bashkepunimit dhe per ti ardhur ne ndihme qytetareve.

22. Aktivitet ndërgjegjësues në qytetin e Dibrës, 23.03.2021: Afishim i posterave; fletëpalosjeve dhe informimin e qytetarëve), më datë 23.03.2021, nga punonjësit e Qendrës së Shërbimit të ndihmës juridike parësore Dibër;

23. Trajnimi datë 26.03.2021, nga Komisioneri per Mbrojtjen nga Diskriminimi nëbashkepunim me Avokatin e Popullit, dhe Qendrat e Sherbimit të Ndhimes Juridike Paresore ne Shkoder, Lezhe dhe Pogradec.

24. Aktivitet ndërgjegjësues në qytetin e Lezhës , 07.04.2021: Afishim i posterave; fletëpalosjeve dhe informimin e qytetarëve), më datë 7.04.2021, nga punonjësit e Qendrës së Shërbimit të ndihmës juridike parësore Lezhë.

25. Organizimi i një takimi online me punonjësit me trajnim të posaçëm pranë 10 Qendrave të Shërbimit të Ndhimes Juridike Parësore, 14.04.2021: Më datë 14.04.2021, u organizua një takim online me punonjësit me trajnim të posaçëm pranë Qendrave të Shërbimit të Ndhimes Juridike Parësore me qëllim diskutimin mbi ecurinë e veprimtarisë përgjatë tre mujorit të parë të vitit 2021, si dhe objektivat për të ardhmen.

26. Pjesëmarrja në takimin online:“Për më shumë vëmendje në përmbushjen e përgjegjësiwe institucionale për zbatimin e ligjit ‘Për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare’” : Qendra për Nisma Ligjore Qytetare (QNL), në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme të Policisë së Shtetit, Drejtorinë Vendore të Policisë Shkodër dhe Bashkinë Shkodër do të organizojë diskutimin me temë: “Për më shumë vëmendje në përmbushjen e përgjegjësiwe institucionale për zbatimin e ligjit ‘Për masa ndaj dhunës në

marrëdhëniet familjare”. Ky diskutim kishte në qendër përvojat e zbatimit të ligjit nga Mekanizmi i Koordinuar i Referimit të rasteve të dhunës në familje pranë Bashkisë Shkodër, në mënyrë të veçantë nga Strukturat e Policisë së Shtetit dhe Koordinatorja Vendore Kundër Dhunës në Familje pranë Bashkisë Shkodër

27. Pjesëmarrja e punonjësve të Qendrës së Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Fier në sencën trajuese dt. 16.04.2021, “Mbi ndihmën ligjore falas për personat me aftësi të kufizuar në qytetin e Fierit”, me përfqësues të Bashkisë Fier, UNDP, Institucionit të Avokatit të Popullit dhe FSHDPAK.

28. Nga ana e Qendres se sherbimit te Ndhimes Juridike Paresore Gjrokaster me date 19.04.2021 u zhvillua intervist me gazetarin e njohur Christian Eehrschutz nga Televizioni kombetar publik austriak (ORF). Intervista konstatoi ne ecurine e zhvillimit te punes, rastet e trajtuara, problematikat e qytetareve, personat te cilet kane perfituar me se shumti nga Ligji 111/2017 "Per ndihmen Juridike te Garantuar nga Shteti". Hierarkine dhe varesine e qendres.

29. Qendra e Shërbimit të Ndhimes Juridike Paresore Vlorë më datë 18.04.2021, vijoi me promovimin e shërbimit për qytetarët, si edhe me shpërndarjen e fletëpalosjeve në kuadër të fushatave të ndërgjegjësimit të shtetasve mbi shërbimin juridik falas, i cili ka për qëllim të sigurojë akses të barabartë të të gjithë individëve në sistemin e drejtësisë. Kjo Qendër gjendet në mjediset e Bashkisë Vlorë dhe është e aksesueshme nga të gjithë qytetarët

30. Në datën 20.04.2021 në kuadër të promovimit të Qendrës së Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Pogradec dhe informimit të qytetarve lidhur me shërbimet që ofrohen u zhvillua intervista pranë televizionit lokal SOT7 që operon në qytetin e Pogradecit. U informuan qytetarët përsa i përket subjekteve përfituese të parashikuar në ligjin 111/2017, rastet

e trajtuara deri me sot, kriteret e nevojshme, si dhe problematikat e hasura.

31. Punonjësit e Qendrës së Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Shkodër ditën e mërkurë datë 28 prill 2021, ora 10:00 zhvilluan një takim në ambientet e Organizatës Shqiptare të Urdhrit të Maltës e cila është një ndër organizatat që ka në fokus të miturit.

32. Në datën 29.04.2021 Drejtoria e Ndhmës Juridike Falas në bashkëpunim me Qendrën e Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Lushnje, në kuadër të promovimit të Qendrës dhe informimit të qytetarëve lidhur me shërbimet që ofrohen, vijuan me shpërndarjen e fletëpalosjeve, manualeve për ndërgjegjësimin e shtetasve mbi shërbimin juridik falas, i cili ka për qëllim të sigurojë akses të barabartë të të gjithë individëve në sistemin e drejtësisë. Kjo Qendër gjendet pranë Bashkisë Lushnje dhe është e aksesueshme nga të gjithë qytetarët.

33. Në datën 10.05.2021 Drejtoria e Ndhmës Juridike Falas zhvilloi një aktivitet ndërgjegjëses në qytetin e Elbasanit. Staf i Drejtorisë vijoi me shpërndarjen e fletëpalosjeve, manualeve për ndërgjegjësimin e shtetasve mbi shërbimin juridik falas, i cili ka për qëllim të sigurojë akses të barabartë të të gjithë individëve në sistemin e drejtësisë.

34. Më datë 11.05.2021, Drejtoria e Ndhmës Juridike Falas mori pjesë në takimin online të organizuar nga Agjencia Austriake për Zhvillim (ADA). ADA është agjencia financuese e projektit të UNDP dhe Ministrisë së Drejtësisë “Ofrimi i shërbimeve ligjore falas për Burrat dhe Gratë në Republikën e Shqipërisë” projekt mbi të cilin janë hapur 8 qendra të shërbimit të ndihmës juridike parësore. Qëllimi i këtij takimi të propozuar nga ADA ishte diskutimi mbi ecurinë e funksionimit të sistemit të ndihmës juridike të garantuar nga shteti dhe sfidat për të ardhmen.

35. Aktivitet në kuadër të Ditës Ndërkombëtare të Diversitetit Kulturor, 21 Maj 2021: Drejtoria e

Ndihmës Juridike Falas zhvilloi në Ditën Ndërkombëtare të Diversitetit Kulturor, aktivitetin në të cilin morën pjesë aktorë të sistemit të ndihmës juridike të garantuar nga shteti si dhe organizata të shoqërisë civile. Fokusi kryesor i kësaj aktiviteti ishte diskutimi mbi respektimin e të drejtave të njeriut, promovimi i dialogut ndërkulturor, lufta kundër racizmit dhe veprimtaria në mbrojtje të pakicave kombëtare. Drejtorja e Ndihmës Juridike Falas, në cilësinë e institucionit publik që bën të mundur ofrimin dhe garantimin e shërbimeve ligjore falas kundrejt të gjithë qytetarëve në nevojë dhe kategorive të veçanta, i ka kushtuar një vëmendje të shtuar ofrimit të shërbimit ligjor falas për kategoritë më vulnerabël të shoqërisë siç janë kategoritë Rome dhe Egjiptiane duke theksuar rëndësinë e krijimit të urave të bashkëpunimit të të gjithë aktorëve ofrues të ndihmës juridike.

36. Aktivitet me Drejtorinë Rajonale të Shërbimit Social Shtetëror Shkodër, datë 27.05.2021 Drejtorja e Ndihmës Juridike Falas, më datë 27.05.2021, në bashkëpunim me Drejtorinë Rajonale të Shërbimit Social Shtetëror Shkodër, dhe Qendrën e Shërbimit të Ndihmës Juridike Parësore Shkodër zhvilloi një takim të përbashkët me fokus mbrojtjen e të drejtave ligjore të personave me aftësi të kufizuar, takim i cili u pasua dhe me nëshkrimin e një Marrëveshje Bashkëpunimi “Për sigurimin e aksesit në drejtësi përmes ndihmës juridike të garantuar nga shteti”. Ngjatë këtij takimi, me pjesëmarrjen e një numri të konsiderueshëm organizatash jofitimprurëse që operojnë në qarkun e Shkodrës, u bë i mundur shkëmbimi i kontakteve me qëllim referimin e rasteve që kanë nevojë për ndihmë juridike pranë Qendrës së Shërbimit të Ndihmës Juridike Parësore Shkodër.

37. Aktivitet me Shoqatën Kombëtare të Invalidëve të Punës, Dega Rajonale Shkodër, në bashkëpunim me Qendrën e Shërbimit të Ndihmës Juridike Parësore Shkodër. Drejtorja e Ndihmës Juridike Falas, më datë 27.05.2021, në bashkëpunim me Shoqatën **Kombëtare të**

Invalidëve të Punës dhe Qendrën e Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Shkodër zhvilloi një takim të përbashkët me fokus mbrojtjen e të drejtave ligjore të invalidëve të punës, takim i cili u pasua dhe me nëshkrimin e një Marrëveshje Bashkëpunimi “Për sigurimin e aksesit në drejtësi përmes ndihmës juridike të garantuar nga shteti”.

38. Intervistë e Qendrës së Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Gjirokastrë në portalin “Zëri i Amerikës” 24.05.2021

39. Takim i hapur me qytetarë për promovimin e shërbimit ligjor në kuadër të fushatave të ndërgjegjësimit ,në fashtin Hamil, Fier më datë 28.05.2021, nga Qendra e Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Fier në bashkëpunim me Komisionerin për Mbrojtjen nga Diskriminimi.

40. Takim i Drejtorisë së Ndhmës Juridike Falas me Shoqatën “Unë Gruaja”, Pogradec 02.03.2021: Më datë 02.06.2021 Drejtorja e Ndhmës Juridike Falas zhvilloi një takim të përbashkët me Shoqatën “Unë Gruaja” me fokus kryesor vendosjen e urave të bashkëpunimit me këtë shoqatë e cila ka vite që operon në qytetin e Pogradecit dhe ka shërbyer si qendër këshillimi për gra dhe vajza të abuzuara. Ky takim u konkretizua dhe me nëshkrimin e një Marrëveshje Bashkëpunimi “Për sigurimin e aksesit në drejtësi përmes ndihmës juridike të garantuar nga shteti”.

41. Takim me shërbim ofrues të ndihmës juridike të Rrethit Gjyqësor Shkodër, 11 qershor 2021: Më datë 11.06.2021, u zhvillua vizita e Zj. Ministre të Drejtësisë dhe Drejtorit të Përgjithshëm të DNJF-së pranë ambienteve të Qendrës së Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Shkodër. Gjatë kësaj vizite u paraqitën arritjet e kësaj qendre, nr i rasteve të përfituesve të shërbimit të ndihmës juridike parësore dhe sfidat për të ardhmen. Kjo qendër ka kaluar nën administrimin e DNJF-së në dhjetor të vitit 2020 në bashkëpunim me Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Shkodër për vendosjen në dispozicion të

ambienteve.

- 42. Aktivitet i zvilluara nga organizata jofitimprurëse e autorizuar nga Ministri i Drejtësisë "Ne mbrojtje te drejtave te grave urbane dhe rurale Berat- MDG", 9 Qershor 2021:** Ne daten 09.06.2021, organizata jofitimprurëse e autorizuar nga Ministri i Drejtësisë " Ne mbrojtje te drejtave te grave urbane dhe rurale- MDG" në bashkëpunim me Drejtorinë e Ndhmës Juridike Falas ftoi organizatat e shoqerise civile ne kete qark per te diskutuar me gjeresisht per "Udherrefyesin per Hartimin e Politikës dhe Masave per nje Mjedis Mundesues per Zhvillimin e Shoqerise Civile 2019-2023". e te rinjve, shoqata egiptiane, shoqata e mesuesve dhe shoqata e logopedise. Organizata MDG risolli ne vemendjen e tyre mundesine e ofrimit te Ndhmes Ligjore Falas me mbeshtetjen e Ministrise se Drejtesise dhe Drejtorise se Ndhmes Juridike Falas per te gjitha shtresat e pafavorizuara ne qarkun e Beratit si dhe i ftoi keto organizata te kontribuonin ne menyre vullnetare per promovimin e kesaj iniciative.
- 43. Takim i hapur me qytetarë për promovimin e shërbimit ligjor ne kuadër të "Ditës Botërore kundër Punës së Fëmijëve , Qendra e Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Fier, 11 Qershor 2021:** Më datë 11.06.2021, Qendra e Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Fier, organizoi një takim të hapur me qytetarë për promovimin e shërbimit ligjor ne kuadër të datës 12.qershor "Ditës Botërore kundër Punës së Fëmijëve" , ne njësinë Administrative Drizë, Fier . Ky takim do jetë në bashkëpunim me Komisionerin për Mbrojtjen nga Diskriminimi dhe qendra sociale "Murialdo".
- 44. Takim me Zyren Rajonale te Avokatit te Popullit Vlore ne kuader te forcimit te bashkepunimit nderinstitucional me Qendren e Sherbimit te Ndhmes Juridike Paresore Vlore, 10 Qershor 2021:** Më datë 10.06.2021, specialistet e Qendrës së Shërbimit të Ndhmës

Juridike Parësore Vlorë zhvilluan nje takim me perfaqesues te zyrës rajonale të Avokatit të Popullit. Në fokus të këtij takimi ishte rritja e bashkëpunimit ndërinstitucional, ne kuadër të ndërgjegjësimit të qytetarëve mbi shërbimin juridik falas, i cili ka për qëllim të sigurojë akses të barabartë për të gjithë në sistemin e drejtësisë.

45. Ceremonia e hapjes zyrtare të Klinikës së Ligjit pranë Universitetit “Luigj Gurakuqi Shkodër” 14 Qershor 2021: Më datë 14.06.2021, u zhvillua Ceremonia e hapjes zyrtare të Klinikës së Ligjit pranë Universitetit “Luigj Gurakuqi Shkodër”. Klinika e Ligjit ka për objekt të veprimtarisë ofrimin e ndihmës ligjore falas dhe edukimin ligjor të qytetarëve dhe komuniteteve. Klinika e Ligjit ofron ndihmë ligjore falas parësore dhe dytësore në fushat e mbrojtjes së mjedisit, të drejtat në vendin e punës, konsumatorit, shëndetësisë, si dhe në kuadër të shërbimeve të ofruara nga organet e pushtetit vendor dhe qendror. Instalimi i zyrës së Klinikave të Ligjit në mjediset e Universitetit “Luigj Gurakuqi” në Shkodër, shënon një moment të rëndësishëm për krijimin e mundësive të mëdha për vijueshmërinë dhe qendrueshmërinë e misionit të Klinikave të Ligjit dhe impaktit të projektit të zbatuar nga Fondacioni Shoqëria e Hapur për Shqipërinë me mbështetjen e LevizAlbania, projektit të Agjencisë Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim SDC.

46. Aktivitet i përbashkët i Qendrës së Shërbimit të Ndihmës Juridike Parësore Shkodër me organizatën "Qendra Keshillimore per Njerzit me Aftesi te kufizuar", 16 Qershor 2021.: Qëllimi i këtij takimi ishte krijimi i urave të bashkëpunimit në kuadër të referimit të rasteve që kanë nevojë për ndihmë juridike parësore ndërgjegjësimit dhe informimin e personave me aftësi të kufizuar (kategori e veçantë drejtëpërdrejtë përfituese nga ligji nr. 111/2017).

47. Aktivitet i përbashkët me përfaqësues të degëve rajonale të Shoqatës së Invalideve të Punes në Shqipëri në qytetin e Fierit dhe

Vlorës, 16 Qershor 2021: Në vijim të konkretizimit të bashkëpunimit me Shoqatën Invalidët e Punës Shqipëri, u zhvillua takimi midis përfaqësuesve të Drejtorisë së Ndhmës Juridike Falas dhe Kryetarit të Degës së kësaj shoqate në qytetin e Fierit dhe Kryetarit të Degës në qytetin e Vlorës. Nga ky takim pas shkëmbimit të kontakteve u vendos që kjo shoqatë do të referojë rastet pranë Qendrës së Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Fier dhe Qendrës së Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Vlorë. Kryetarët e kësaj Shoqate do të zhvillojnë takime të përbashkëta me antarët dhe punonjëset e Qendrave për të diskutuar nga afër mbi problematikat e kategorisë së invalidëve, kategori kjo e cila ka një vëmendje të shtuar nga ligji për ndihmën juridike të garantuar nga shteti.

48. Aktivitet i përbashkët i Qendrës së Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Vlorë me organizatën "Qendra Aulona", 16 Qershor 2021: Në përmbushje të misionit të Ministrisë së Drejtësisë, garantimit të aksesit në drejtësi për të gjithë qytetarët, Qendra e Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Vlorë, në bashkëpunim me Qendrën "Aulona", zhvilluan një takim sensibilizues me një grup qytetarësh në Njësinë Administrative Novoselë. Ky takim do të shërbejë për promovimin dhe rritjen e ndërgjegjësimit për qytetarët në lidhje me sistemin e ndihmës juridike të garantuar nga shteti. Gjithashtu në fuqizimin e kapaciteteve të organizatave të shoqërisë civile për të qenë aktorë më efektivë, të pavarur, transparentë e të përgjegjshëm, si dhe në krijimin e një mjedisi mundësues për shoqërinë civile, në demokracinë pjesëmarrëse.

49. Takim me studentët e Klinikave të Ligjit të cilët kanë zhvilluar praktikat pranë DNJF-së, qendrave dhe përfaqësues të Klinikave të Ligjit me pjesëmarrjen e Ministrisë së Drejtësisë, 17 Qershor 2021: Qëllimi i këtij takimi ishte organizimi i një tryeze të përbashkët mes studentëve që kanë kontribuar në dhënien e shërbimit të ndihmës ligjore falas pranë Klinikave

Ligjore në fakultetet e drejtësisë publike dhe private. Një bashkëpunim shumë i frytshëm jo vetëm në ofrimin e shërbimit të ndihmës ligjore falas, por edhe të ndërgjegjësimit dhe edukimit ligjor të qytetarëve, duke qenë si një ndër objektivat kryesorë të Minsitrisë së Drejtësisë në kuadër të Strategjisë së Edukimit Ligjor të u Publikut..Në fund të takimit u shpërndanë disa certifikata mirënjohje studentëve për kontributin e tyre në ofrimin e ndihmës ligjore falas për qytetarët. Nëpërmjet 10 marrëveshjeve të bashkëpunimit, është arritur të bëhet realitet ofrimi i ndihmës juridike parësore nga klinikat ligjore dhe studentët e angazhuar pranë tyre.

50. Bashkëpunimi me njësitë administrative të Republikës së Shqipërisë, për vendosjen e posterit “Ke nevojë për ndihmë juridike”, 15 Qershor 2021: Në përmbushje të misionit madhor të Ministrisë së Drejtësisë, garantimit të aksesit në drejtësi për të gjithë qytetarët, Drejtoria e Ndihmës Juridike Falas është duke bashkëpunuar ngushtësisht me organet e qeverisjes së nivelit qendror dhe lokal në Republikën e Shqipërisë.Në këtë kuadër, Drejtoria e Ndihmës Juridike Falas ka vijuar me komunikimet me qëllim promovimin dhe rritjen e ndërgjegjësimit tek qytetarët në lidhje me sistemin e ndihmës juridike të garantuar nga shteti duke kërkuar nga njësitë administrative afishimin e posterave “Ke nevojë për ndihmë juridike”. Këto postera janë konceptuar nga Ministria e Drejtësisë/Drejtoria e Ndihmës Juridike Falas në bashkëpunim me Euralius V, ku platforma jurstionline.al dhe numri i gjelbër 0801010 janë financuar nga “Fondacioni Shoqëria e Hapur për Shqipërinë” dhe kanë për qëllim kryesor ndërgjegjësimin e qytetarëve dhe orientimin e tyre drejt sistemit të ndihmës juridike të garantuar nga shteti, si element thelbësor i aksesit në drejtësi

51. Takim me përfaqësues të komunitetit Egjiptian, Qendra e Shërbimit të Ndihmës Juridike Parësore Lezhë në bashkëpunim me Bashkinë Lezhë dhe shoqatën “Shpresë për të varfërit”, 24.06.2021: Qendra e Shërbimit të

Ndihmës Juridike Parësore Lezhë në bashkëpunim me Bashkinë Lezhë dhe shoqatën "Shpresë për të varfërit" organizoi, në kuadër të ditës ndërkombëtare të Egjiptianëve, një takim me përfaqësues të komunitetit Egjiptian si dhe përfaqësues të disa institucioneve kryesore në nivel lokal. Qëllimi i këtij takimi ishte informimi i komunitetit mbi shërbimet të cilat ju vijnë në ndihmë, përfshirë këtu edhe shërbimet e ndihmës juridike të garantuar nga shteti, të cilat u prezantuan në mënyrë të thjeshtëzuar nga punonjësit e Qendrës.

52. Takim me përfaqësues të komunitetit Egjiptian, Qendra e Shërbimit të Ndihmës Juridike Parësore Dibër në bashkëpunim me organizatën jofitimprurëse të autorizuar nga Ministri i Drejtësisë "Shërbimi Ligjor Falas Tiranë", 21.06.2021: Qendra e Shërbimit të Ndihmës Juridike Parësore Dibër në bashkëpunim me organizatën jofitimprurëse të autorizuar nga Ministri i Drejtësisë "Shërbimi Ligjor Falas Tiranë", organizoi, në kuadër të ditës ndërkombëtare të Egjiptianëve, një takim me përfaqësues të komunitetit Egjiptian në qytetin e Dibrës. Qëllimi i këtij takimi ishte informimi i komunitetit mbi shërbimet e ndihmës juridike të garantuar nga shteti, dhe mënyrën se si mund të përfitojmë ato.

53. Takimi i rrjetëzimit të ofruesve të Shërbimeve në Shkodër, me temë "Roli i Gjyqtarit në procesin civil për parandalimin e dhunës në familje", 22.06.2021: Qendra e Shërbimit të Ndihmës Juridike Parësore Shkodër, në bashkëpunim me Qendrën për Nisma Ligjore (QNL) zhvilloi takimin e rrjetëzimit të ofruesve të shërbimeve në Shkodër, me temë "Roli i Gjyqtarit në procesin civil për parandalimin e dhunës në familje". Pjesëmarrës në këtë takim ishin përfaqësues të OJF-ve që kanë në fokus viktimat e dhunës në familje (Gruaja te Gruaja, Hapa te Lehtë, Dimension Human), përfaqësuesi i Institucionit të Avokatit të Popullit, Përfaqësuesja e Zyrës Rajonale të Komisionerit Kundër Diskriminimit etj.

- 54. Takim i Qendrës së Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Shkodër në bashkëpunim me Shoqatën “Gruaja te Gruaja” dhe Zyrën për “Këshillimin për Djem e Burra qe kryejnë veprime të dhunshme”, 21.06.2021:** Pjesëmarrës në takim ishin përfaqesues të OJF-së që kanë në fokus Dhunën në Familje. Në takim u diskutuan rreth ndryshimeve të ligjit nr. 9669. Nga ana e përfaqësuesve të OJF-ve u vlerësua bashkëpunimi me QSHPNJ Shkodër.
- 55. Takim i Qendrës së Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Shkodër në bashkëpunim me Shoqatën “Papa Xhovani”, 23.06.2021:** Qendra e Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Shkodër në bashkëpunim me organizatën “Papa Xhovani”, organizoi një takim me përfaqësues të komunitetit Egjiptian në qytetin e Shkodrës. Qëllimi i këtij takimi ishte informimi i komunitetit mbi shërbimet e ndihmës juridike të garantuar nga shteti, dhe mënyrën se si mund ti përfitojmë ato.
- 56. Takim i Qendrës së Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Shkodër me Shoqatën për Personat Tetran dhe Paraplegjik, dega Shkodër, 30.06.2021** Qendra e Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Shkodër, më datë 30.06.2021, zhvilloi një takim me Shoqatën për Personat Tetran dhe Paraplegjik gjatë të cilit u prezantua ligji nr. 111/2017, dhe mënyrat e përfitimit nga shërbimi i ndihmës juridike.
- 57. Takim sensibilizues i Qendrës së Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Vlorë me një grup qytetarësh në Njësinë Administrative Llakatund, 30.06.2021** Në datën 30.06.2021 në përmbushje të misionit të Ministrisë së Drejtësisë, garantimit të aksesit në drejtësi për të gjithë qytetarët, Qendra e Shërbimit të Ndhmës Juridike Parësore Vlorë, zhvilluan një takim sensibilizues me një grup qytetarësh në Njësinë Administrative Llakatund. Ky takim do të shërbejë për promovimin dhe rritjen e ndërgjegjësimit për qytetarët në lidhje me sistemin e ndihmës juridike

të garantuar nga shteti. Gjithashtu në fuqizimin e kapaciteteve të organizatave të shoqërisë civile për të qenë aktorë më efektivë, të pavarur, transparentë e të përgjegjshëm, si dhe në krijimin e një mjedisi mundësues për shoqërinë civile, në demokracinë pjesëmarrëse.

58. Organizimi i një turi vizitash pranë QSHNJPF në Durrës, Fier dhe Vlorë të një trupe gazetarësh nga televizione më zë në Shqipëri, publik dhe private me qëllim promovimin e qendrave, 30.06.2021-01.07.2021 Në datat 30 qershor dhe 1 korrik, në kuadër të projektit për “Zgjerimin e shërbimit të ndihmës juridike falas për gratë dhe burrat në Shqipëri”, i cili zbatohet nga UNDP në partneritet me Ministrinë e Drejtësisë, Drejtorinë e Ndihmës Juridike Falas me financim të Bashkepunimit Austriak për Zhvillim, përmes së cilit është mundësuar hapja, mbështetja dhe promovimi në vijimesi i qendrave të ndihmës juridike parësore, UNDP ka planifikuar të zhvillojë një tur vizitash pranë QSHNJPF në Durrës, Fier dhe Vlore të një trupe gazetaresh nga televizione me zë në Shqipëri, publik dhe private, për t’i njohur me nga afer me qendrat dhe punen që ata bëjnë në shërbim të qytetareve që kanë nevojë për ndihmë juridike falas.

59. Takim me Dhomën Kombëtare të Avokatisë dhe kryetarët e dhomave vendore për rolin e avokatëve në zbatim të reformës në drejtësi dhe në skemën e ndihmës juridike falas, 30.06.2021 Më datë 30.06.2021 u zhvillua takimi me Dhomën Kombëtare të Avokatisë dhe kryetarët e dhomave vendore për rolin e avokatëve në zbatim të reformës në drejtësi dhe në skemën e ndihmës juridike falas.

Takim në Institutin e veçantë të të Miturve Kavajë, organizuar nga Ministria e Drejtësisë së bashku me partnerët, aktorët e sistemit të drejtësisë dhe institucioneve ligjzbatuese, kushtuar Drejtësisë Penale për të Miturit. Një drejtësi miqësore dhe rehabilituese për të miturit, është një ndër objektivat tona të përbashkëta, jo vetëm për të miturit si autorë të veprave penale por edhe për të miturit si dëshmitarë

dhe viktima.

Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale

1. Po hartohet aktualisht Draft Agjenda Kombëtare për të Drejtat e Fëmijëve 2021-2026, në të cilën do të përcaktohen masa, të cilat kanë si synim edhe shërbimet miqësore të drejtësisë për të mitur. Nisur nga situata e shkaktuar nga Covid -19 Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, ka patur një vëmendje të shtuar ndaj grupeve në nevojë dhe në rrisht të përfshirë, fëmijët, personat me aftësi të kufizuara, minoritetet, apo gratë që përjetojnë diskriminim të shumëfishtë.

2. Një arritje shumë e rëndësishme është edhe Miratimi i Udhëzimit Nr 262, datë 26.05.2021 “Për miratimin e metodologjisë së punës për menaxhimin e rastit të fëmijës në konflikt me ligjin, nga punonjësi i mbrojtjes së fëmijës”. Ky protokoll pune ka si qëllim standardizimin dhe unifikimin e procedurave në menaxhimin e rasteve të fëmijëve në konflikt me ligjin. Ai ofron një grumbull udhëzimesh praktike, që përbëjnë kornizën e strukturuar të rolit e punonjësit të mbrojtjes së fëmijëve në menaxhimin e rastit të fëmijës në konflikt me ligjin.

3. Zbatimi në vitin e parë të Planit Kombëtar të Deinstitutionalizimit 2020-2022, ka dhënë rezultatet e para dhe deri në maj 2021 raportohet :

3.1 - Janë hartuar 3 Modelet e reja të që do të mundësojnë deinstitutionalizimin dhe realizimin e të drejtës së fëmijës për të jetuar në mjedis familjar.
a) Shërbime Mbështetëse për Fëmijën dhe Familjen
b) Kujdestari alternative Profesionale
c) Procedurat e Ribashkimit të Fëmijës me Familjen biologjike.

3.2 - 50 fëmijë janë deinstitutionalizuar dhe/apo vendosur në kujdes alternativ me bazë familjen:
- Të birësuar: 13 fëmijë
- Kthim në familje biologjike: 13 fëmijë
- Jetesë e pavarur : 2 fëmijë
- Familje kujdestare nga IPSH: 9 fëmijë
- Familje kujdestare me lidhje gjaku: 13 fëmijë

3.3 - 234 Familjet e fëmijëve të vendosur në Institucionet e Përkujdesit Shoqëror janë mbështetur përmes programeve të fuqizimit psikosocial administrativ ekonomik.

3.4-53 Familje janë mbështetur për parandalimin e

ndarjes së fëmijës nga familja, përmes programeve të fuqizimit psikosocial administrativ ekonomik dhe mbështetjes materiale

3.5 -Dy Shërbimet e reja që po pilotohen me financimin e Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, nëpërmjet mekanizmit të Fondit Social , në bashkitë Korçë dhe Vlorë.

Financimi 11. 8 milionë lekë (të reja) vetëm për vitin 2021 në Korçë

Financimi 11. 6 milionë lekë (të reja) vetëm për vitin 2021 në Vlorë

Do të pilotohen këto shërbime të reja:

Fuqizimi i familjes (Psiko-social; ekonomik-administrativ; rrjeti mbështetës)

Kujdesi në shtëpi për mbështetjen e prindërve me probleme të shëndetit mendor

Kujdestaria Alternative Profesionale

Aftësimi Prindëror i akredituar

Numri i Familjeve që do të mbështeten deri në dhjetor të vitit 2021 me plane individuale zhvillimi është: 285 familje që kanë fëmijë në Institucionet e Përkujdesit Shoqëror dhe/ose janë në rrezik të ndarjes së fëmijës nga prindërit biologjik.

4.1.Në Ditën Ndërkombëtare të Fëmijëve, 1 Qershor 2021, u zhvillua një aktivitet shumë i rëndësishëm, ku mori pjesë edhe Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale. Ky aktivitet kishte të bënte me një iniciativë shumë të veçantë, sigurimin e bursave speciale 1-vjeçare nga qendra TUMO, për fëmijët e shtëpisë së fëmijës "Zyber Hallulli". Ky është një program i ri, i cili do të rritet dhe do të mbështesë së bashku me partnerët tanë të UNICEF, të gjithë fëmijët në qendrat e kujdesit dhe fëmijët në nevojë, për të zbuluar talentet e tyre në programet e kodimit.

4.2 Në datat 19-21 Prill 2021, u zhvilluan në këto ditë, trajnime online për menaxhimin e rasteve të fëmijëve në konflikt me ligjin- në bashkëpunim me organizatën Terre des Hommes

Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë

Institucionet arsimore parauniversitare kanë hartuar plane dhe politika në mbrojtje të fëmijëve me synim përbushjen e objektivave 3 dhe 4, ku MASR-ja është institucion mbështetës. Planet strategjike përbajnë një qasje ndërdisiplinore, në të cilën integrohen

aktivitete të ndryshme, me qëllimin kryesor informimin dhe ndërgjegjësimin e adoleshentëve mbi të drejtat në proceset gjyqësore për të miturit në konflikt me ligjin, viktima ose dëshmitarë të veprave penale.

Për realizimin e këtyre planeve janë përfshirë aktorë të ndryshëm brenda dhe jashtë shkollës, si dhe janë ngritur grupe pune përgjegjëse për hartimin dhe realizimin e veprimtarive. Në shkollat 9-vjeçare janë përfshirë drejtoritë, mësuesit, psikologët dhe punonjësit socialë dhe bordi i shkollës, kurse në shkollat e mesme grupit të punës i janë bashkëngjitur edhe oficerët e sigurisë, që prej vitit 2019, si dhe prindërit pjesë e pandarë e bashkëpunimit. Në grupin bashkëpunues janë edhe drejtoritë e policisë, prefekturat dhe bashkitë.

Përgjatë periudhës janar - qershor 2021 janë realizuar disa aktivitete:

1. Takime me qeveritë e nxënësve për vendosjen e urave të bashkëpunimit dhe bashkërendimit të veprimeve në kuadër të parandalimit të rasteve të dhunës në shkollë dhe edukimit ligjor.
2. Takime me përfaqësues të bordeve të shkollave me temë “Ngritja e strategjive efikase për parandalimin e dhunës për të mitur”.
3. Pyetësorë për të matur nivelin e dhunës së nxënësve me njëri-tjetrin, nivelin e sigurisë në shkollë si dhe shfaqjen e formave të ndryshme të dhunës në raportin mësues-nxënës.

Roli i oficerit të sigurisë (OS) në shkollat e mesme ka sjellë një mirëmenaxhim në evidentimin dhe parandalimin e sjelljeve të dëmshme në shkollë dhe jashtë saj. Gjatë raportimeve periodike që dorëzohen në zyrat vendore të arsimit parauniversitar (ZVAP) nga koordinatori i OS-ve, rezultoi se pjesa më e madhe e rasteve të dhunshme dhe problematikave që lidhen me të miturit, parandalohet nga oficerët e sigurisë.

Janë realizuar treyeza të rumbullakëta me senatorët e shkollës, si mbështetësit kryesorë të realizimit të këtij plani strategjik. Në shkollat e arsimit të mesëm të lartë, këto treyeza janë realizuar edhe me mbështetjen e oficerit të sigurisë. Temat kryesore që janë zhvilluar gjatë takimeve, janë:

1. Diskriminimi racor.
2. Të drejtat e njeriut.
3. Identifikimi e raportimi i problematikave që lidhen me mbarëvajtjen e nxënësve romë dhe egjiptianë.

4. Dhuna vret, mos hesht reago, në kuadër të Ditëve Ndërkombëtare të Parandalimit të Abuzimit të Fëmijëve dhe Eliminimit të Dhunës me Bazë Gjinore.
5. Shfrytëzimi ekonomik i fëmijëve, pasojat emocionale dhe psikologjike.
6. Konventat dhe të drejtat e njeriut.

Avokati i Popullit

Avokati i Popullit dhe KMPDF ka luajtur rol proaktiv në drejtim të promovimit të të drejtave të fëmijëve, me qëllim informimin dhe ndërgjegjësimin e institucioneve të administratës shtetërore, në ushtrimin e detyrave të tyre funksionale, pjesë e qenësishme e zinxhirit të sistemit të integruar të mbrojtjes së fëmijës, në përputhje me legjislacionin në fuqi, duke marrë pjesë në tryeza, webinarë dhe takime, të organizuara nga partnerët e shoqërisë civile, mediat dhe institucionet e pavarura, si më poshtë vijon:

-Tryezë e organizuar nga CRCA/EPCAT Albania, me pjesëmarrjen e Komisionerit për të Drejtat dhe Mbrojtjen e Fëmijës, në institucionin e Avokatit të Popullit, në datë 29.1.2021, për prezantimin e gjetjeve të raportit “Analiza e trajtimit të rasteve të dhunës seksuale ndaj fëmijëve në Shqipëri nga sistemi i mbrojtjes së fëmijëve”.

-Takim *online*, në 9.2.2021, në forumin e 6-të kombëtar me temë “Të përdhunuar në internet: Industria e internetit përballë mbrojtjes së fëmijëve dhe adoleshentëve në Shqipëri”, organizuar nga CRCA/EPCAT Shqipëri.

-Pjesëmarrja në emisionin “Për të fol”, Scan TV, datë 10.2.2021, e Komisionerit për Mbrojtjen dhe Promovimin e të Drejtave të Fëmijëve, së bashku me nënkryetaren e Kuvendit të Shqipërisë, me temë kriminalitetin tek të miturit, një dukuri shqetësuese vitet e fundit në vendin tonë dhe rolin e institucionit të Avokatit të Popullit në monitorimin e zbatimit në praktikë të Kodit të Drejtësisë Penale për të Mitur.

Seksioni i Mbrojtjes dhe Promovimit të të Drejtave të Fëmijëve në kuadër të marrëveshjes së bashkëpunimit ndërmjet institucionit të Avokatit të Popullit me zyrën e UNICEF Shqipëri, ka kryer gjashtë inspektime/monitorime në komisaritet/stacionet e policisë të Elbasanit, Sarandës, Përmetit, dhe në Komisariatin nr. 5 të Policisë së Shtetit në Kamëz, si dhe në IEVP (Institutin e të Miturve) në Kavajë, për monitorimin e mjedisit dhe kushteve të trajtimit të të

miturve të privuar nga liria. Në frymën e legjislacionit të ri të mbrojtjes së fëmijës dhe administrimit të drejtësisë penale për të mitur, drejt një qasjeje të bashkëpunimit, bashkërendimit dhe koordinimit ndërsektorial, në nivel qendror dhe vendor, për zbatimin korrekt të këtij legjislacioni, insitucioni i Avokatit të Popullit, ka rekomanduar:

Drejtorive Vendore të Policisë zbatimin korrekt të standardeve të parashikuara në Kodin e Drejtësisë Penale për të Mitur, për respektimin e detyrimit ligjor për njoftimin e familjarëve apo kujdestarin ligjor, respektimin e kohës së marrjes në pyetje për dokumentimin e veprimeve të shoqërimit, arrestimit/ndalimit, duke i evidentuar korrekt, në procesverbalet, formularët e raportit të shoqërimit dhe të Regjistrat të të Dhënave për Personat e Shoqëruar, si dhe plotësimin korrekt të fashikullit/dosjes së të arrestuarit/ndaluarit. Gjithashtu, marrjen e masave për realizimin e investimeve për rikonstruksionin dhe ndërtimin e mjediseve të shoqërimit dhe të sigurisë, të përshtatshme për të arrestuarit/ndaluarit dhe shoqëruarit e mitur në komisariatet e Policisë, për rishikimin e organikës së komisariateve, për shtimin e pozicionit të psikologut dhe mjekut, me qëllim garantimin e së drejtës për ndihmë psikologjike dhe mjekësore.

Njësi për Mbrojtjen e Fëmijës në Bashki për dërgimin e listës së përfaqësuesve proceduralë për të miturit në konflikt me ligjin, viktimat dhe/apo dëshmitarë në procesin penal, në përputhje me parashikimet e ligjit nr.37/2017 “Kodi i Drejtësisë Penale për të Mitur” dhe udhëzimit nr.650, datë 13.9.2019, të ministrit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe ministrit të Drejtësisë “Për përcaktimin e kriterëve dhe procedurave për përzgjedhjen e përfaqësuesve proceduralë për fëmijët në konflikt me ligjin, fëmijët viktimat dhe dëshmitarë në procesin penal”.

Dhomës Kombëtare të Avokatëve për sigurimin e listës së avokatëve të specializuar në drejtësinë penale për të mitur, në përputhje me ligjin nr.37/2017 “Kodi i Drejtësisë Penale për të Mitur” në drejtoritë vendore të Policisë.

Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë për marrjen e masave për organizimin e trajnimeve dhe kualifikimeve të vazhdueshme për punonjësit dhe profesionistët tjerë të Drejtorive Vendore të Policisë së Shtetit, që punojnë në fushat e rendit dhe sigurisë publike, për edukimin mbi/rreth të drejtave të fëmijës. Trajnimet duhet të përfshijnë shqyrtimin e qartë të

nevojave dhe të drejtave të fëmijëve në kontekstin e ushtrimit të lirisë së tyre, veçanërisht e drejta për protesta paqësore.

Ministrisë së Drejtësisë dhe Ministrisë së Brendshme për marrjen e masave të menjëhershme që të gjithë komisaritet e policisë të pajisen me një regjistër të posaçëm vetëm për të miturit në konflikt me ligjin, viktimat dhe/apo dëshmitarë, në zbatim të Kodit të Drejtësisë Penale për të Mitur.

Mekanizmi Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtëruar, në vijim Mekanizmi Kombëtar⁴¹, seksion pranë Avokatit të Popullit, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, “Për Avokatin e Popullit” dhe neni 81 i ligjit nr. 81/2020 “Për trajtimin e të drejtave të dënuarve me burg dhe të paraburgosurve”, kreu një inspektim periodik online në Institutin e të Miturve, Kavajë, sipas një plani inspektimi të miratuar nga Avokati i Popullit. Inspektimet luajnë një rol jetik në sigurimin e një vëzhgimi të vlefshëm të sistemit të burgjeve, një rol i mbështetur edhe në kuadër të praktikave më të mira në monitorimin e mbrojtjes së të drejtave të njeriut. Në kushtet e situatës së rënduar që po kalon Shqipëria për shkak të sëmundjes infektive Covid-19, si dhe në kuadër të respektimit të “Akteve ligjore për COVID-19”⁴², duke mbajtur në konsideratë situatën emergjente të krijuar e cila solli pamundësinë e një inspektimi sipas metodologjisë të ndjekur ndër vite, Mekanizmi Kombëtar si një mënyrë alternative, ka zgjedhur kryerjen e inspektimeve online si një praktikë të re dhe të domosdoshme për të shmangur rrezikun e infektimit dhe parandalimin e përhapjes së mëtejshme të virusit, duke pasur në fokusin primar zbatimin e legjislationit në fuqi dhe respektimin e akteve ndërkombëtare për parandalimin e torturës, trajtimit të egër, çnjerëzor e poshtëruar. Inspektimet online do të vijojnë si dhe do të alernohen sipas mundësisë për sa kohë do të jenë në fuqi masat kufizuese për parandalimin e pandemisë.

Në vijim të inspektimit Avokati i Popullit rekomandoi:

1. Marrjen e masave për punësimin e mjekut me kohë të plotë në Institucionin e të Miturve Kavajë.

2. Marrjen e masave të menjëhershme nga autoritetet përgjegjëse të sistemit penitenciar, për garantimin e të drejtave të të miturve në konflikt me ligjin dhe të dënuar, për realizimin e takimeve “vis a vis” - ballë për ballë të të miturve në konflikt me ligjin me familjarët e tyre, duke respektuar masat anticovid ^[3].

3. Marrjen e masave të nevojshme për rritjen e sasisë së ushqimit për të burgosurit, që trajtohen në këtë institucion.

4. Marrjen e masave të nevojshme për shtimin e numrit të aktiviteteve me të miturit, e cila ndikon drejtpërdrejt në riedukimin dhe riintegrimin e tyre në shoqëri.

UNICEF

1. Plani i komunikimit lidhur me te drejtat e femijeve ne proceset ligjore ku ata perfshihen, pergatitur nga Ministria e Drejtesise, ne bashkepunim me Zyren e UNICEF-it ne Shqiperi si dhe Qendren ALTRI. Aktualisht ne fazen e zbatimit te tij. Dy komunitete praktikantesh ne Berat dhe Gjirokaster u trajnuan per perdorimin e tij ne nivelin lokal.
2. 2 aktivitete ndergjegjesuese e sensibilizuese, lidhur me drejtesine penale per te mitur dhe qasjen e femijeve ne drejtesi, zhvilluar nga Ministria e Drejtesise, UNICEF dhe Qendra ALTRI me gjimnaziste dhe mesues te shkollave ne Berat dhe Gjirokaster.

Nje poster, dy fletepalosje (per te miturit ne konflikt dhe ata ne kontakt me ligjin penal) dhe dy video pergatitur nga Ministria e Drejtesise, Qendra per Parandalimin e Kriminalitetit te te Miturve dhe te Rinjve (QPKMR), UNICEF dhe Qendra ALTRI, botuar dhe shperndare ne Drejtorite e Policise si dhe ne Prokurorite e Rretheve Gjyqesore. Materialet informative jane postuar ne faqen zyrtare te QPKMR (<https://qpkmr.gov.al/te-drejtat-e-te-miturve/>)

Objektivi 2: Garantimi i procesit të rregullt ligjor për të miturit

Nr.	Aktivitetet	Afati i realizimit	Institucioni përgjegjës	Indikatorët e zbatimit	Buxheti i parashikuar për vitin 2021	Buxheti i shpenzuar për realizimin e aktivitetit Janar-Qershor 2021		Statusi i aktivitetit për periudhën Janar-Qershor 2021 (E realizuar/në proces/ porealizuar)	Përshkrimi i arritjeve për periudhën Janar-Qershor 2021
						Buxheti Shtetit	Donatorë		
<p>Indikatorët - numri i seksioneve në gjykata dhe prokurori për të miturit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - numri i gjyqtarëve/prokurorëve/oficerëve të policisë/avokatëve/psikologëve/ndërmjetësve/punonjësve të sistemit peniteciar të trajnuar për çështjet e të miturve; - numri i punonjësve të mbrojtjes së fëmijëve dhe përfaqësuesve procedurale; - numri i institucioneve që hedhin të dhëna në Sistemin e Integruar të të Dhënave të Drejtësisë Penale për të Mitur; - numri i akteve ligjore/nënligjore të miratuara me qëllim bashkërendimin e punës në një mjedis të përshtatur për fëmijët; 									
<p>Objektivi Specifik 1: Seksione të specializuara për gjykimin e çështjeve të drejtësisë për të miturit</p>									
1.1	Hartimi dhe miratimi i kuadrit rregullator për ngritjen e seksioneve për të miturit në gjykata dhe prokurori	2019-2020	MD, KM, KLGJ, KLP	Miratimi i 1 (një) vendimi të KM për përcaktimin e hartës së re gjyqësore	0			Realizuar	<p>Këshilli i Lartë Gjyqësor KLGJ, me Udhëzimin nr. 79, datë 30.05.2019, përcakton rregulla mbi caktimin e gjyqtarëve për gjykimin e çështjeve të drejtësisë për të mitur.</p> <p>Këshilli I Lartë I Prokurorisë Prokuroria organizohet dhe funksionon pranë sistemit gjyqësor (neni 12 i Ligjit nr.97/2016). Seksioni i posaçëm për të miturit ngrihet, në çdo rast, në prokuroritë pranë gjykatave në të cilat janë krijuar seksionet përkatëse për gjykimin e të miturve. (neni 21 i Ligjit 97/2016). Me Udhëzimin nr.79, datë 30.05.2019 Këshilli i Lartë Gjyqësor “Mbi caktimin e gjyqtarëve për gjykimin e çështjeve të drejtësisë për të mitur”, ka rregulluar gjykimin e çështjeve penale me të mitur. Seksionet pranë prokurorisë funksionojnë sipas organizimit të seksioneve në sistemin gjyqësor. Në prokuroritë pranë gjykatës së shkallës së parë me juridiksion të përgjithshëm janë krijuar gjithsej 11 seksione. Në prokuroritë e tjera, për shkak të numrit të ulët të prokurorëve nuk është e mundur të ngrihen seksione. Bazuar në nenin 29 të Kodit të Drejtësisë Penale për të Mitur, ndjekja penale në çështjet e drejtësisë penale për të mitur në këto prokurori bëhet nga prokurorë të trajnuar dhe/ose specializuar në këtë fushë.</p>

1.2	Fuqizimi i seksioneve për të miturit në gjykata dhe prokurori	2019 - 2021	KLGJ, KLP	Numri i seksioneve në gjykata dhe prokurori për të miturit dhe specializimi 100 -150 magistratë dhe oficerë të policisë gjyqësore për çështjet e të miturve	160,920,000			<p style="text-align: center;">Proces</p>	<p>Këshilli i Lartë Gjyqësor Sipas këtij akti, udhëzohen gjykatat që të nxisin dhe lehtësojnë ndjekjen e programeve të trajnimeve vazhduese në fushën e Drejtësisë Penale për të Mitur, me qëllim specializimin e gjyqtarëve. Me anë të këtij udhëzimi detyruet KLGJ udhëzon gjykatat e shkallës së parë dhe ato të apelit të juridiksionit të përgjithshëm që të caktojnë së paku 3 gjyqtarë për gjykimin e çështjeve penale me të mitur në konflikt me ligjin ose të mitur viktimë nga vepra penale, si edhe ndjekjen e programeve të trajnimeve vazhduese në fushën e Drejtësisë Penale për të Mitur, me qëllim specializimin e gjyqtarëve. KLGJ ngarkon këshillat e gjykatave për zbatimin e udhëzimit, përditësimin e listës së gjyqtarëve që specializohen në fushën e Drejtësisë Penale për të mitur, si edhe përcjelljen te KLGJ të këtyre listave, për të patur në vijimësi informacion të saktë mbi gjyqtarët e specializuar për çështjet me të mitur.</p> <p>Gjatë periudhës janar-qershor 2021 janë zhvilluar trajnimet e mëposhtme (miratuar me vendimin nr. 97, datë 17.03.2021):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aktivitet trajnues datë 7-8 prill 2021, me temë “Llojet e masave të shmangies nga ndjekja penale ndaj të miturit në konflikt me ligjin, (trajnimi teorik dhe praktik). Praktika pozitive dhe probleme të evidentuara nga gjykatat dhe prokuroritë në këtë drejtim. Nevoja për unifikim të modeleve të akteve procedurale të aplikueshme për dhënien e masave të shmangies. Mospërmbushja e masave alternative për shmangien nga ndjekja penale dhe pasojat ligjore. Procedura ligjore dhe organet kompetente monitoruese të masave të shmangies. Ndërmjetësimin në çështjet penale dhe zbatimi i ndërmjetësimin sipas KDPM. Roli i prokurorisë dhe gjykatës në zbatimin e ndërmjetësimin viktimë dhunues” 2. Aktivitet trajnues datë 5-6 maj 2021, me temë “Viktima ‘i mitur’ në procesin penal. Të drejtat dhe garancitë e tij përgjatë gjithë fazave të procedimit penal. Rregullat e veçanta të pyetjes së të miturit viktimë ose dëshmitar dhe roli i psikologut. Intervistimi i të miturit viktimë dhe fazat e këtij procesi. Analizë e jurisprudencës vendase dhe asaj
-----	---	-------------	-----------	---	-------------	--	--	--	---

									<p>ndërkombëtare”.</p> <p>3. Aktivitet trajnues datë 13-14 maj 2021, me temë “Teknika e pyetjes së viktimës së dhunës në familje në kuadrin e zbatimit të ligjit për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare dhe veprës penale të ‘dhunës në familje’ sipas Kodit Penal. Veçoritë e marrjes në pyetje të viktimës në rastet e krimeve seksuale. Problematika praktike në lidhje me dhunën seksuale ndaj të miturve. Analizë krahasuese mes legjislacionit dhe praktikës ndërkombëtare me atë vendase, nevoja për reformim (seminar i përshtatshëm për tu realizuar me gjyqtarë, oficerë të policisë gjyqësore, prokurorë, si dhe aktorë të mekanizmit kundër dhunës në familje dhe mbrojtjes së fëmijëve”.</p> <p>4. Aktivitet trajnues datë 17-18 maj 2021, me temë “Roli i prokurorëve dhe gjyqtarëve në ekzekutimin e shmangies, dënimeve penale ndaj të miturve”.</p> <p>5. Aktivitet trajnues datë 20-21 maj 2021, me temë “Qasje praktike për teknikën e intervistimit të të miturve gjatë hetimit dhe gjykimit”.</p> <p>Këshilli i Lartë i Prokurorisë Këshilli i Lartë i Prokurorisë bashkëpunon me Shkollën e Magjistraturës për trajnimin vazhdues të prokurorëve dhe forcimin e seksioneve për të miturit në prokurori. Me vendimin nr. 297, datë 21.12.2020 Këshilli i Lartë i Prokurorisë ka miratuar listën e prokurorëve pjesëmarrës në aktivitetet trajnuese të Shkollës së Magjistraturës, për periudhën Janar- Mars 2021. Me vendimin nr. 60, datë 18.03.2021 Këshilli i Lartë i Prokurorisë ka miratuar listën e prokurorëve pjesëmarrës në aktivitetet trajnuese të Shkollës së Magjistraturës, për periudhën Prill- Korrik 2021.</p> <p>Shkolla e Magjistraturës në periudhën janar-qershor 2021, ka zhvilluar gjithsej 10 (dhjetë) aktivitete trajnuese për çështjet e të miturve. Në aktivitetet trajnuese të zhvilluara nga Shkolla e Magjistraturës dhe SIDA, janë trajnuar gjithsej 67 magjistratë të profilit prokuror. Konkretisht: 1. Aktivitet trajnues, datë 12 janar 2021 me temë “Specifikat e procesit të intervistimit të të miturit 14-18 vjeç dhe të miturit viktimë/dëshmitar nën 14 vjeç në hetim dhe gjykim. Koncepti i viktimizimit të përsëritur. Rregullat e veçanta të pyetjes së të miturit viktimë dhe/ose dëshmitar i shfrytëzimit seksual ose dhunës seksuale. Ekuilibri për garantimin e</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p><i>pjesëmarrjes së të miturit viktimë në procedim dhe për garantimin e mbrojtjes së jetës private dhe mirëqenies së të miturve viktimë dhe dëshmitarë ”, (të trajnuar 8 prokurorë)</i></p> <p>2. Aktivitet trajnuar datë 16-17 shkurt 2021, me temë: <i>“Qasje praktike për teknikën e intervistimit të të miturve gjatë hetimit dhe gjykimit” (të trajnuar 6 prokuror).</i></p> <p>3. Aktivitet trajnuar datë 16-17 shkurt 2021, me temë: <i>“Ndërmjetësimi në çështjet penale dhe zbatimi i ndërmjetësimi sipas KDPM. Dënimet penale alternative ndaj të miturit në konflikt me ligjin sipas KDPM, llojet dhe trajtimi në vështrim krahasues i tyre me dënimet alternative që zbatohen ndaj subjektit madhor sipas Kodit Penal” (të trajnuar 2 prokuror).</i></p> <p>4. Aktivitet trajnuar, datë 19 shkurt 2021 me temë: <i>“Shfrytëzimi seksual online I të miturve dhe metodat e hetimit. Raste të praktikës gjyqësore. Problematikat dhe sfidat në luftën kundër shfrytëzimit seksual të të miturve.” (të trajnuar 5 prokuror).</i></p> <p>5. Aktivitet trajnuar, datë 7 prill 2021 me temë: <i>“Llojet e masave të shmangies nga ndjekja penale ndaj të miturit në konflikt me ligjin, (trajtimi teorik dhe praktik). Praktika positive dhe problem të evidentuara nga gjykatat dhe prokuroritë në këtë drejtim. Nevoja për unifikim të modeleve të akteve procedurale të aplikueshme për dhënien e masave të shmangies. Mospërbushja e masave alternative për shmangien nga ndjekja penale dhe pasojat ligjore. Procedura lligjore dhe organet kompetente monitoruese të masave të shmangies. Ndërmjetësimi në çështjet penale dhe zbatimi i ndërmjetësimi sipas KDPM. Roli i prokurorisë dhe gjykatës në zbatimin e ndërmjetësimi viktimë dhunues”, (të trajnuar 3 prokuror).</i></p> <p>6. Aktivitet trajnuar, datë 5-6 maj 2021 me temë: <i>“Viktima I mitur në procesin penal. Të drejtat dhe garantitë e tij përgjatë gjithë fazave të procedimit penal. Rregullat e veçanta të pyetjes së të miturit viktimë ose dëshmitar dhe roli i psikologut. Intervistimi i të miturit viktimë dhe fazat e këtij procesi. Analizë e jurisprudencës vendase dhe asaj ndërkombëtare ”, (të trajnuar 8 prokuror).</i></p> <p>7. Aktivitet trajnuar, datë 1-2 qershor 2021 me temë: <i>“Kriteret ligjore dhe procedura specifike e aplikimit të “Lirimit me kusht” të të miturit në konflikt me ligjin. Dallimet në zbatimin e Institutit të “Lirimit me kusht” ndaj të dënuarit madhor dhe të miturit në konflikt me ligjin. Zëvendësimi i pjesës së pakryer të dënimit si një risi në legjisacionin penal të drejtësisë për të mitur. Jurisprudenca e Gjykatës së Latë. Lirimi</i></p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

									<p>me kusht I të dënuarve me urgim të përjetshëm (Standardet e GJEDNJ-së) Aspekti krahasimor me vendet e tjera.”, (të trajnuar 12 prokuror).</p> <p>8. Aktivitet trajnuar, datë 23 qershor 2021 me temë: “Trafikimi I të miturve. Metodat e hetimit të trafikimit të të miturve. Kuadri ligjor ndërkombëtar e kombëtar I zbatueshëm. Evidentimi I formave të krimit të trafikimit. Jurisprucenca e GjEDNJ-së mbi çështjet e trafikimit të të miturve. Problematikat dhe sfidat në luftën kundër trafikimit të të miturve. Mbrojtja nga zhdukjet me forcë”, (të trajnuar 9 prokuror).</p> <p>9. Aktivitet trajnuar, datë 17-18 qershor 2021 me temë: “Teknika e pyetjes së viktimës së dhunës në familje në kuadrin e zbatimit të ligjit për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare dhe veprës penale të “dhunës në familje”, sipas Kodit Penal. Veçoritë e marrjes në pyetje të viktimës në rastet e krimeve seksuale”, (të trajnuar 5 prokuror).</p> <p>10. Aktivitet trajnuar, datë 1-2 Korrik 2021 me temë: “Masat e sigurimit personal ndaj të miturit në konflikt me ligjin, veçanërisht masat e veçanta për të miturit, trajtimi në vështrim krahasues I zbatimit të tyre përgjatë viteve 2018-2020 referuar jurisprucenës vendase dhe asaj ndërkombëtare.”, (të trajnuar 9 prokuror).</p> <p>Në lidhje me specializimin e oficerëve të policisë gjyqësore, rezultojnë se sipas nenit 38 të ligjit nr. 97 të vitit 2016, veprimtaria e oficerëve të policisë gjyqësore drejtohet dhe mbikqyret nga Prokurori i Përgjithshëm.</p> <p>Nga të dhënat e marra nga Prokuroria e Përgjithshme, rezultojnë se prokuroritë e juridiksionit të zakonshëm janë mbështetur me shtimin e oficerëve të policisë gjyqësore të seksioneve, për të ndihmuar në shmangien e pasojave të krijuara nga ulja e numrit të prokurorëve për shkak të procesit të rivlerësimit.</p> <p>Nga ana tjetër, trajnimi i oficerëve të policisë gjyqësore ka qenë prioritet edhe në këtë periudhë, të cilat i janë nënshtruar trajnimit vazhdues të Shkollës së Magjistraturës.</p> <p>Prokuroria e Përgjithshme Prokuroritë janë mbështetur me shtimin e oficerëve të policisë gjyqësore të seksioneve, për të ndihmuar në shmangien e pasojave të krijuara nga ulja e numrit të prokurorëve për shkak të procesit të rivlerësimit. Nga ana tjetër, forcimi i kapaciteteve të prokurorëve dhe opgj ka qenë prioritet edhe në këtë periudhë.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

2.1	Specializimi dhe trajnimi i profesionistëve që mbulojnë të drejtat e fëmijëve në çështjet e drejtësisë	2018 - 2021	MD, SHM, ASHMDF, UP/Punonjës Social, DHKA, DHKNd, DPB, Shërbimi i Provës, IML, KSHB, OJF/Donatorët	<p>1. Hartimi i kurrikulave/programe trajnimi për: - oficer policie, - gjyqtarë, - prokurorë, - punonjës të NJMF, - punonjës të shërbimit të provës, - burgjeve, - avokat, - ndërmjetës, - psikolog, - përfaqësuesit proceduralë, - profesionistë të tjerë:</p> <p>2. Trajnimi/specializimi i 150-200 punonjësve</p>	674,640		379,680 lekë UNICEF	Realizuar	<p>Shkolla e Magjistraturës Aktivitet trajnues datë 12 janar 2021 me temë “Specifikat e procesit të intervistimit të të miturit 14 vjeç-18 vjeç dhe të të miturit viktimë/dëshmitar nën 14 vjeç në hetim dhe gjykim. Koncepti i viktimizimit të përsëritur. Rregullat e veçanta të pyetjes së të miturit viktimë dhe/ose dëshmitar i shfrytëzimit seksual ose dhunës seksuale. Ekuilibri për garantimin e pjesëmarrjes së të miturit viktimë në procedim dhe për garantimin e mbrojtjes së jetës private dhe mirëqenies së të miturve viktimë dhe dëshmitarë” (të trajnuar 2 gjyqtare, 9 OPGJ, 8 prokurorë)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aktivitet trajnues online datë 16-17 shkurt 2021 me temë “Qasje praktike për teknikën e intervistimit të të miturve gjatë hetimit & gjykimin” (të trajnuar 5 gjyqtare, 2 OPGJ, 6 prokurorë) 2. Aktivitet trajnues online datw 16-17 shkurt 2021 me temë “Ndërmjetësimi në çështjet penale dhe zbatimi i ndërmjetësimin sipas KDPM. Dënimet penale alternative ndaj të miturit në konflikt me ligjin sipas K.D.P.M, llojet dhe trajtimi në vështrim krahasues i tyre me dënimet alternative që zbatohen ndaj subjektit madhor sipas Kodit Penal” (të trajnuar 7 gjyqtare, 2 OPGJ, 2 prokurorë) 3. Aktivitet trajnues online datw 19 shkurt 2021 me temë “Shfrytëzimi seksual online i të miturve dhe metodat e hetimit. Raste të praktikës gjyqësore. Problematikat dhe sfidat në luftën kundër shfrytëzimit seksual të të miturve” (Të trajnuar, 4 gjyqtare, 10 OPGJ, 6 prokurorë) 4. Aktivitet trajnues online datw 7 prill 2021 me temë “Llojet e masave të shmangies nga ndjekja penale ndaj të miturit në konflikt me ligjin, (trajtimi teorik dhe praktik). Praktika pozitive dhe probleme të evidentuara nga gjykatat dhe prokuroritë në këtë drejtim. Nevoja për unifikim të modeleve të akteve procedurale të aplikueshme për dhënien e masave të shmangies. Mospërbushja e masave alternative për shmangien nga ndjekja penale dhe pasojat ligjore. Procedura ligjore dhe organet kompetente monitoruese të masave të shmangies. “Ndermjetesimit ne ceshtjet penale dhe zbatimi i ndermjetesimit sipas KDPM. Roli i prokurorise dhe gjykates ne zbatimin e ndermjetesimit viktime dhunues.” (Të trajnuar 3 gjyqtar, 3 OPGJ, 3 prokurorë) 5. Aktivitet trajnues online datw 5-6 maj 2021 me temë: “Viktima “i mitur” në procesin penal. Të
-----	--	-------------	--	--	---------	--	---------------------	-----------	---

									<p>drejtat dhe garancitë e tij përgjatë gjithë fazave të procedimit penal. Rregullat e veçanta të pyetjes së të miturit viktimë ose dëshmitar dhe roli i psikologut. Intervistimi i të miturit viktimë dhe fazat e këtij procesi. Analizë e jurisprudencës vendase dhe asaj ndërkombëtare” (Të trajnuar 5 gjyqtare, 4 OPGJ, 8 prokurore)</p> <p>6. Aktivitet trajnuar online datw 1-2 qershor 2021 me temë: “Kriteret ligjore dhe procedura specifike e aplikimit të “Lirimit me kusht” të të miturit në konflikt me ligjin. Dallimet në zbatimin e Institutit të “Lirimit me kusht” ndaj të dënuarit madhor dhe të miturit në konflikt me ligjin. Zëvendësimi i pjesës së pakryer të dënimit si një risi në legjislacionin penal të drejtësisë për të mitur. Jurisprudenca e Gjykatës së Lartë. Lirimi me kusht i të dënuarve me burgim të përjetshëm (Standartet e GJEDNJ-së); Aspekti krahasimor me vendet e tjera” (Të trajnuar 17 gjyqtare, 5 OPGJ, 12 prokurore)</p> <p>7. Aktivitet trajnuar online datw 17-18 qershor 2021 me temë: “Teknika e pyetjes së viktimës së dhunës në familje në kuadrin e zbatimit të ligjit për masa ndaj dhunës në marrëdhëniet familjare dhe vepres penale të ‘dhunës në familje’ sipas Kodit Penal. Vecoritë e marrjes në pyetje të viktimës në rastet e krimeve seksuale. Problematika praktike në lidhje me dhunën seksuale ndaj të miturëve. Analizë krahasuese mes legjislacionit dhe praktikës ndërkombëtare me atë vendase, nevoja për reformim” (Të trajnuar 3 gjyqtare, 5 OPGJ, 5 prokurore)</p> <p>8. Aktivitet trajnuar online datw 23 qershor 2021 me temë: “Trafikimi i të miturve. Metodot e hetimit të trafikimit të të miturve. Kuadri ligjor ndërkombëtar e kombëtar i zbatueshem. Evidentimi i formave të krimit të trafikimit. Jurisprudenca e Gj.E.D.Nj-së mbi çështjet e trafikimit të të miturve. Problematikat dhe sfidat në luftën kundër trafikimit të të miturve. Mbrojtja nga zhdukjet me forcë” (Të trajnuar 8 gjyqtare, 7 OPGJ, 9 prokurore)</p> <p>9. Aktivitet trajnuar online datw 1-2 korrik 2021 me temë: “Masat e sigurimit personal ndaj të miturit në konflikt me ligjin, veçanërisht masat e veçanta për të miturit, trajtimi në veshtrim krahasues i zbatimit të tyre përgjate viteve 2018-2020 referuar jurisprudencës vendase dhe asaj ndërkombëtare” (Të trajnuar 8 gjyqtare, 6 OPGJ, 9 prokurore, 1 psikologe)</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

Për shkak të situatës së krijuar nga COVID 19, janë

										<p>anulluar 3 aktivitete trajnuese për të miturit, parashikuar për tu zhvilluar gjatë muajit mars dhe maj duke e çuar numrin e personave të trajnuar në total për të gjitha aktivitetet në 187 persona.</p> <p>Dhoma Kombëtare e Avokatisë Lidhur me specializimin e avokateve që ofrojnë ndihmë juridike dytesore për të miturit ka perfunduar certifikimi i tyre nga DHASH në bashkëpunim me Programin HELP të Keshillit të Europës pas trajnimit disa mujor të kryer gjatë fundvitit 2020. 25 avokate të specializuara mbi Drejtësinë Miqësore për të Miturit janë aktive nga lista e avokateve të ndihmes juridike. Një kopje e kesaj liste është dërguar Drejtorisë së Ndihmes Juridike.</p> <p>Drejtorja e Përgjithshme e Policisë së Shtetit Gjatë kësaj periudhe është janë zhvilluar dy javët e prapambetura dhe ka përfunduar trajnimi i trajnerëve “Për teknikat shkencore të intervistimit të të miturve”. Në muajin shtator 2021 është planifikuar, së bashku me Akademinë e Sigurisë, që të fillojë trajnimi i specialistëve për hetimin e krimeve, në lidhje me teknikat shkencore të intervistimit të të miturve.</p> <p>Drejtorja e Përgjithshme e Burgjeve Kurrikula e trajnimit për stafin që trajton të miturit në IM Kavajë ku ndodhen të gjithë të miturit në sistemin e burgjeve, është hartuar me mbështetjen e KiE në vitin 2018 dhe përmban tema specifike mbi: sistemin e drejtësisë për të mitur, instrumentat ndërkombëtarë mbi administrimin e drejtësisë për të miturit, standardet e kujdesit në burg, kujdesi pas lirimit dhe ri-integrimi, komunikimi dhe parimet e punës me të miturit brenda sistemit penitenciar, praktikën e punës në ekip, punën individuale-teknikat dhe metodat e punës, teknikat e përfshirjes së të miturve, klimën e sigurt për ndërhyrje terapeutike, sigurinë, rendin dhe disiplinën dhe shërbimin shëndetësor për të miturit. Gjatë vitit 2019, kësaj kurrikule i janë shtuar edhe temat mbi intervistimin motivues, modeli RNR (risk-nevojë-reagimi), punën konjitive-bihejviorale, zgjidhjen e problemeve dhe aftësitë sociale. Stafi trajtues në IM Kavajë, përbëhet nga 5 punonjës të sektorit social, 7 punonjës të sektorit të shëndetësisë dhe 47 punonjës të sektorit të sigurisë. Përgjatë vitit 2020 është bërë e mundur trajnimi i 80% të stafit të këtij Institucioni, sipas kurrikulës së trajnimit për stafin që trajton të miturit. Trajnimet janë zhvilluar përmes sesioneve online, për shkak të situatës së pandemisë.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>Komiteti Shqiptar i Birësimit Gjatë periudhës Janar-Qershor 2021, punonjësit e institucionit tonë nuk kanë marrë pjesë në asnjë trajnim mbi fushën e të drejtave të fëmijëve.</p> <p>Nga ana e stafit të KSHB është paraqitur në rrugë elektronike sugjerim pranë Shkollës Shqiptare të Administratës Publike (ASPA) për organizimin dhe pjesëmarrjen në trajnime mbi aspekte të ndryshme sociale dhe psikologjike të fëmijët, por nuk kemi marrë dijeni për zhvillimin e trajnimeve mbi këto tema.</p> <p>Shërbimi i Provës 1. Ka nisur hartimi i moduleve për trajnimin fillestar dhe vazhdues të specialistëve të Shërbimit të Provës, ku do të përfshihen edhe module dhe kurikula për të miturit në konflikt me ligjin. 2. Kanë vijuar trajnimet online të Programit Shqiptar-Suedeze të Drejtësisë për të Mitur për 25 punonjësit e Shërbimit të Provës të caktuar për trajtimin e të miturve në konflikt me ligjin Trajnuar 25 punonjës të Shërbimit të Provës të caktuar për trajtimin e të miturve në konflikt me ligjin.</p> <p>UNICEF UNICEF dhe Drejtoria e Policisë Gjyrokastër ka zhvilluar në data 27-28 maj 2021 një seminar me 12 officerë të policisë nga kjo Drejtoria si dhe nga komisaritet e Gjyrokastër, Dropullit, Përmetit, Këlcyres and Tepelenës. Seminari synonte të theksonte dhe thellonte njohjen dhe aftësitë e këtyre oficerëve për zbatimin e Kodit të Drejtësisë Penale për të Mitur si dhe të Ligjit për të Drejtat dhe Mbrojtjen e Fëmijës. Po ashtu seminari synonte të krijonte një mundësi që oficeret të ndanin me njëri-tjetrin përvojat e deritanishme në zbatimin e këtij kuadri normativ si dhe për të reflektuar menyrat si mund t'i përmiresonin me tëj këto praktika pune, qofte brenda institucionit të tyre, qofte edhe në bashkeveprimin me institucionet e tjera pjesëmarrëse në administrimin e drejtësisë për të mitur.</p> <p>UNICEF dhe Shkolla e Magjistratures kanë realizuar edhe prodhimin e 6 videove të gjyqeve imituese që paraqesin procese ligjore që prekin fëmijet dhe që kërkojnë vlerësimin nga ana e profesionistëve të interesit me të lartë të të miturit. Keto video do të perdoren gjatë proceseve mesimore të Shkolles si dhe do të behen pjesë e platformes online të Shkolles për trajnimin e</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									magjistrateve. Ju lutem shihni me poshte informacionin per trajnimin e punonjesve te QPKMR si dhe ate te perdoruesve te Sistemit te Integruar te te Dhenave.
2.2	Zhvillimi i programeve për menaxhimin e rasteve për të miturit nga sistemi i drejtësisë	2019 - 2021	MD, OJF/Donatorët	Hartimi i 1 (një) - 2 (dy) udhërrëfyesve/manualëve për profesionistët që mbulojnë të drejtat e fëmijëve në çështjet e drejtësisë	0.00		2,048,118.38	Realizuar	Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve Ky objektivi është përbushur në vitin 2019 përmes hartimit të “Manualit për Intervistimin Motivues-IM” dhe “Udhëzuesit të përdoruesit për punën konjitive biheviore dhe Intervistimin Motivues” të aplikuar në shërbimin e burgjeve në Shqipëri. Terre Des Hommes Nje model per ofrimin e sherbimeve te ri-integrimit eshte hartuar dhe perfunduar. Ky model vazhdon te pilotohet nga Tdh ne bashkepunim me SHP dhe NJMF ne bashkine e Tiranes, Vlores, Durresit, Korces, dhe Shkodres. Pritet miratimi nga MD e ketij modeli per te sjelle nje praktike unifikuese ne nivel kombetare. Protokoll i punes per zbatimin e modelit te sherbimeve te reintegrimit te femijeve ne konflikt me ligjin, hartuar nga Tdh ka perfunduar dhe pritet dhe pritet te miratohen. Protokoll i punes eshte miratuar me Urdher no. 262 te Ministrimit te Shendetesise dhe Mbrojtjes Social 67 punonjes te mbrojtjes se femijeve kane marra trajnimin mbi menaxhimin e rasteve te femijeve ne konflikt me ligjin nga bashkete Permet , Memaliaj and Tepelene, Sarande, Konispol, Livadhja, Delvinë, Dropull i Poshtëm, Elbasan, Gramsh, Librazhd, Perrenjas, Cërrik, Belsh, Peqin, Durres , Vorë, Kavajë, Rrogzhinë, Krujë, Shijak.
Objektivi Specifik 3: Shqyrtimi i drejtë dhe në kohë i çështjeve të drejtësisë për të miturit									
3.1*	Krijimi dhe funksionimi i Sistemit të Integruar të të Dhënave të Drejtësisë Penale për të Mitur	2018 - 2021	MD, MB, AKSHI, DPB, DPSHP, KLGJ/Gjykatat, KLP/Prokurori, UNICEF	1. Ngritja e Sistemit të Integruar të të Dhënave të Drejtësisë Penale për të Mitur. 2. Zhvillimi I 1 (një) trajnimi për hedhjen e të dhënave në sistem. 3. Raport vjetor 1 (një) vjeçar mbi numrin e çështjeve të hedhura në sistem dhe ecurinë e tyre.	409,500		1,404,000 lekë UNICEF	Realizuar	Ministria e Drejtësisë Vënia në funksion për herë të parë e Sistemit të Integruar të të Dhënave të Drejtësisë Penale për të Mitur https://www.drejtessipertemitur.org , i cili do të sigurojë unifikimin dhe kompjuterizimin e të dhënave për çdo fazë të procedimit penal si dhe orientimin e përmirësimit të politikave shtetërore për fëmijët. Këshilli i Lartë Gjyqësor Në kuadër të përgatitjes së raportit vjetor, për vetë sensitivitetin e çështjes, KLGJ kërkon nga gjykatat raportimin për dënimet alternative për çështjet penale me të mitur dhe këto të dhëna janë pjesë e raportit vjetor të KLGJ-së. Me rëndësi për t'u theksuar është fakti që menjëherë me

									<p>marrjen në administrim nga KLGJ të Sistemit të Menaxhimit të Çështjeve, në zbatim të Urdhërit të Kryetares së Këshillit të Lartë Gjyqësor nr. 232, datë 4.11.2019 “Për ngritjen e Grupit të Punës, për kryerjen e një studimi, në lidhje me Sistemin e Menaxhimit të Çështjeve në gjykata”, u përpilua një raport i detajuar mbi zhvillimet e mundshme që mund të realizoheshin duke patur parasysh pamundësitë teknike që ka sistemi. Raporti i grupit të punës u përdor si bazë e përgatitjes së dokumentave standarte të tenderit dhe specifikimeve teknike, për kontratën me objekt “Zhvillim, modifikim, përmirësim dhe mirëmbajtje e sistemit të menaxhimit të çështjeve”.</p> <p>Për vitin 2020, KLGJ në bashkëpunim me kompaninë fituese, ka bërë të mundur instalimin e versionit të përmirësuar të sistemit të menaxhimit të çështjeve ICMIS, duke shtuar në këtë version 84 zhvillime të reja, disa nga të cilat shumë të rëndësishme për sistemin gjyqësor dhe punën në KLGJ.</p> <p>Ndër këto përditësime është edhe pasqyrimi i ndryshimeve të Kodit Penal për të Mitur. Funksionalitetet shpesh janë zhvilluar në bazë të ndryshimeve të Kodit Penal dhe K.Pr.Penale në sistemin ICMIS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Unifikimi i listës për tipet e çështjeve; - Unifikimi i listës për tipet e dispozitiveve; - Evidentimi i çështjeve me të mitur; <p>Këto ndryshime i shërbejnë përpos të tjerave gjenerimit të të dhënave statistikore.</p> <p>Këshilli i Lartë i Prokurorisë Këshilli i Ministrave me vendimin nr. 149, datë 20.03.2019, ka parashikuar rregullat për krijimin dhe funksionimin të Sistemit të Integruar të të Dhënave të Drejtësisë Penale për të Mitur.</p> <p>Institucioni përgjegjës për dhënien e të dhënave është Prokuroria e Përgjithshme, sipas pikës 11 gërma “b” e VKM 149 datë 20.03.2019.</p> <p>Këshilli i Lartë i Prokurorisë është pjesë e Sistemit të Integruar të të Dhënave të Drejtësisë Penale për të Mitur, në rolin e subjektit të interesuar (neni 13 i VKM 149, datë 20.03.2019).</p> <p>Prokuroria e Përgjithshme Prokuroria po bashkëpunon me Unicef për fazën e testimit të sistemit dhe trajnimin e stafit. Ndërkohë është draftuar urdhri për përcaktimin e rregullave për përdorimin e tij nga prokuroritë e juridiksionit të përgjithshëm.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

										<p>Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit Bazuar në ligjin Nr. 37/2017 Kodi i Drejtësisë Penale për të Mitur (kreu XV, neni 136 & 137) , VKM-së Nr. 149 datë 20.03.2019 “Për krijimin, organizimin, funksionimin, karakteristikat e përdorimit e aksesimit, të dhënat parësore e dytësore dhe dhënësin e Informacionit të Sistemit të Integruar të të Dhënave të Drejtësisë Penale për të Mitur”, si dhe në zbatim të Vendimit Nr. 673 datë 22.11.2017 të Këshillit të Ministrave “Për Riorganizimin e Agjencisë Kombëtare të Shoqërisë së Informacionit”, i ndryshuar. Pas përfundimit të hostmit ne AKSHi te sistemit eshte vijuar normalisht me punen ne sistem dhe Akshi nuk eshte dashur te beje nderhyrje te tjera. Pra është realizuar 100% objektivi gjate periudhes janar –qershor 2020.</p> <p>Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit Janë trajnuar punonjësit e policisë që do të përdorin “Sistemin e Integruar të të Dhënave të Drejtësisë Penale për të Mitur”, gjatë muajit mars dhe me Urdher të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë, Nr. 513, datë 04.06.2021, “Për përdorimin dhe rregjistrimin e të dhënave në Sistemin e Integruar të të Dhënave të Drejtësisë Penale për të Mitur” ka filluar tashmë rregjistrimi i të dhënave për të miturit që janë në kontakt me policinë, si autorë, viktime apo dëshmitarë.</p> <p>Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve Formulari tashmë është realizuar dhe është hedhur në system. https://drejtesipertemitur.gov.al/apex/f?p=31032021:LOGIN_DESKTOP:10357307550227</p> <p>UNICEF</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ngritja e Sistemit eshte raportuar nga UNICEF ne fazat e meparshme (www.drejtesipertemitur.gov.al) 2. Veç Trajnimit te Trajnereve nga te gjitha institucionet perdoruese te Sistemit, i cili eshte raportuar nga UNICEF ne fazat e meparshme, gjate kesaj periudhe raportimi ka perfunduar trajnimi i perdoruesve fundore nga Policia, Prokuroria, Sherbimi i Proves, Drejtoria e Burgjeve/IEVP Kavaje, si dhe Ministria e Drejtesise e Qendra per Parandalimin e Kriminalitetit te te Miturve. Trajnimi eshte paraprire nga nxjerrja e Urdherave dhe Autorizimeve nga titullaret e ketyre institucioneve per zyrtaret dhe punonjesit e ngarkuar per te populluar sistemin me te dhena. Ne gjysmen e dyte te 2021 eshte planifikuar trajnimi i zyrtareve
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>dhe punonjesve nga gjyqesori si dhe mentorimi i te gjithë perdoruesve per një periudhe disamujore.</p> <p>Te gjithë perdoruesit fundore te trajnuar deri me tani (me perjashtim te gjyqesorit) jane pajisur me kredencialet e tyre per perdorimin e Sistemit dhe kane nisur te hedhin te dhena per femijet e perfshire ne proceset e drejtesise penale, duke patur si date fillestare 1 korrikun e vitit 2020. Kjo do te krijojë mundesine e nxjerrjes per here te pare te një raporti vjetor ne dhjetor 2021.</p>
Objektivi Specifik 4: Përmirësimi i kuadrit ligjor që normon të drejtat e të miturve në sistemin e drejtësisë									
4.1	Plotësimi i kuadrit nënligjor në zbatim të Kodit të Drejtësisë Penale për të Miturit	2018	KM, MD, MASR, UNICEF	13 akte nënligjore të miratuara në zbatim të Kodit të Drejtësisë Penale për të Miturit	0			Realizuar	<p>Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë Veprimtari të realizuara me mësues:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Njohja me ligjin për të drejtat dhe mbrojtjen e fëmijëve. 2. Njohja me sistemin e referimit. 3. Njohja me ligjin për arsimin, gjithëpërfshirjen dhe arsimin e detyruar. 4. Ligji për mbrojtjen nga diskriminimi. 5. Elemente të Kodit Penal për të mitur dhe përgjegjësia penale. 6. Disiplina pozitive me fëmijët. 7. Trafikimi i fëmijëve. 8. Menaxhimi i konfliktit. 9. Menaxhimi i klasave dhe sjelljeve agresive te nxënësit. 10. Mbrojtja e fëmijëve nga dhuna, paragjykimi dhe diskriminimi. 11. Referimi i rasteve te punonjësi i shërbimit psiko-social. <p>Seminare të realizuara me nxënësit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Të drejtat e fëmijëve dhe mbrojtja e tyre. 2. Dhuna gjinore. 3. Paragjykimi dhe diskriminimi. 4. Parandalimi i dhunës dhe mbrojtja e nxënësve nga dhuna dhe abuzimi. 5. Forcimi i sjelljeve miqësore dhe sociale. 6. Trafikimi i fëmijëve. 7. Braktisja e shkollës, braktisja e fshehtë. 8. Njohja e elementeve të Kodit Penal për të mitur dhe përgjegjësia penale. <p>Veprimtari të realizuara me prindër:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Takime individuale dhe në grup me prindër të fëmijëve me probleme në sjellje dhe disiplinë, për ndërgjegjësimin e tyre mbi dhunën, efektet dhe pasojat në jetën e fëmijës. 2. Përfshirja e prindërve në planet e ndërhyrjes për nxënësit me probleme në sjellje.

									<p>3. Njohja e elementeve të Kodit Penal për të mitur dhe përgjegjësia penale.</p> <p>Ministria e Drejtësisë Gjatë periudhës janar-qershor 2021 është ngritur rrjeti i përfaqësuesve të institucioneve në nivel qendror, me rreth 35 përfaqësues në zbatim të proceseve dhe masave të normuara në Kodin e Drejtësisë Penale për të Mitur. Janë dhënë rekomandime të posaçme nga Ministri i Drejtësisë për Prokurorin e Përgjithshëm mbi zbatimin me efektivitet të Kodit të Drejtësisë Penale për të Mitur.</p>
4.2	Ndryshime në aktet ligjore civile, penale dhe administrative sipas nevojës së identifikuar	2019- 2021	Kuvend, KM, MD	1. Hartimi i 2 (dy) studimeve/analizave për identifikimin e ndryshimeve në Kodin e Familjes dhe Kodin Penal; 2. Hartimi I 2 (dy) projektligjeve për ndryshime/shtesa në Kodin e Familjes.	520,060			Realizuar	<p>Ministria e Drejtësisë Një nga nismat më të fundit të Ministrisë së Drejtësisë është edhe nisma për hartimin e një Kodi të ri Penal. Gjatë viteve të fundit është vërejtur nevoja për ndërhyrje rrënjësore në Kodin Penal e si rrjedhojë grupi i ekspertëve ka hartuar draftin e parë të Kodit Penal i cili synon harmonizimin e dispozitave të tij me standardet ndërkombëtare dhe përafrimin me aktet e Bashkimit Evropian. Në këtë kuadër është parë me vend parashikimi i normave mbi masat edukuese për të miturit në konflikt me ligjin të cilët nuk kanë mbushur moshën për përgjegjësi penale apo janë përjashtuar nga përgjegjësia penale, me qëllim rehabilitimin e tyre dhe shmangien e përfshirjes në veprimtari kriminale në të ardhmen.</p> <p>UNICEF UNICEF ka hartuar dhe ndarë një analize lidhur me ndryshime të nevojshme në legjislacionin familjar për të adresuar de-institucionalizimin e fëmijëve dhe sigurimin e së drejtës së tyre për një familje. UNICEF ka paraqitur te Kuvendi sugjerimet dhe formulimet e propozuara për amendamentet perkatëse.</p>

Objektivi 3: Parandalimi i ri-përfshirjes të të miturve/të rinjve në krime

Nr.	Aktivitete	Afati i realizimit	Institucioni përgjegjës	Indikatorët e zbatimit	Buxheti i parashikuar për vitin 2021	Buxheti i shpenzuar për realizimin e aktivitetit Janar-Qershor 2021		Statusi i aktivitetit për periudhën Janar-Qershor 2021 (E realizuar/në proces/ porealizuar)		Përshkrimi i arritjeve për periudhën Janar-Qershor 2021
						Buxheti i Shtetit	Donatorë			
<p><i>Indikatorët - ngritja e Qendrës për Parandalimin e Krimeve të të Miturve dhe të Rinjve; - numri i fëmijëve të përfshirë në programet e parandalimit</i></p>										
<p><i>Objektivi Specifik 1: Parandalimi i kriminalitetit dhe të shkeljeve të ligjit</i></p>										

1.1	<p>⁸Krijimi dhe funksionimi i Qendrës për parandalimin e krimeve të të miturve dhe të rinjve</p>	2019	MD, DAP, MFE, KM	Ngritja e Qendrës për Parandalimin e Krimeve të të miturve dhe të rinjve	4,156,632	UNICEF 354,548 lekë	Realizuar	<p>UNICEF Hapat e lidhura me kuadrin normative, si dhe për t'i paraprirë rekrutimit të stafit janë raportuar në fazat e mëparshme nga UNICEF. Gjatë kësaj periudhe raportimi, UNICEF ndihmoi për realizimin e një trajnimi të parë hyrës për punonjësit e saporekrutuar të Qendrës. Po ashtu, UNICEF në bashkëpunim me Qendrën ALTRI, ndihmuan edhe për krijimin e faqes web të QPKMR (https://qpkmr.gov.al/)</p> <p>Ministria e Drejtësisë Qendra e Parandalimit të Krimeve të të Miturve dhe të Rinjve (QPKMR) është një institucion i ri në varësi të Ministrisë së Drejtësisë, krijuar me VKM nr. 314, datë 15.05.2019 “Për organizimin, funksionimin, si dhe përcaktimin e rregullimeve specifike lidhur me strukturën dhe organikën e Qendrës së Parandalimit të Krimeve të të Miturve dhe të Rinjve”. Gjithashtu, në bazë të Urdhrit të Kryeministrit nr. 115, datë 04.09.2019 është miratuar struktura dhe organika e këtij institucioni. Qendra e Parandalimit të Krimeve të të Miturve dhe të Rinjve filloi funksionimin e saj më datë 23.03.2021.</p> <p>Në bashkëpunim me UNICEF dhe MD, Qendra zhvilloi një sesion trajnimi profesional induktiv, përgjat datave 14, 16 dhe 17 qershor 2021, me trajnerë z. Ilir Panda Gjyqtarë i Gjykatës së Lartë dhe znj. Ermira Shkurti, specialiste për Drejtësinë për fëmijët në UNICEF. Trajnimi kishte si objekt diskutimi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kodin e Drejtësisë Penale për të Mitur (KDPM). • Familjarizimi i pjesëmarrësve me kuadrin/kornizën rregullator/e të Qendrës. • Lehtësimi dhe orientimi i diskutimit të stafit të Qendrës mbi situatën aktuale, hapat e ardhshëm dhe planin e punës së Qendrës për muajt/vitet e parë të
-----	---	------	------------------	--	-----------	------------------------	-----------	--

⁸ Qendra për parandalimin e Krimeve të të miturve dhe të Rinjve fillon funksionimin në datën 1 Janar 2019

- funksionimit të Qendrës.
- Realizimi i sugjerimeve mbi ndërhyrjet shitesë për ndërtimin e kapaciteteve që Qendra mund të marrë parasysht dhe të konsiderojë për punën dhe stafin e saj në të ardhmen.
- Misioni dhe vizioni i Qendrës.

Gjithashtu, 5 punonjës nga Qendra, kanë marrë pjesë në **trajnimin e zhvilluar on-line, me temë: “Regjimet ditore dhe planet para-lirimit”**, të organizuar nga Këshilli Europës për burgjet. Gjithashtu, 1 punonjës ka marrë pjesë në trajnimin e zhvilluar nga **Qendra CVE ne bashkepunim dhe mbeshetjen e Komisionerit per te Drejten e Informimit dhe Mbrojtjen e te Dhenave Personale për “E drejta e informimit dhe mbrojtja e të dhënave personale në raport me çështjet e P/CVE-së – standardi bazë ligjor dhe rastet e kufizimeve të tyre”**.

Në përgjigje të kërkesës së FZKPM është kërkuar përfaqësimi me ekspertë nga Ministria e Drejtësisë në hartimin e Strategjisë Për Ndryshim në Fushën e Drejtësisë Restauruese, si pjesë e iniciativës së Forumit European për Drejtësinë Restauruese”, ku krahas përfaqësuesve të MD, ky proces ndiqet edhe nga një përfaqësues i Qendrës.

QPKMR ka hartuar Planin Vjetor të Punës për periudhën Prill - Dhjetor 2021, ku janë parashikuar objektivat, masat dhe veprimet konkrete, institucionet përgjegjëse dhe afati se kur janë parashikuar të realizohen këto objektiva.

Ndër të tjera, janë ngritur grupet përkatëse të punës, me qëllim hartimin e Rregullores për metodat e brendshme të punës dhe sjelljen e personelit të Qendrës së Parandalimit të Krimeve të të Miturve dhe të Rinjve (QPKMR)”, ku jemi në proces të hartimit të Rregullores, si dhe po punohet për hartimin e modeleve të programeve rehabilituese, riintegruese dhe parandaluese për të miturit/të rinjtë pas kryerjes së dënimit.

Gjatë kësaj periudhe janë realizuar takime me Shërbimin e Provës, lidhur me ndërveprimin dhe bashkëpunimin ndërinstitucional, bashkëpunim i cili do të vijojë më tej edhe me institucione apo organizata të tjera që në fokus të veprimtarisë së tyre, kanë punën me fëmijët me qëllim mbështetjen për realizimin e objektivave të institucionit.

Ministria e Drejtësisë i është drejtuar Drejtorisë Rajonale të Tatimeve për paisjen me NIPT të Qendrës, si dhe i është drejtuar Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, me qëllim çeljen në SIFQ të kodit të institucionit. Gjithashtu, Ministria e Drejtësisë i është drejtuar Ministrisë së Brendshme për paisjen me vulë zyrtare për Qendrën e Parandalimit të Krimeve të të Miturve dhe të Rinjve.

Në vijim, Qendra ka kryer procedurën e ngarkimit të dosjeve të personalizuara të të gjithë punonjësve në sistemin HRMIS.

Ndër të tjera, është bërë dhe bashkërendimi i punës të Sektorit të Financë/Buxhetit me Drejtorinë e Buxhetit të Ministrisë së Drejtësisë për çeljen e fondeve, si dhe interesimi për PBA për periudhën 2022-2024. Gjatë kësaj periudhe është bërë edhe bashkërendimi i punës me Degën e Thesarit për çeljen e llogarive në thesar të të gjithë punonjësve të QPKMR, si dhe ecurinë e të gjitha proceseve që kryhen nëpërmjet thesarit, duke ndjekur me kujdes limitin në çdo lloj shpenzimi.

Qendra e Parandalimit të Krimeve të të Miturve dhe të Rinjve ka komunikuar me Autoritetin e Komunikimeve Elektronike Postare (AKEP), lidhur me kërkesën për aplikim për regjistrim të emrit domain qpkmr.gov.al, si dhe më pas ka vijuar komunikimin me AKSHI-n dhe ka përgatitur dokumentacionin përkatës, për hostimin në WEB, si dhe lidhjen e marrëveshjes së bashkëpunimit ndërmjet AKSHI dhe Qendrës për "Hostim të portaleve dhe serverave privat virtual

(vps) të institucioneve të administratës publike”.

Gjithashtu, Ministria e Drejtësisë i ka përcjellë Qendrës për ndjekje të mëtejshme të funksionimit, Sistemin e Integruar të të Dhënave të Drejtësisë për të Mitur. Qendra po bashkëpunon me Unicef, i cili ka kontraktuar 2 ekspertë për të bere trajnimin e perdoruesve fundore te Sistemit dhe per ti mentoruar ketyre perdoruesve per periudhen nga korriku 2021 deri ne fund te majit 2022.

Në këtë kuadër, Qendra në bashkëpunim me Unicef dhe Prokurorinë e Përgjithshme kanë realizuar një trajnim 2 ditor në datat 28-29 Korrik 2021 me personat kompetentë që do të hedhin të dhënat në sistem apo që do ta mbikëqyrin/monitorojnë sistemin.

Në kuadër të inicitivës së mbështetur nga UNICEF Shqipëri, Qendra ALTRI ka filluar zbatimin e iniciativës për zhvillimin e një Plani Komunikimi në mbështetje të Strategjisë së Drejtësisë për të Mitur 2018-2021 dhe zhvillimin e aktiviteteve promovuese të arritjeve të Strategjisë si dhe aktivitete informuese dhe ndërgjegjësuese në lidhje me të drejtat e të miturve në konflikt dhe aksesit të tyre në shërbime. Një ndër këto aktivitete është dhe krijimi i një *ëbsite* për Qendrën e Parandalimit të Krimeve të të Miturve dhe të Rinjve, me qëllim rritjen e transparencës, publicitetit, ndërgjegjësimit dhe informimin e publikut për rolin e institucioneve në parandalimin, rehabilitimin dhe riintegrimin e të miturve /të rinjve pas kryerjes së dënimit. Gjithashtu, me mbështetjen e Qendrës ALTRI është realizuar dhe krijimi i fletëpalosjeve mbi detyrat dhe përgjegjësitë e QPKMR.

1.2	Vlerësimi i kriminalitetit të të miturve nën moshën e përgjegjësive penale	2019 - 2021	MD/QPKMR, OJF/Projekte	Hartimi i 1 (një) raporti vjetor mbi kriminalitetin e të miturve nën moshën e përgjegjësive penale dhe grupeve në risk	105,000			Parealizuar	Nuk ka zhvillime.
1.3	Identifikimi i grupeve në risk të të miturve të moshës së përgjegjësive penale	2019 - 2021				0			Parealizuar
1.4	Sigurimi i kuadrit infrastrukturor dhe institucional për zbatimin e programeve të parandalimit	2019 - 2021	MD/DPKMR, OJF/Projekte	Zbatimi i 2 (dy) programeve për veprimtari rehabilituese që lidhen: a) me mbështetjen pas lirimit dhe b) me mbikëqyrjen pas kryerjes së dënimit.	4,467,432			Realizuar	<p>Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve</p> <p>Për të miturit në sistemin e burgjeve zbatohen programet rehabilituese “Prezantimi i të menduarit” dhe “Aftësitë Sociale”. Në funksion të adresimit dhe referimit për ri-integrim të të miturit pas lirimit zbatohet “Protokolli i Mekanizmit të Sistemit të Referimit”, përmes të cilit çdo i mitur në prag lirim adresohet si rast pranë Zyrave të Mbrojtjes së Fëmijëve në Bashki.</p> <p>Ministria e Drejtësisë</p> <p>Ka përfunduar projekti teknik dhe projekti i zbatimit i Institutit Multidisiplinar të të Miturve, si një mekanizëm pranë të cilit do të zbatohen programe edukuese, rehabilituese dhe riintegruese për të miturit e dënuar nga gjykata. Projekti ka kaluar fazën e oponencës, në fazën në vijim pritet të përgatiten dokumentat e tenderimit për fillimin e projektit.</p>

Objekti 4: Rishoqërimi, riintegrimi dhe rehabilitimi i të miturve në kontakt ose konflikt me ligjin

Nr.	Aktivitetet	Afati i realizimit	Institucioni përgjegjës	Indikatorët e zbatimit	Buxheti i parashikuar për vitin 2021	Buxheti i shpenzuar për realizimin e aktivitetit Janar-Qershor 2021	Statusi i aktivitetit për periudhën Janar-Qershor 2021	Përshkrimi i arritjeve për periudhën Janar-Qershor 2021
-----	-------------	--------------------	-------------------------	------------------------	--------------------------------------	---	--	---

						Buxheti i Shtetit	Donatorë	(E realizuar/në proces/parealizuar)	
Indikatorët - Numri fëmijëve dhe prindërve të përfshirë në programet e ri-integrimit; - Numri i fëmijëve të dënuar me burgim dhe me masa alternative; - Numri i fëmijëve ndaj të cilëve janë zbatuar masat alternative të shmangies nga ndjekja penale									
Objektivi Specifik 1: Aplikimi i programeve të drejtësisë restauruese/ndërmjetësimit									
1.1	Përmirësimi i kuadrit institucional për zbatimin e programeve të drejtësisë restauruese dhe të ndërmjetësimit	2018 - 2020	MD, DPSHP, ASHMDF, NJMF, DHKNd, Gjykata/KLGJ, Prokurori/KLP, OJF/Projekte	Zbatimi i 2 (dy) programeve për: i) drejtësinë restauruese dhe ii) ndërmjetësimin për të miturin dhe viktimën	0			Proces	<p>KËSHILLI I LARTË GJYQËSOR CSSP - Berlin Center for Integrative Mediation, në bashkëpunim të ngushtë me KLGJ (bazuar në Memorandumin e Bashkëpunimi të datës 20.01.2020) ka ngritur dy Qendra Ndërmjetësimi, në kuadër të projektit "Forcimi i Sistemit të Ndërmjetësimit në Shqipëri", financuar nga Ministria Norvegjeze e Punëve të Jashtme. Qendra e Ndërmjetësimit në Durrës është hapur në nëntor 2019. Gjatë vitit 2020, 1 çështje është referuar pranë Qendrës nga Gjykata dhe është zgjidhur me sukses. Asnjë rast i referuar nuk ka pasur të mitur të përfshirë. 3 ëorkshope referimi (takime informuese për të shpjeguar mënyrën e referimit të çështjeve në ndërmjetësim) janë organizuar me Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Durrës dhe Prokurorinë e Durrësit. Qendra e Ndërmjetësimit në Tiranë është hapur në maj 2020. Dhe gjatë vitit 2020 janë vetë-referuar 2 raste në Qendër nga privatët dhe janë zgjidhur me sukses. Asnjë rast i referuar nuk ka pasur të mitur të përfshirë. 1 ëorkshop referimi (takime informuese për të shpjeguar se si të referohen çështjet në ndërmjetësim) është organizuar me gjyqtarët e seksionit penal/për të mitur të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.</p> <p>Këshilli i Lartë i Prokurorisë Këshilli i Lartë i Prokurorisë nuk disponon të dhëna për zbatimin e programeve për drejtësinë resaturuese dhe ndërmjetësimin. Në lidhje me statistikën për zbatimin e këtyre programeve, në nenin 38 gërma "h" e ligjit nr. 97/2016 "Për organizimin dhe funksionimin e prokurorisë në Republikën e Shqipërisë", parashikohet se : "Prokurori i Përgjithshëm i dërgon Ministrisë së Drejtësisë të dhënat statistikore të ndjekjes penale, për hartimin e statistikës së njësuar në fushën e drejtësisë".</p> <p>UNICEF Raportuar ne fazat e meparshme nga UNICEF per Beratin dhe Gjirokastrën. Planifikuar nderhyrje te reja per gjysmen e dyte te 2021 ne Puke dhe Shkoder.</p>

Objektivi Specifik 2: Zhvillimi i planeve të këshillimit për të miturit dhe/ose familjen e tij									
2.1	Ngritja e kuadrit institucional për zbatimin e planeve të këshillimit për të miturit dhe familjen	2019 - 2021	MD, DPSHP, ASHMDF, NJMF, DPB, MASR, OJF/Projekte	1. Zbatimi i 1 (një) programi këshillimi për të miturit dhe familjen	2,400,000	0	124,395.81 leke Tdh	Realizuar	<p>Shërbimi i Provës Në periudhën janar-qershor 2021 është trajtuar një i mitur me masën e shmangies këshillim për të miturin dhe familjen, në Degën territoriale të Shërbimit të Provës Durrës.</p> <p>UNICEF Raportuar ne fazat e meparshme nga UNICEF per Beratin dhe Gjirokastrën. Planifikuar nderhyrje te reja per gjysmen e dyte te 2021 ne Puke dhe Shkoder.</p> <p>Terre Des Hommes Gjatë periudhës Janar-Qershor 2021 Tdh ka mbështetur me programe këshëllimore, mbështetje psiko-sociale, programe punësimi dhe trajnimi professional 8 të mitur dhe familjet e tyre.</p>
Objektivi Specifik 3: Nxitja e aplikimit të masës alternative të shmangies nga ndjekja penale									
3.1	Ngritja e kuadrit infrastrukturor për zbatimin e masës së shmangies	2018 - 2021	MD, DPSHP, NJMF, OJF/Projekte	Funksionimi i 10 (dhjetë) ambienteve pranë qendrave komunitare për zbatimin e masës së shmangies.	3,500,000			Realizuar	<p>Shërbimi i Provës Shërbimi i Provës ka qenë pjesë e takimeve të zhvilluara në qendrat komunitare mbi vlerësimin e të miturve në konflikt me ligjin.</p> <p>UNICEF Raportuar ne fazat e meparshme nga UNICEF per Beratin dhe Gjirokastrën. Planifikuar nderhyrje te reja per gjysmen e dyte te 2021 ne Puke dhe Shkoder.</p>
Objektivi Specifik 4: Inkurajimi i aplikimit të masave alternative të dënimit									
4.1	Fuqizimi i mekanizmave dhe strukturave për zbatimin e masave alternative të dënimit	2018 - 2021	MD, DPSHP, Polici, OJF/Projekte	Numri i strukturave organizative/punonjësve të caktuar në shërbim prove që mbulojnë çështjet e të miturve.	30,071,901			Realizuar	<p>Shërbimi I Provës Janë caktuar 25 punonjës të Shërbimit të Provës për trajtimin e çështjeve të të miturve në konflikt me ligjin.</p> <p>UNICEF Raportuar ne fazat e meparshme nga UNICEF per Beratin dhe Gjirokastrën. Planifikuar nderhyrje te reja per gjysmen e dyte te 2021 ne Puke dhe Shkoder.</p>
Objektivi Specifik 5: Garantimi i një kuadri institucional që nxit dhe lehtëson edukimin, rehabilitimin dhe riintegrimin e të miturve në institucionet e paraburgimit dhe burgimit									
5.1	Krijimi i kuadrit infrastrukturor për zbatimin e masave të kufizimit të lirisë	2019 - 2020	MD, DPB, OJF/Projekte	Pilotimi i 1 (një) qendre edukuese/rehabilituese për të miturit me kufizim lirie	0				

5.2	Përmirësimi i praktikës në zbatimin masave të dënimit me burgim	2019 - 2021	MD, DPB, OJF/Projekte	Standardizimi i 3 (tre) formateve të planeve që hartojnë punonjësit e IEVP/paraburgimit.	2,607,328			Realizuar	<p>Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve Gjatë vitit 2019 me mbështetjen e projektit suedez “Rritja e kapaciteteve të institucioneve ligjzbatuese shqiptare dhe gjykatave për përmbushjen e standardeve të drejtësisë për të mitur- një qasje e integruar e zinxhirit të drejtësisë” janë standardizuar në përputhje me kërkesat e Kodit të Drejtësisë Penale për të Mitur:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Formati i vlerësimit të riskut dhe nevojës sipas modelit RNR (risku-nevoja-reagimi). 2. Formati i Planit Individual të Trajtimit, mbështetur në rezultatet e RNR; 3. Formati i mekanizimit të referimit për ri-integrim. <p>Edhe gjatë vitit 2020 këto formate janë aplikuar për të gjithë të miturit në IM Kavajë (aktualisht 23 të mitur).</p>
5.3	Përmirësimi i programeve që lidhen me arsimimin, formimin profesional, punësimin, sportin, argëtimin dhe programe të tjera	2018 - 2021	MD, DPB, MASR, MFE, OJF/Projekte	Zbatimi i 10 (dhjetë) i programeve/aktiviteteve në institucionet e sistemit penitenciar: - arsimimit; - formimit profesional; - punësimin; - menaxhimi I sjelljes e agresivitetit, përmes promovimit të aftësive pro-sociale; - zgjidhje e konflikteve dhe parandalimi i dhunës; - forcimit të mardhënieve me familjen; - program për parandalimin e bullizmit; - ndërhyrjes gjithëpërfshirëse të komunitetit; - rekreative dhe sportive; - edukuese, kulturore dhe fetare; - radikalizimit dhe terrorizmit.	4,800,000			Realizuar	<p>Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë</p> <p>Janë realizuar veprimtari, si ekspozita me punime të nxënësve, vizatime dhe ese, me qëllim parandalimin dhe sensibilizimin në ditët ndërkombëtare të përcaktuara për mbrojtjen e fëmijëve. Bazuar në metodën “Peer to Peer”, informacioni i marrë është përcjellë nga senatorët e shkollës nëpër klasat përkatëse me qëllim informimin e nxënësve. Këto aktivitete kishin si qëllim informimin dhe ndërgjegjësimin e adoleshentëve mbi Kodin Penal dhe të drejtat e përgjegjësitë për të miturit në konflikt me ligjin, viktimat ose dëshmitarë të veprave penale. Në bashkëpunim me shërbimin psiko-social në shkollë, janë kryer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. evidentimi i sjelljeve ekstremiste, 2. informimi i fëmijëve rreth bullizmit, 3. evidentimi i personave që vuajnë nga bullizmi, 4. njohja me institucionet e mbrojtjes kundër dhunës në vendin tonë, 5. realizimi i hartës sociale të shkollës. <p>Për njohjen dhe evidentimin e fëmijëve dhe familjeve me rrezik për përfshirjen në vepra penale dhe për adresimin e problemeve të mundshme, në bashkëpunim me shërbimin psiko-social në shkollë, janë zhvilluar takime me përfaqësues të policisë. Disa nga tematikat dhe aktivitetet e realizuara janë:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bisedë informuese “Njohja me Njësinë Antitrafik dhe Njësinë e Mbrojtjes së fëmijëve”. 2. Ç’është trafikimi i qenieve njerëzore? 3. Si të identifikojmë personat në rrezik? 4. Identifikimi i një trafikanti, tiparet

										<p>dalluese.</p> <p>Në orët e kujdestarisë dhe në kontaktet me prindër janë zhvilluar tema të ndryshme, në qendër të të cilave qëndron ndikimi i dhunës te fëmijët, llojet e dhunës, dhuna në familje etj.</p> <p>Në takime me inspektorë të policisë është zhvilluar tema “Roli i strukturave të ndryshme komunitare për të shmangur dhunën në shkollë” dhe tryeza e rumbullakët “Toleranca dhe paqja - mendësi dhe tipare të qytetarisë”.</p> <p>Me nxënësit e secilës klase në arsimin 9-vjeçar janë zhvilluar veprimtari sensibilizuese me temë “Njohja e të drejtave të fëmijëve - Konventa e të Drejtave të Fëmijëve”.</p> <p>Në klasa dhe në shkolla janë ngritur këndet “Të drejtat dhe detyrat e mia si qytetar evropian dhe global”.</p> <p>Për parandalimin e substancave të dëmshme, duhanit e drogës, janë trajtuar tema dhe janë zhvilluar veprimtari, si:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ndikimi i substancave të rrezikshme (alkool, duhan, drogë) në shëndet.2. Parandalimi i ngjarjeve kriminale që mund të ndikohen nga përdorimi i këtyre substancave.3. Ekspozita figurative “Stop përdorimit të substancave të dëmshme”.4. Ekspozita figurative “Stop kriminalitetit në rrugë dhe familje”.5. Takime me juristë për temën ”Njohja e kuadrit ligjor që mundëson rehabilitimin dhe integrimin e të miturve”.6. Konkurs letrar “Djemtë dhe vajzat - ne jemi pjesë e zgjidhjes”. <p>Disa nga veprimtaritë e zhvilluara me qëllim interesin më të lartë të fëmijës janë:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Garantimi i lirive dhe të drejtave të fëmijëve, duke i mbrojtur nga çdo formë dhune, paragjykimi apo diskriminimi.2. Ndërgjegjësimi i të gjithë aktorëve për të parandaluar çdo formë dhune, trajtimin dhe eliminimin e saj në mjediset e shkollës, si një institucion i edukimit të brezit të ri me vlerat dhe normat e moralit.3. Parandalimi e trajtimi i rasteve të dhunës, duke bashkëpunuar me specialistët e shërbimit psiko-social, komisionin e etikës dhe sjelljes, komisionin e disiplinës, grupin e ndërmjetësimit.4. Informimi dhe trajnimi i grupeve të interesit (mësues, prindër, nxënës), me qëllim ndërgjegjësimin mbi ligjin, efektet, pasojat dhe masat për trajtimin e rasteve
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

									<p>në konflikt me ligjin.</p> <p>5. Njohja me kuadrin ligjor dhe mekanizmat institucionalë për zbatimin e politikave për mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve.</p> <p>Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve Për të gjithë të miturit në IM Kavajë zbatohen: Program Individual Trajtimi; Program arsimor për arsimin e detyrueshëm dhe të mesëm; Program i aftësisimit profesional përmes kurseve profesionale dhe punësimit; Program i zhvillimit të aftësive pro-sociale dhe menaxhimit të agresivitetit; Program i prezantimi të të menduarit; Program i terapisë së artit dhe sportit; Programi i prindërimit në distancë për forcimin e lidhjeve me familjen; Program për ndërmjetësimin dhe zgjidhjen e konflikteve dhe parandalimin e dhunës; Programi You-Turn për krijimin e rrjeteve mbështetëse në komunitet, për të parandaluar recidivizmin e mundshëm; Program për parandalimin e radikalizmit dhe ekstremizmit të dhunshëm.</p>
5.4	Përgatitja e materialeve informuese për të drejtat e të miturve në institucionet e sistemit penitenciar	2018 - 2021	MD, DPB, OJF/Projekte	Përgatitja e 2 (dy) formateve pamflete/dokumente informuese në vit për të miturin dhe prindin/të afërmin	156,000			Realizuar	<p>Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve</p> <p>Janë përgatitur materiale informuese për miturit dhe prindërit e tyre mbi të drejtat dhe mundësitë që mund t'u ofrohen për rehabilitim dhe riintegrim të miturve.</p>

Objektivi 5: Forcimi i bashkëpunimit të institucioneve të sistemit të drejtësisë për të mitur

Nr.	Aktivitetet	Afati i realizimit	Institucioni përgjegjës	Indikatorët e zbatimit	Buxheti i parashikuar për vitin 2021	Buxheti i shpenzuar për realizimin e aktivitetit Janar-Qershor 2021		Statusi i aktivitetit për periudhën Janar-Qershor 2021 <i>(E)</i>	Përshkrimi i arritjeve për periudhën Janar-Qershor 2021
						Buxheti Shtetit	Donatorët		

									realizuar/n ë proces/pare alizuar)	
Indikatorët - Numri i institucioneve dhe përfaqësuesve të angazhuar në nivel qendror dhe vendor në çështjet e drejtësisë për të miturit										
Objektivi Specifik 1: Forcimi i bashkëpunimit ndërinstitucional										
1.1	⁹ Ngritja dhe funksionimi i rrjetit ndërinstitucional në nivel qendror për çështjet e drejtësisë për të miturit	2018 - 2021	MD, MB, MFE, MASR, MSHMS, ASHDMF, PP (prokuroria), KLGJ (gjykata), KDIMDHP, KMK, Avokati I Popullit, UP, UNICEF, OJF/Projekte	Krijimi i 1 (një) rrjeti funksional ndërinstitucional për çështjet e drejtësisë për të miturit	222,840				Realizuar	<p>Këshilli i Lartë Gjyqësor KLGJ ka nënshkruar një Memorandum Bashkëpunimi me Administratën e Gjykatave Kombëtare në Suedi (projekt i financuar nga Agjencia Suedeze për Zhvillim Sida për mbështetjen e drejtësisë penale për të miturit në Shqipëri. Projekti shtrihet nën programin “Forcimi i kapaciteteve të agjencive ligjzbatuese dhe gjykatave shqiptare për të përmbyshur standardet ndërkombëtare të të drejtave të njeriut lidhur me drejtësinë për të miturit-një qasje gjithëpërfshirëse e zinxhirit të drejtësisë.” Ky Memorandum është nënshkruar në muajin janar 2020 me qëllim krijimin e një rrjeti gjyqtarësh dhe rritjen e kapaciteteve për drejtësinë për të mitur. KLGJ mbetet e gatshme për bashkëpunime në krijimin e rrjetit funksional ndërinstitucional.</p> <p>Komisioneri për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale Gjatë periudhës janar-qershor 2021, në kuadër të fushës së veprimtarisë së saj, Zyra e Komisionerit, ka realizuar disa aktivitete ndërgjegjëse për çështje që lidhen me të miturit. Në këtë kuadër, ka vijuar zhvillimi i fushatës kombëtare “Edukimi digjital, luaj dhe mëso – Happy onlife”, e cila është iniciativë ndërgjegjëse për përdorimin e sigurt të mjedisit digjital nga fëmijët dhe të rinjtë . Gjatë periudhës maj-qershor 2021, përfaqësues të Zyrës së Komisionerit, zhvilluan disa takime në shkolla 9-vjeçare të qyteteve të Divjakës, Lushnjës, Kuçovës, Dimalit/ Ura Vajgurore, Beratit, Poliçanit, Patosit, Ballshit, Maliqit, Bilishtit, Korçës, dhe Ersekës. Nëpërmjet kësaj loje, nxënësit dhe mësuesit pjesëmarrës në këtë projekt u njohën me</p>

9 Në zbatim të Strategjisë dhe Kodit do të ngrihet dhe funksionojë rrjeti i përfaqësuesve për adresimin e çështjeve që lidhen me drejtësinë për të mitur

3.1* Totali financiar 2018 -2021 për objektivin specifik nr.3, të objektivit strategjik nr. 2 është 2,424,636 nga të cilat 1,107,000 financohen nga donatorët

								<p>mundësitë, por edhe me rreziqet e përdorimit të mjedisit digjital. Takimet synuan aftësimin e grupmoshës së përzgjedhur, 12-15 vjeç, sidomos për sjelljet që duhen të përshtatin gjatë përdorimit të rrjeteve sociale.</p> <p>Gjithashtu, si pjesë e kësaj iniciative, në kuadër të 28 Janarit – Ditës së Mbrojtjes së të Dhënave Personale, Zyra e Komisionerit organizoi një aktivitet ndërgjegjësues me nxënës dhe nësues të shkollës “Servete Maçi” në Tiranë. Ky aktivitet kishte si synim aftësimin e fëmijëve përsjelljet që duhet të përshtatin gjatë përdorimit të rrjeteve sociale dhe internetit në përgjithësi.</p> <p>Gjatë periudhës raportuese, duke qenë se në epokën digjitale mësuesit kanë një rol kyç për zgjerimin e njohurive që u japin fëmijëve dhe të rinjve për të nxitur përdorimin e përgjegjshëm dhe etik të teknologjive të reja në mbrojtjen e të dhënave të tyre personale. Zyra e Komisionerit ka prezantuar ciklin e videove ndërgjegjësuese “Guidë për mësuesit e shkollave 9-vjeçare, mbi mbrojtjen e të dhënave personale të nxënësve”. Cikli prej 9 videosh bazohet në botimin “Kuari i aftësimin të mësuesve të shkollave 9-vjeçare mbi mbrojtjen e të dhënave personale të nxënësve” dhe mund të konsultohet në kanalën zyrtar të You Tube të Zyrës së Komisionerit.</p> <p>Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale Në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Drejtoria e Përgjithshme e Politikave të Zhvillimit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Drejtoria e Politikave dhe Strategjive të Zhvillimit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, është Sektori i Politikave dhe Strategjive për Përfshirjen Sociale dhe Barazinë Gjinore, në të cilin hartohen edhe politikat dhe programet për çështjet e të drejtave dhe mbrojtjes së fëmijëve.</p> <p>Urdhri i Psikologut Urdhri i Psikologut në përmbushje të detyrimeve ka qënë i amgazhuar maksimalisht në zhvillimin e aktiviteteve, që lidhen me trajnimin e psikologëve në fushën e drejtësisë për të mitur. Përgjatë vitit 2018 janë zhvilluar dy trajnime për psikologët, dhe kanë patur si tematikë çështje që lidhen me drejtësinë penale të të miturve.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	---

1.2	Ngritja e komunitetit të praktikantëve në nivel vendor	2018 - 2021	Polici, Gjykata, Shërbim Prove, IEVP, NJMF, OJF/Projekte	Funksionimi i 10 (dhjetë) grupeve të komunitetit të praktikantëve në nivel vendor	956,640		286,700 lekë UNICEF	Realizuar	UNICEF Raportuar në fazat e mëparshme nga UNICEF për Beratin dhe Gjirokastrën. Planifikuar ndërhyrje të reja për gjysmën e dytë të 2021 ne Puke dhe Shkoder. Mesimet e nxjerra nga ndërhyrja në Berat dhe Gjirokastrë janë dokumentuar nga bashkëpunimi mes UNICEF dhe Save the Children. Po ashtu UNICEF në bashkëpunim me MAESTRAL realizoi edhe një proces të mëtejshëm dokumentimi të të gjithë ndërhyrjes se UNICEF në kuadër të projektit të Qasjes së Femijeve në Drejtësi, financuar deri në qershor 2021 nga Ministria Norvegjeze e Punëve të Jashtme. Të dy dokumentimet e mësipërme mund t'i shërbejnë përhapjes se modelit dhe krijimit të një grupi të ngjashëm praktikantesh edhe në juridiksione të tjera në të ardhmen.
-----	--	-------------	---	---	---------	--	---------------------	-----------	---